ПЛАН

ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ

ОЧАКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

НА ПЕРІОД ДО 2027 РОКУ

м. Очаків, 2023

План відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади на період до 2027 року розроблений членами Робочої групи у межах та за експертної підтримки Проєкту «Підтримка відновлення місцевого самоврядування та відбудови і реконструкції громад в Україні», який реалізується Агентством міжнародного співробітництва Асоціації муніципалітетів Нідерландів (VNG International) у партнерстві з Асоціацією міст України та фінансується Міністерством закордонних справ Нідерландів.

В роботі над Планом відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади використано чинне законодавство України станом на 1 липня 2023 року, досвід громад України, міст і регіонів країн Європейського Союзу і світу у впровадженні принципів сталого розвитку, відновленні «краще ніж було» та застосуванні різних форм участі мешканців у вирішенні питань місцевого значення.

План відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади на період до 2027 року пройшов громадські обговорення та затверджений Рішенням сесії Очаківської міської ради за № 14 від 25.07.2023.

Ministry of Foreign Affairs of the Netherlands

Ці матеріали було розроблено в рамках «Стратегічного партнерства Міністерства закордонних справ Нідерландів з VNG International» за фінансування Міністерства закордонних справ Нідерландів.

ЗМІСТ

ВСТУП 4

РЕЗЮМЕ 7

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОПИС ПРОЦЕСУ РОБОТИ 10

І. АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА ТА ЧИННИКІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОЧАКІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ 23

ІІ. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ І ПРІОРИТЕТИ ВІДНОВЛЕННЯ ОЧАКІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ 42

ІІІ. УПРАВЛІННЯ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ПЛАНУ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ОЧАКІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ 49

КАТАЛОГ ПРОЄКТІВ 58

ПРИОРІТЕТНІСТЬ ПРОЄКТІВ 85

КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ 89

ВСТУП

Повномасштабна російська агресія та військові дії на території України призвели до дуже суттєвих наслідків у багатьох сферах: економіці, політиці, безпеці, гуманітарній тощо, зокрема у регіонах, де відбувалися військові дії або вони були тимчасово окуповані.

Усунення цих наслідків та відновлення постраждалих територій, особливо тих, що перебували у тимчасовій окупації, є складним та багатогранним процесом, який потребує участі багатьох сторін та вирішення багаточисленних проблем.

Головна ціль відновлення деокупованої території полягає у створенні умов для відновлення нормального життя та економічного розвитку на постраждалій території, щоб забезпечити мирне та процвітаюче майбутнє для людей, які живуть на цій території.

До **ключових аспектів** відновлення територіальних громад, які повинні враховуватися та закладатися у програми та плани відновлення і розвитку, можна віднести:

1. Відновлення безпечних умов життєдіяльності. Першочерговою умовою початку відновлювальної діяльності є забезпечення контролю та безпечності перебування на території. Зокрема це стосується відновлення функцій поліції та ДСНС з підтримки правопорядку та запобігання насильству.

2. Відновлення критичної інфраструктури із урахуванням поточних та прогнозних потреб. Це основоположний крок відновлення, від якого залежать усі подальші заходи з відновлення громади у інших складових. В першу чергу потрібно відновити пошкоджену інфраструктуру, таку як: дороги, мости, залізниця, мережі електро- та водозабезпечення, каналізація, заклади первинної медико-санітарної допомоги тощо. Відновлення інфраструктури має супроводжуватися розміновуванням території, яке, в свою чергу, можливе лише після припинення бойових дій.

3. Відновлення економічної активності та діяльності. Створення економічних передумов відновлення деокупованих територій також є важливим кроком. Це стосується відновлення та створення робочих місць, створення умов інвестування у місцеву інфраструктуру, розвитку місцевого виробництва, надання фінансової та технічної підтримки створення нових бізнес-одиниць, що, в кінцевому підсумку, призведе до збільшення доходів населення та податків територіальної громади.

4. Залученість місцевого населення. Для ефективного відновлення деокупованих територій необхідно враховувати думки місцевого населення та залучати його у процеси відновлення. Жителі громади повинні мати можливість впливати на процес відновлення та прийняття рішень. Участь місцевої спільноти може допомогти у створенні довгострокових програм, які відповідатимуть потребам місцевого населення. Відновлення також повинне включати реабілітацію населення, яке постраждало в результаті війни або було змушене покинути свої будинки. Це може включати різні програми з сприяння працевлаштуванню, надання житла і допомогу в отриманні медичного обслуговування.

Розробка та реалізація Плану відновлення та розвитку територіальної громади повинна супроводжуватися якісно вищим рівнем партисипації та залучення широкого кола зацікавлених осіб: громадськості (ініціативних мешканців, громадських організацій), представників бізнесу та суб’єктів підприємницької діяльності, посадових осіб органів місцевого самоврядування, регіональної влади/державних

органів мешканців, які знаходяться та території громади, та мешканців, які змушені тимчасово покинути власні домівки тощо. Усі кроки Робочої групи та етапи розробки, громадського обговорення, затвердження та імплементації Плану відновлення та розвитку у систему місцевого самоврядування повинні бути завчасно оприлюднені та піддаватися громадському впливу.

5. Міжнародна підтримка. Міжнародне співтовариство може допомогти у відновленні постраждалих територій, шляхом надання фінансової та технічної допомоги. Механізми та порядок такої взаємодії закріплено документами конференції у м. Лугано (4-5 липня 2022 року)[1], проектами міжнародних фінансово-кредитних організацій[2], міжнародними угодами та розпорядчими документами державних органів тощо.

Зважаючи на проєвропейську спрямованість державної регіональної політики України, процеси розробки та реалізації Плану відновлення та розвитку територіальної громади мають відповідати вимогам та рекомендаціям Євросоюзу та Ради Європи та рекомендаціям інституцій, які транслюють їх політику на національному, наднаціональному та міжнародному рівнях[3].

6. Відповідність нормам законодавства. Принципи, заходи та механізми їх реалізації визначено у «Порядку розроблення, реалізації та моніторингу плану відновлення та розвитку регіонів і планів відновлення та розвитку територіальних громад». Цей порядок унормовує відновлення регіонів та територіальних громад, яке здійснюється з метою ліквідації негативних наслідків, отриманих в результаті збройної агресії проти України, відбудови зруйнованих та/або пошкоджених об’єктів критичної інфраструктури, соціальної інфраструктури, об’єктів житлового та громадського призначення, повернення в регіон внутрішньо переміщених осіб та біженців, створення сприятливих умов для діяльності всіх суб'єктів господарювання.

На додаток до Плану відновлення та розвитку територіальної громади можуть бути розроблені і впроваджуватись заходи, закріплені іншими документами, зокрема:

- «Програмою комплексного відновлення» із детальним визначенням пошкоджень житлового фонду й інфраструктури, картографічними матеріалами, аналізом негативних наслідків, потреб та ресурсного забезпечення. Документ є обов’язковим, визначеним для розроблення Постановою КМУ № 1159 від 14.10.2022 р.;
- бюджетним планом – детальне визначення витрат на відновлення різних об'єктів та інфраструктури;
- планом відновлювальних робіт – визначення послідовності і термінів відновлювальних робіт;
- угодами з міжнародними організаціями – для отримання додаткової допомоги по відновленню території;
- Законами, Постановами КМУ й профільних міністерств та іншими нормативними актами – для забезпечення необхідних правових засад для проведення відновлювальних робіт;
- Порядком імплементації та моніторингу – на основі звітів про виконання відновлювальних робіт – для відстеження прогресу відновлення території та оцінки результатів; доповіді та презентації – для інформування громадськості про хід робіт з відновлення території та про досягнуті результати;

---

[1] https://ua.urc-international.com/ukraine-recovery-conference-2022-mizhnarodna-konferenciya-z-pitan-vidnovlennya-ukrayini

[2] https://is.gd/5DgnLG https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/brief/peace

[3] http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2022/07/CEGG-PAD-on-Ukraine-Recovery-Strategy-in-LSG-area_UKR_FINAL.pdf

- Планами/програмами економічного розвитку – для визначення довгострокових цілей відновлення території та створення сприятливих умов економічного і розвитку.

Різні документи, засновані на Плані відновлення та розвитку територіальної громади, можуть використовуватися для координації дій між різними організаціями, включаючи урядові органи, громадські організації та міжнародні організації та забезпечення ефективного відновлення території.

РЕЗЮМЕ

План відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади (далі - Очаківська МТГ) містить план дій, що необхідно послідовно виконати для досягнення нового якісного стану територіальної громади – стану відновленої повоєнної функціональності, на засадах «краще ніж було». Окрім того, документ базується на результатах аналізу стану та нагальних потреб території, проблем та потенційних небезпек, а також заходів, які необхідно реалізувати для відновлення та розвитку громади в умовах обмежених ресурсів. План враховує поточні та прогнозовані потреби інфраструктури, населення, бізнесу та інших соціальних та економічних факторів.

План є інструментом стратегічного управління, який дозволяє враховувати ризики, планувати та координувати дії з відновлення та розвитку громади, підвищувати рівень життя місцевого населення та створювати умови для економічного зростання і процвітання.

Ключовими поняттями Плану відновлення та розвитку територіальної громади є комплекс заходів з відновлення та розвитку, система цілей територіальної громади та проєкти з відновлення та розвитку***.***

Комплекс заходів – це сукупність функціонально однорідних видів діяльності, у результаті реалізації яких територіальна громада досягне стану відновлення та розвитку за визначений у Плані часовий проміжок. Заходи деталізуються на завдання та проєкти. Комплекс заходів визначається на підставі стану та потреб громади, а також у відповідності до нормативно-правових актів (Постанов та Наказів Уряду, національних та регіональних програм відновлення тощо). Комплекс заходів є інваріантно визначеним та не підлягає змінам у часовому періоді розробки та реалізації Плану.

Система цілей територіальної громади являє собою ієрархію стратегічних пріоритетів, стратегічних та оперативних цілей, які визначені виходячи з поточного стану і потреб територіальної громади та визначеного до реалізації комплексу заходів. Система цілей залежна від стану і потреб територіальної громади у окремі проміжки часу та може буди змінена у часовому періоді розробки та реалізації Плану шляхом виключення цілей, що втратили актуальність, або включення цілей, що набули актуальності. Ініціатором змін у системі цілей Плану є Робоча група.

Проєкт – це унікальна ініціатива, обмежена часовими та ресурсними рамками, яка створюється та реалізується для досягнення певної мети або результату. Проєкти спрямовані на досягнення цілей Плану відновлення та розвитку територіальної громади та повинні бути обов’язково відповідними певній оперативній цілі (цілям) системи цілей Плану. Сукупність проєктів є залежною від актуальної системи цілей у Плані. Проєкти можуть додаватися у План та виключатися із Плану на протязі усього часового періоду розробки та реалізації Плану виходячи з поточних потреб процесу відновлення та розвитку. Ініціатором змін у актуальній сукупності проєктів Плану є Робоча група.

Укрупнена послідовність дій з розробки та реалізації Плану відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади наведена у таблиці нижче.

Послідовність дій з розробки та реалізації Плану відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади

№	Коротка сутність етапу	Часовий проміжок	Відповідальні особи
	ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП		
1	Експертиза нормативно-правових актів, визначення відповідності територіальної громади статусу «Територія відновлення»	-	Керівництво органу місцевого самоврядування
	ЕТАП РОЗРОБКИ ПЛАНУ		
2	Створення та затвердження складу Робочої групи з розробки Плану відновлення та розвитку територіальної громади	1 місяць	Керівництво органу місцевого самоврядування
3	Розробка Дорожньої карти дій Робочої групи та методології розробки Плану	1 місяць	Учасники Робочої групи
4	Виконання комплексу робіт «Аналіз середовища та чинників трансформації територіальної громади»: ✔ *підготовка Профіля територіальної громади,* ✔ *проведення опитування управлінців, мешканців та бізнесу.*	2 місяць	Учасники Робочої групи
5	Розробка комплексу заходів з відновлення та розвитку, деталізація завдань на індикаторів оцінювання ступеня реалізації завдань	2 місяць	Керівництво органу місцевого самоврядування, учасники Робочої групи
6	Виконання комплексу робіт «Стратегічне бачення і напрями відновлення громади»: ✔ *формулювання Стратегічного бачення та визначення стратегічних пріоритетів,* ✔ *проведення SWOT – аналізу, ідентифікація проблем, підготовка «дерева цілей»,* ✔ *проведення консультацій та тематичних підгруп із зацікавленими сторонами та партнерами.*	3 місяць	Учасники Робочої групи
7	Оголошення збору проєктних ідей та збір проєктних ініціатив від зацікавлених сторін	3 місяць	Учасники Робочої групи

№	Коротка сутність етапу	Часовий проміжок	Відповідальні особи
8	Експертиза та відбір проєктних ініціатив у відповідності до системи цілей Плану	3 місяць	Учасники Робочої групи
9	Підготовка тексту документу «План відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади» до громадського обговорення та проведення громадських обговорень	4 місяць	Учасники Робочої групи
10	Внесення до тексту Плану результатів громадських обговорень та затвердження Плану органом місцевого самоврядування. Розроблення порядку внесення змін до системи цілей та нових проєктних ініціатив до Плану	5 місяць	Керівництво органу місцевого самоврядування, учасники Робочої групи
11	Оприлюднення затвердженого Плану та порядку внесення змін до нього	5 місяць	Керівництво органу місцевого самоврядування
ЕТАП РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ			
12	Аналіз, на основі сценарного підходу, поточної ситуації в країні, регіоні і громаді та визначення актуального сценарію процесів відновлення та розвитку у територіальній громаді	Щоквартально	Керівництво органу місцевого самоврядування, учасники Робочої групи
13	Визначення, у відповідності до обраного сценарію, пріоритетності реалізації заходів Плану	Щоквартально	Керівництво органу місцевого самоврядування
14	Оцінка, у відповідності до обраного сценарію та пріоритетності заходів, актуальності системи цілей Плану	Щоквартально	Керівництво органу місцевого самоврядування
15	Реалізація проєктів, що є відповідними актуальному сценарію та системі цілей Плану	Відповідно до терміну реалізації проєкту	Керівництво органу місцевого самоврядування
16	Залучення проєктних ініціатив від зацікавлених сторін, експертиза їхньої відповідності актуальному сценарію та поточній системі цілей Плану	Постійно	Керівництво органу місцевого самоврядування
17	Внесення змін до документу «План відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади» у відповідності до затвердженого порядку внесення змін	За необхідністю	Керівництво органу місцевого самоврядування, учасники Робочої групи

МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОПИС ПРОЦЕСУ РОБОТИ

У відповідності до «Порядку розроблення, реалізації та моніторингу плану відновлення та розвитку регіонів і планів відновлення та розвитку територіальних громад» розроблення Плану відновлення базується на таких основоположних принципах:

- відбудувати краще ніж було – планування відновлення та розвитку територій на основі сучасних міжнародних практик та рішень для досягнення ефективності використання державних ресурсів у територіальних громадах та регіонах в інтересах людини;
- відкритість та прозорість – забезпечення залучення заінтересованих сторін державної регіональної політики до відновлення та розвитку територій, створення рівних можливостей для висловлення позицій;
- європейська інтеграція – виконання кожного завдання плану відновлення та розвитку сприятиме наближенню України до основоположних європейських цінностей і стандартів, та остаточному набуттю членства в Європейському Союзі;
- сталий розвиток – розвиток суспільства для задоволення потреб нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь;
- енергетична незалежність – декарбонізація будівель і систем життєзабезпечення через суттєве підвищення їх енергетичної ефективності та збільшення частки використання відновлювальних джерел енергії;
- інклюзивність – створення сприятливого середовища для рівного доступу до можливостей для всіх громадян, посилення залучення до розв’язання проблем розвитку усіх верств населення;
- координація – взаємозв'язок та узгодженість пріоритетних напрямів і завдань відновлення та розвитку на державному, регіональному та місцевому рівнях;
- доповнюваність та комплексність – узгодженість рішень за окремими пріоритетними напрямами, забезпечення взаємозв'язку завдань та заходів щодо відновлення і розвитку інфраструктури, соціальній та економічній сферах;
- обґрунтованість та доцільність – прийняття рішень (визначення завдань та заходів) на основі даних та оцінки потреб заінтересованих сторін державної регіональної політики.

Пояснення до етапів розроблення Плану відновлення та розвитку територіальної громади

Етап 1: Організація роботи зі стратегічного планування

- **Робоча група**

Безпосереднім розробником стратегічного документу є **Робоча група з розробки Плану відновлення та розвитку територіальної громади (далі Робоча група)**, яка є консультативно-дорадчим органом.

Даний орган створюється розпорядженням міського голови. До складу робочої групи входять представники органу місцевого самоврядування, громадських організацій, представників бізнесу та бізнес-асоціацій, навчальних та науково-дослідних організацій, інституцій місцевого економічного бізнесу (тощо).

Створення робочої групи зазвичай відбувається за допомогою такої послідовності кроків:

- Визначення мети: перед тим, як створювати робочу групу, необхідно визначити, для чого вона буде потрібна. Мета робочої групи з розробки Плану відновлення та розвитку територіальної громади – розробка Плану з обов’язковим урахуванням

пріоритетних напрямів відновлення та завдань, спрямованих на відновлення і подальший розвиток конкретної територіальної громади.

- Обрання керівника групи: особа, яка буде керувати робочою групою, повинна мати достатній досвід та знання в обраній галузі. Вона також має бути добре організованою та мати лідерські якості. Не є обов'язковим правилом обрання керівником робочої групи керівника органу управління територіальною громадою, проте у більшості випадків це дозволяє залучити представників апарату ОМС, комунальних установ та підприємств, інших стейкхолдерів, а також забезпечити реалізацію проектів у громаді, якщо їх імплементація залежить безпосередньо від дій місцевої влади.
- Відбір учасників: вибір учасників залежить від мети групи та теми роботи. Найкраще, якщо учасники мають різний досвід та знання, що дозволить робочій групі займатися проблемою з різних ракурсів.
- Планування зустрічей групи: робоча група повинна регулярно зустрічатися для обговорення проблеми та вирішення завдань. Зустрічі повинні плануватися заздалегідь, з визначеними темами та порядком денним.
- Розподіл завдань: кожен учасник повинен мати своє завдання та відповідальність в робочій групі. Розподіл завдань повинен бути таким, щоб кожен учасник міг зробити свій внесок та відчував важливість своєї ролі.
- Визначення комунікаційних каналів спілкування та співпраці у робочій групі. Ефективність роботи групи визначається швидкістю комунікацій між членами групи.

Зі змістовної точки зору, ***головні завдання*** робочої групи полягають у тому, щоб:

- *визначити напрямки відновлення та розвитку територіальної громади*: робоча група повинна визначити, які головні напрямки розвитку за результатами відновлення є найбільш важливими для територіальної громади на середній та довгострокові періоди;
- *встановити пріоритети*: робоча група повинна встановити пріоритети для кожного напрямку відновлення та розвитку, щоб визначити, які з них є найбільш важливими для досягнення стратегічних цілей громади;
- *розробити плани дій*: робоча група повинна розробити плани дій для кожного напрямку відновлення та розвитку, що включає конкретні кроки та терміни виконання;
- *визначити відповідальність*: робоча група повинна визначити відповідальних за кожен крок у плані дій та забезпечити, щоб кожен з них зрозумів свої обов'язки та терміни виконання;
- *встановити механізми контролю*: робоча група повинна встановити механізми контролю за виконанням плану дій, щоб забезпечити, що територіальна громада досягає своїх стратегічних цілей.

● План дій робочої групи (дорожня карта)

Першим результатом діяльності робочої групи повинна стати розробка та затвердження деталізованого плану дій самої робочої групи, найчастіше, у вигляді «дорожньої карти». Мета розробки дорожньої карти полягає в тому, щоб визначити стратегію та план дій для досягнення конкретної мети або рішення проблеми щодо певного пріоритету відновлення та розвитку громади. Дорожня карта включає в себе детальний план дій, що визначає кроки, які необхідно здійснити для досягнення поставленої мети. Розробка дорожньої карти допомагає зрозуміти, які конкретні дії повинні бути здійснені та в якій послідовності, щоб досягти мети. Вона також

дозволяє оцінити відповідальність за кожен крок і забезпечує можливість визначити ключові моменти успіху, щоб зробити відповідні корективи. Алгоритм та орієнтовні терміни розроблення Плану відновлення та розвитку Очаківської МТГ наведено на блок-схемі нижче:

Рисунок 1. Дорожня карта розроблення Плану відновлення та розвитку територіальної громади на період до 2027 року

- **Партисипація**

Партисипація – це процес активної участі людей в прийнятті рішень, які стосуються їхнього життя та оточення. Партисипація передбачає не лише можливість висловити свої думки та погляди, але й можливість дійсно впливати на прийняття рішень та їхнє здійснення. Це може бути здійснено через різноманітні механізми, такі як громадські обговорення, референдуми, громадські слухання, петиції, консультації та інші форми громадської участі. Партисипація сприяє підвищенню свідомості громадян, покращенню якості прийнятих рішень, збільшенню довіри до владних структур та зменшенню конфліктів між різними зацікавленими групами.

З метою глибокого опрацювання дерева цілей та проєктів і створення відповідного діалогового майданчика за рахунок розширеного кола розробників серед професійних кіл та агентів змін у громаді проводяться **консультації із зацікавленими сторонами** за участі представників структурних підрозділів ОМС, комунальних підприємств, громадських організацій, підприємців, закладів освіти, культури, спорту, охорони здоров'я, житлово-комунального господарства, громадських організацій, підприємців, представників обласної військової адміністрації та народних депутатів України тощо. Дані консультації можуть проводитися у формі робочих груп, діалогових майданчиків, круглих столів тощо. Можуть використовуватися ОНЛАЙН-інструменти спільної творчої роботи над стратегічними документами.

При розробці Плану відновлення та розвитку територіальної громади партисипація має на меті:

- залучення до роботи над стратегічним документом широкого представництва місцевого середовища (представників найважливіших установ, громадських організації, місцевих лідерів);
- проведення поглибленого соціального аналізу, проведення опитувань (досліджень громадської думки про умови життя і якість публічних послуг у громаді);
- перевірку напрацьованих рішень у ході реальних і ефективних громадських консультацій;
- врахування думки мешканців під час вибору пріоритетів розвитку (дослідження і консультації);
- тісну співпрацю під час роботи над Планом між зацікавленими сторонами (громадянами та інституціями), працівниками органу місцевої влади і консультантами.

Етап 2: Аналіз середовища та чинників трансформації

Аналіз середовища існування територіальної громади включає в себе огляд і оцінку різних факторів, які можуть вплинути на її відновлення, діяльність і розвиток. Основні елементи зовнішнього середовища, які можна проаналізувати, включають:

- *Політичне середовище*: включає аналіз політичних факторів, таких як законодавство, регулюючі вимоги та стандарти, публічна думка, ставлення місцевих владних органів до розвитку громади.
- *Економічне середовище*: включає аналіз економічних факторів, таких як економічний розвиток, інвестиції, ринкові умови, зайнятість населення, конкуренція та інші фактори.
- *Соціокультурне середовище*: включає аналіз факторів, що впливають на соціальний розвиток територіальної громади, таких як демографічні характеристики населення, культурні та релігійні традиції, стиль життя, освіта та інші фактори.

- *Технічне середовище*: включає аналіз технологічних факторів, таких як інновації, науково-технічний розвиток, транспортна інфраструктура, екологічна ситуація та інші фактори.
- *Природне середовище*: включає аналіз природних факторів, таких як клімат, географічні умови, природні ресурси, екологічна ситуація та інші фактори.

На блок-схемі нижче наведено структура та логіка послідовності основних

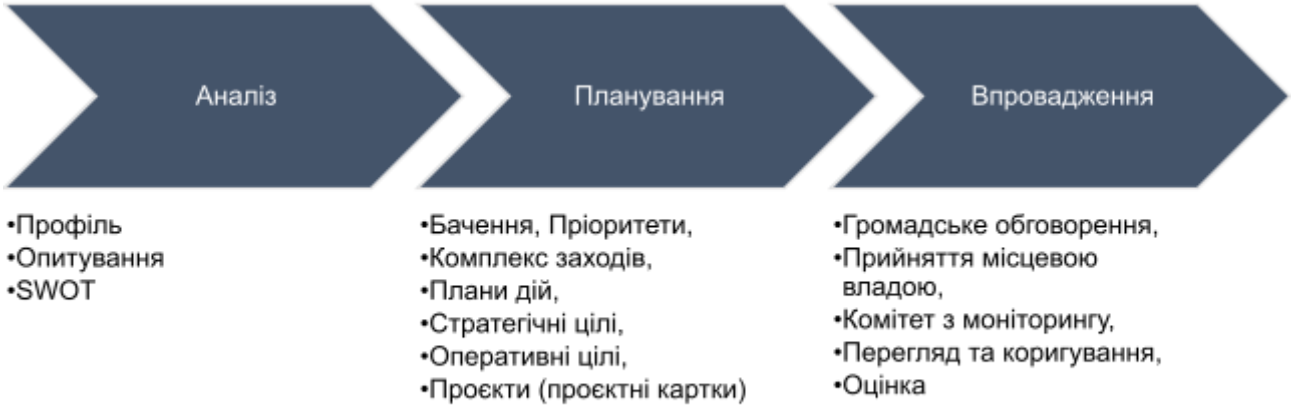

*Рисунок SEQ Рисунок * ARABIC 2. Послідовність етапів розробки плану відновлення та розвитку територіальної громади*

етапів розробки Плану відновлення та розвитку територіальної громади.

На блок-схемі нижче конкретизовано загальну схему етапів розробки плану відновлення та розвитку територіальної громади у порівнянні з застосовуваним інструментарієм на кожному з етапів.

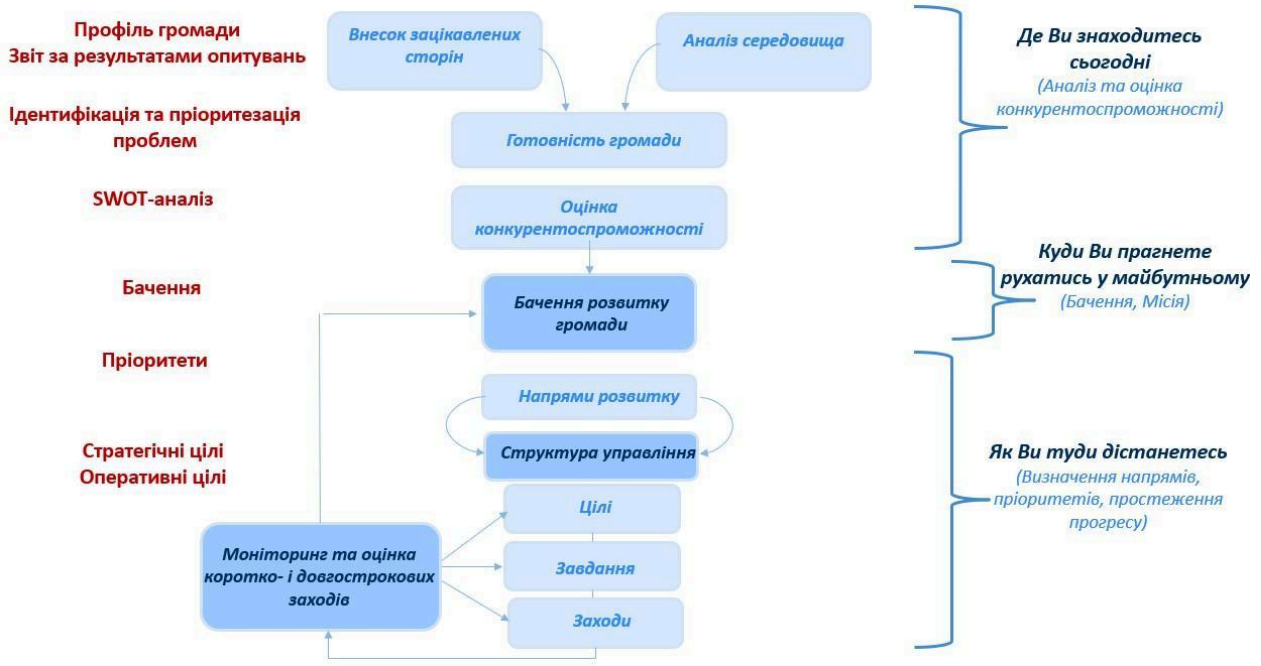

Рисунок 3. Співвідносність інструментів та етапів розробки плану відновлення та розвитку територіальної громади

2.1. Профіль громади

Інформаційною основою для планування відновлення територіальної громади є базовий документ – аналітично-описова частина. Аналітично-описова частина має назву Профіль та розміщується у додатку до Плану відновлення та розвитку.

У Профілі виконується аналіз кількості, якості та динаміки змін основних показників економіки, демографічних процесів, ресурсів, гендерно-орієнтована складова громади. Профіль показує стійкі тенденції змін показників соціально-економічного розвитку громади. В Профілі відображається інформація стосовно руйнувань та оцінка збитків в результаті руйнування. Після такого аналізу сформулюються висновки стосовно оцінки потреб відновлення та розвитку громади.

Профіль громади є важливим джерелом даних для членів Робочої групи при обговоренні й досягненні консенсусу щодо стратегічного бачення, пріоритетів. Аналітичні матеріали Профілю громади використовується в SWOT-аналізі, підготовці «дерева цілей» та проєктів.

Розробка профілю громади є основним способом проведення об’єктивного аналізу середовища існування та потенційних чинників трансформації територіальної громади.

В подальшому аналіз середовища доповнюється результатами опитування основних стейкхолдерів територіальної громади, що являє собою суб’єктивну частину аналітичних процедур.

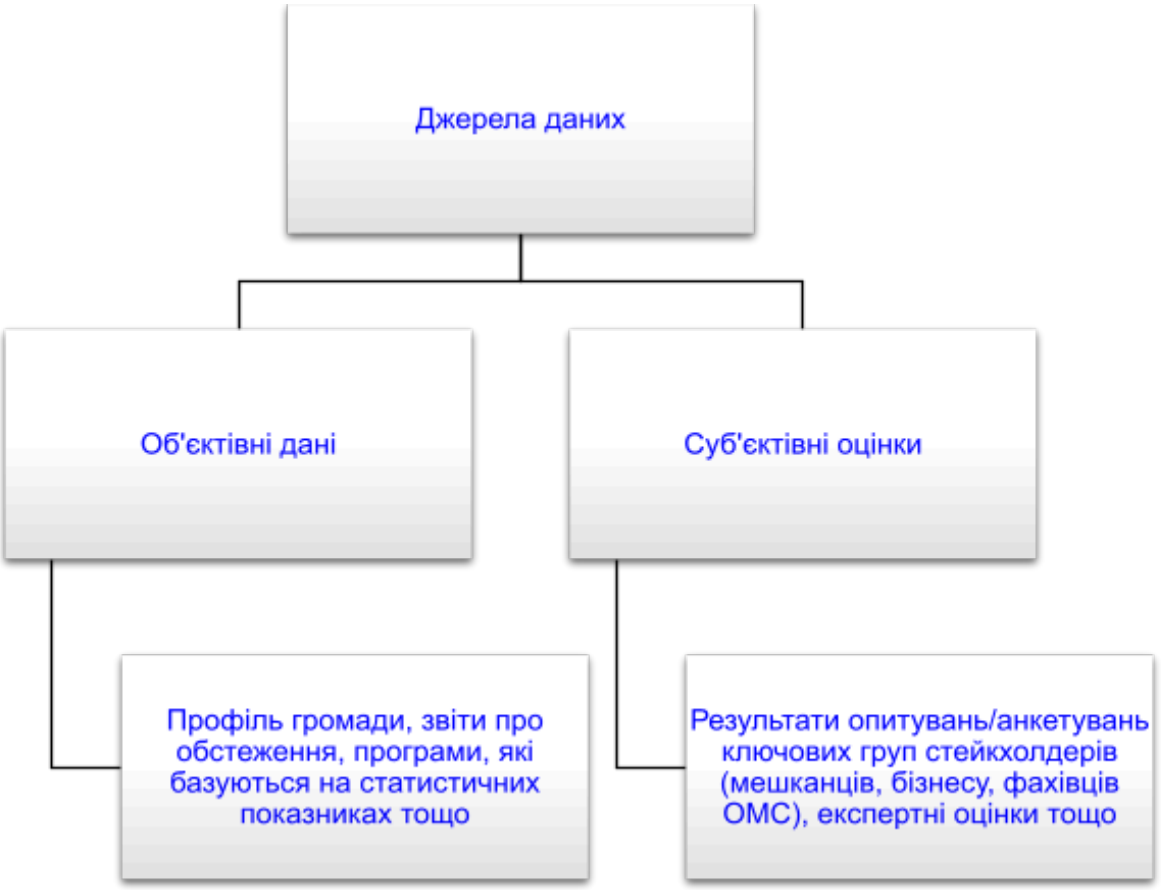

2.2.Розробка SWOT-аналізу

SWOT-аналіз (або аналіз Сила-Слабкість-Можливості-Загрози) - це доволі розповсюджений інструмент стратегічного планування, який використовується для оцінки поточного стану громади, проєкту, продукту або ідеї. Аналізується внутрішнє

та зовнішнє середовище, щоб зрозуміти поточний стан та можливості відновлення і розвитку.

Класично **SWOT-аналіз складається з чотирьох частин**:

- Сила (Strengths) - перерахування переваг та сильних сторін громади, проєкту або ідеї.
- Слабкість (Weaknesses) - перерахування недоліків та слабких сторін громади, проєкту або ідеї.
- Можливості (Opportunities) - перерахування можливостей для громади, проєкту або ідеї, що можуть допомогти в досягненні їхніх цілей.
- Загрози (Threats) - перерахування факторів, які можуть стати перешкодою для досягнення мети.

Після зібрання інформації в кожній з цих чотирьох категорій, можна проаналізувати результати та вибрати оптимальний стратегічний напрямок для відновлення і розвитку громади.

Зовнішній аналіз – оцінка основних загроз і можливостей, що визначаються зовнішнім щодо громади середовищем, і внутрішній аналіз – аналіз сильних і слабких сторін громад, забезпечують визначення основних проблем відновлення та розвитку територіальної громади. Чітке розуміння цих чотирьох аспектів ситуації в громаді допомагає точніше спрямувати планування проєктів з відновлення та розвитку на максимально можливе використання сильних сторін, виправлення слабких сторін, використання наявних можливостей і усунення загроз.

У частині деталізації загроз і можливостей може додатково застосовуватися PESTEL-аналіз - це інструмент стратегічного планування, який допомагає оцінити зовнішнє середовище громади, продукту або проєкту. Аналізується політичне, економічне, соціальне, технологічне, екологічне та правове середовище, щоб зрозуміти вплив цих факторів на діяльність організації та її можливості для розвитку.

PESTEL-аналіз складається з шести частин:

- Політичний (Political) - оцінка політичного середовища, включаючи стабільність уряду, законодавчу та регуляторну політику, ступінь корупції тощо.
- Економічний (Economic) - оцінка економічних факторів, таких як інфляція, процентні ставки, рівень безробіття, фінансовий стан інвесторів та інше.
- Соціальний (Social) - оцінка демографічного середовища, зокрема зміни у населенні, здоров'ї, освіті, культурі, соціальних та етичних проблемах.
- Технологічний (Technological) - оцінка рівня технологічних інновацій та їх вплив на ринок, включаючи нові продукти та послуги, процеси виробництва, інформаційні технології тощо.
- Екологічний (Environmental) - оцінка впливу на довкілля та зв'язаних з ним законодавчих та регуляторних вимог.
- Правовий (Legal) - оцінка законодавчих та регуляторних вимог, які можуть впливати на діяльність організації, включаючи законодавство про здоров'я та безпеку, права споживачів, конкуренцію та інше.

PESTEL-аналіз допомагає територіальній громаді отримати більш повне розуміння зовнішнього середовища, в якому вона функціонує або планує розвиватися.

Етап 3: Визначення стратегічного бачення

3.1. Формування стратегічного бачення

Аналіз внутрішнього й зовнішнього середовища та розробка стратегічного *бачення* відновлення та розвитку територіальної громади виконуються паралельно, що забезпечує відображення в Плані відновлення та розвитку очікувань основних зацікавлених сторін.

Бачення бажаного майбутнього трансформації розвитку внаслідок надзвичайних ситуацій та руйнувань інфраструктури громади – це довгостроковий орієнтир, якого має досягти вся територія громади спільними зусиллями.

3.2. Погодження пріоритетів

На підставі результатів досліджень, наявних ресурсів та можливостей, ідентифікації проблем між членами Робочої групи досягається консенсус щодо пріоритетних напрямів розвитку. Бажана «траєкторія» відновлення та розвитку, що має привести її до реалізації стратегічного бачення, складається із низки стратегічних цілей та оперативних цілей, які базуються на дослідженнях (приклад на рисунку нижче).

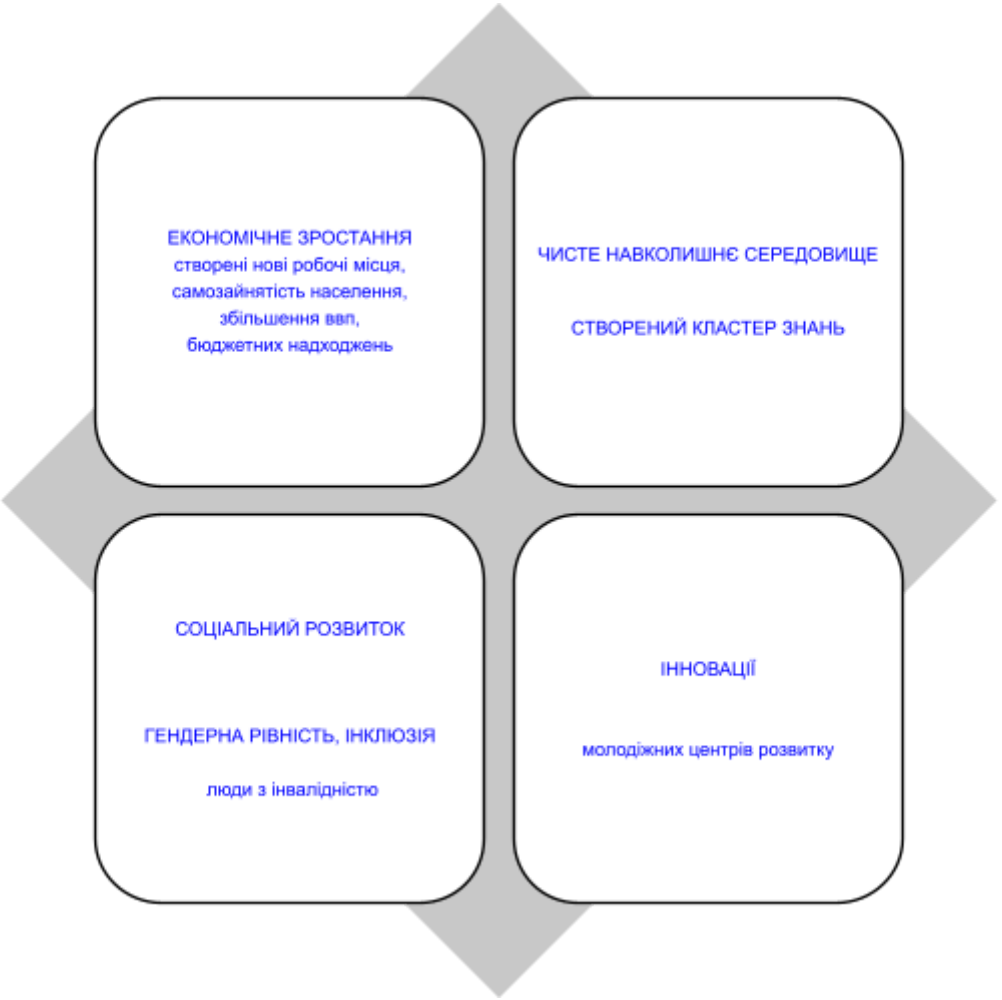

Рисунок 4. Приклад поєднання стратегічного бачення та вибору пріоритетів при розробці плану відновлення та розвитку територіальної громади

Процедура погодження стратегічних пріоритетів у територіальній громаді може доповнюватися розробкою «дерева проблем», яке дозволяє представити в узагальненому вигляді бачення найбільш актуальних для громади проблем.

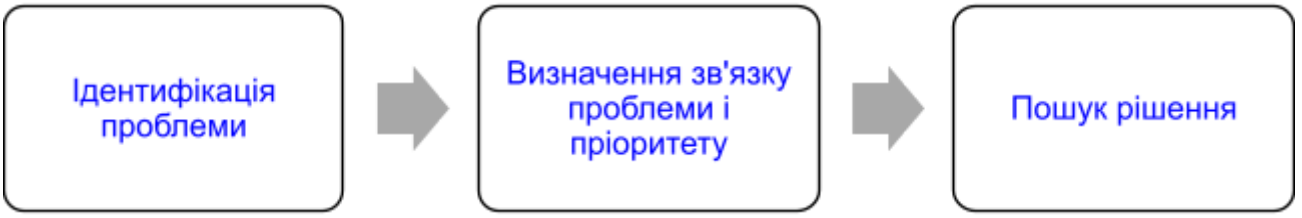

Етап 4: Розробка комплексу заходів з відновлення та розвитку

Комплекс заходів з відновлення та розвитку є ключовим елементом Плану відновлення та розвитку територіальної громади, який створюються не лише на підставі аналізу стану та потреб громади. Цей аналіз визначає лише ситуаційні умови реалізації комплексу заходів, а сам комплекс визначається на підставі вимог відповідних нормативно-правових актів, зокрема національних та регіональних програм відновлення. Комплекс заходів повинен бути відносно універсальним для усіх територій відновлення задля можливості його узагальнення в цілому по країні.

Етап 5: Розробка системи цілей

Кожний з пріоритетних напрямів конкретизується через плани дій і, власне, є «деревом цілей» (стратегічні та оперативні цілі, проєкти). Стратегічні цілі забезпечують реалізацію пріоритетного напряму, а оперативні цілі окреслюють необхідний комплекс дій для реалізації стратегічної цілі.

На рисунку нижче наведено загальний принцип узгодження стратегічних пріоритетів та стратегічних цілей у Плані відновлення та розвитку громади. Це узгодження стає основою побудови «дерева цілей». Дерево цілей може бути візуалізованим у вигляді власне деревовидного графу або у табличній формі, що більш зручно у разі великої кількості цілей.

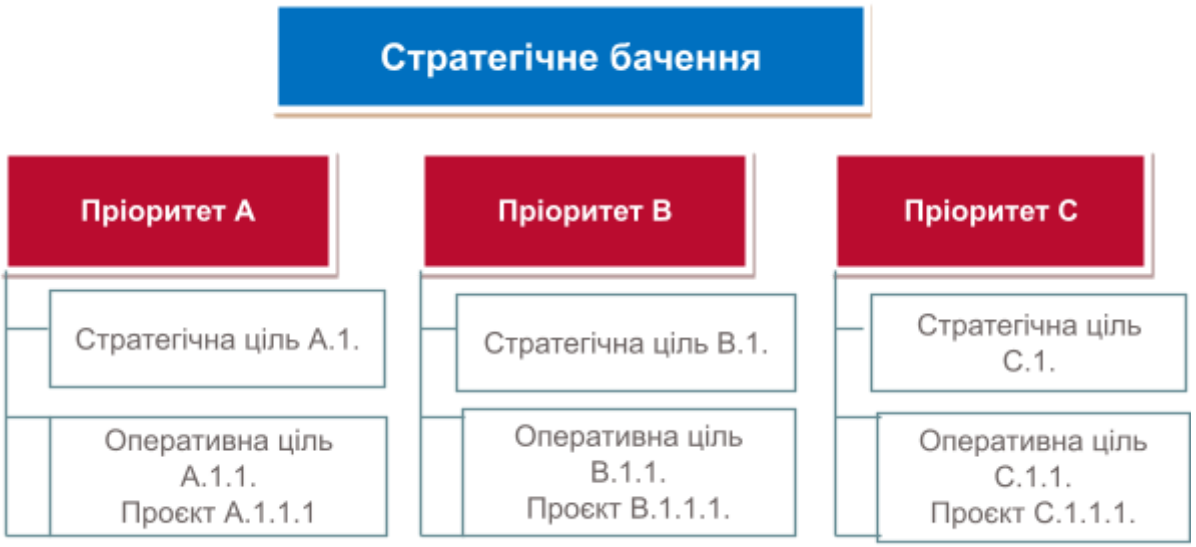

Рисунок 5 Схема узгодження стратегічних пріоритетів та стратегічних цілей – «дерево цілей»

До кожної оперативної цілі розробляється низка проєктів, що відображають заходи, які необхідно здійснити; результат, який планується досягти; відповідальних за реалізацію проєкту, виконавців і співвиконавців проєкту; терміни виконання; прогнозований обсяг коштів.

Збір проєктних ідей у форматі проєктних карток здійснюватиметься через оприлюднення оголошення на офіційних сайтах та у соціальних мережах у відповідності до «дерева цілей», яке узгоджене членами Робочої групи.

При розробці проєктних ідей потрібно враховувати, що проєкти відновлення повинні стосуватися лише визначених законодавством категорій об'єктів відновлення:

І. Житловий фонд

- Багатоквартирні житлові будинки.
- Індивідуальні (садибні) житлові будинки.
- Гуртожитки.

ІІ. Громадські будівлі та споруди

- Заклади дошкільної освіти.
- Заклади загальної середньої освіти.
- Заклади вищої (фахової передвищої) та професійної (професійно-технічної) освіти.
- Лікувально-профілактичні заклади.
- Санітарно-профілактичні заклади.
- Заклади соціального захисту та піклування (центри соціального забезпечення, інтернати для людей похилого віку, заклади для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування тощо).
- Підрозділи поліції та Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
- Заклади надання сервісів та послуг (приміщення ЦНАПів).

ІІІ. Інфраструктура життєзабезпечення населення

- Об'єкти системи централізованого водопостачання (поверхневі та підземні водозабірні споруди, станції очищення води, водогони, резервуари чистої води, станції знезараження, насосні станції, розподільні водопровідні мережі).
- Об'єкти системи централізованого водовідведення (самоплинні та напірні колектори, каналізаційні насосні станції, очисні споруди).
- Об'єкти теплопостачання (джерела теплової енергії – ТЕЦ, ТЕС, котельні), магістральні та розподільчі теплові мережі, теплові пункти).
- Об'єкти газопостачання (магістральні газогони, газогони середнього тиску, газокомпресорні станції, газорозподільні станції, станції електрохімічного захисту).
- Об'єкти електропостачання (електрична станція, електрична підстанція, електромережа)
- Об'єкти інфраструктури електронних комунікаційних мереж (мережі широкосмугового доступу, радіотелевізійні передаючі станції).

Розвиткові проєкти можуть стосуватися різних об'єктів, вони є базою розвиткової трансформації територіальної громади:

Важливим аспектом при розробці та обґрунтуванні конкретних заходів та проєктів з відновлення та розвитку у громаді є пошук та визначення джерел фінансування (фандрайзинг) та визначення принципів фінансування відновлювальної діяльності.

Інформація про сфери охоплення та ресурсне забезпечення Плану відновлення і розвитку наведена нижче на схемі.

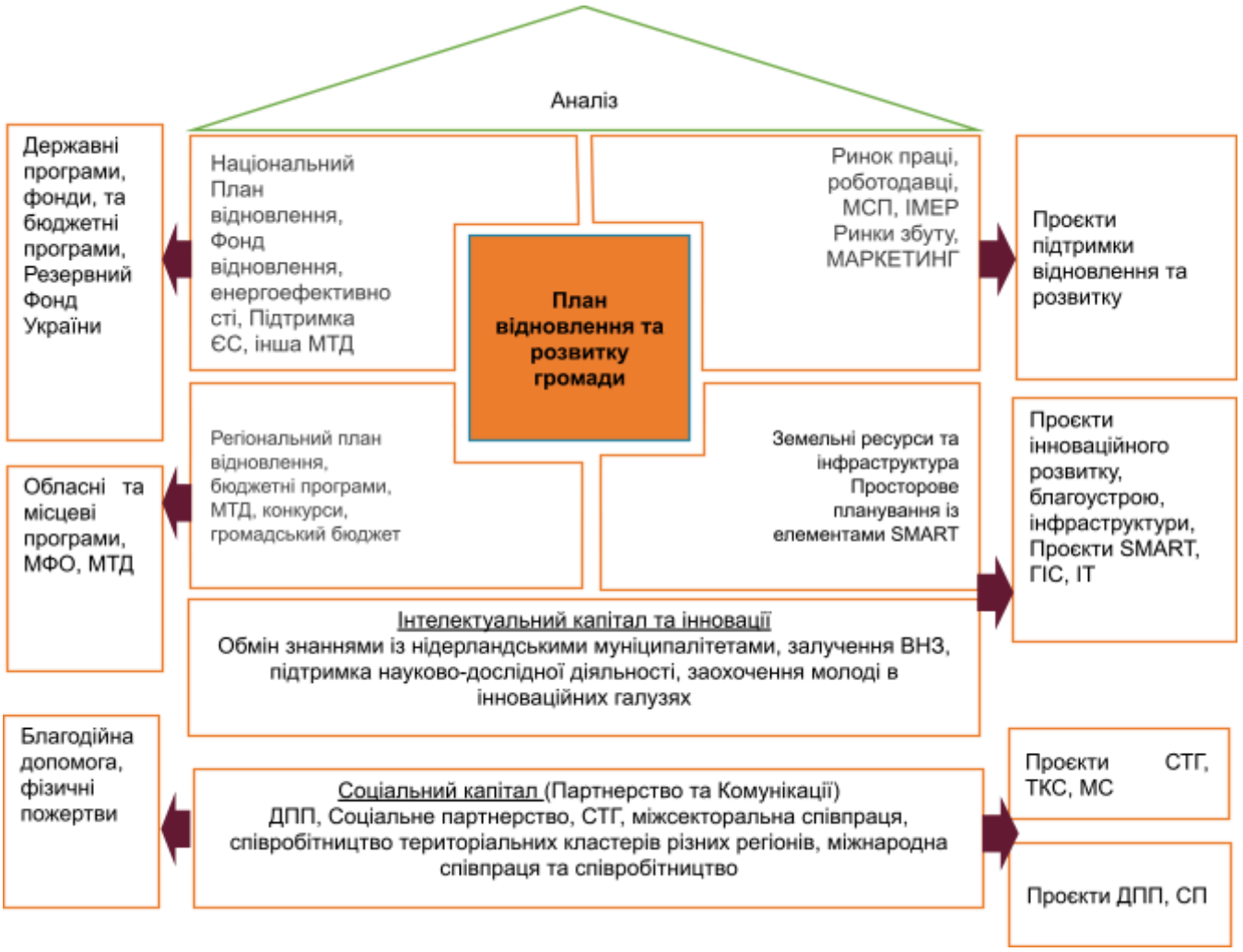

Рисунок . Сфера охоплення та ресурсне забезпечення Плану відновлення і розвитку

Етап 5: Розміщення у відкритому доступі / громадське обговорення

План відновлення та розвитку та система управління впровадженням обговорюється з громадою, зацікавленими сторонами, членами РК, розміщується у відкритому доступі для отримання коментарів та зауважень. Узгоджені документи передаються на затвердження органам місцевого самоврядування/військовим адміністраціям.

Етап 6: Моніторинг, оцінювання і впровадження Плану

Моніторинг, оцінювання і впровадження / управління впровадженням Плану відновлення та розвитку складається з двох частин. Перша – це спільне узгоджене рішення членів РГ громади про єдину систему моніторингу, оцінювання і впровадження / управління впровадженням, яка декларує спосіб ухвалення рішень та розподіл повноважень щодо процесу виконання Плану. Друга – створення виконавчого органу, який безпосередньо займатиметься виконанням завдань, покладених на нього щодо моніторингу, оцінювання та впровадження Плану. Система моніторингу та оцінювання включає: орган з моніторингу та оцінювання / управління впровадженням Плану; документ (Положення) про систему та набір індикаторів (результатів) виконання Плану (кількісні та якісні показники / індикатори).

У системі стратегічного планування моніторинг і оцінювання є заключним етапом розробки Плану та здійснюється протягом усього періоду її впровадження.

Інструментом моніторингу є система комплексних показників (індикаторів), які відображають як ефективність виконання конкретних заходів, так і засвідчують їхню відповідність стратегічним та оперативним цілям стратегічного документу. Система моніторингу ефективності виконання Плану відновлення та розвитку громади передбачає багаторівневу ієрархічну модель системи індикаторів.

І. АНАЛІЗ СЕРЕДОВИЩА ТА ЧИННИКІВ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОЧАКІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

- **Коротка характеристика громади**

Очаківська міська територіальна громада утворена у 2020 році, відповідно до розпорядження КМУ № 719-р від 12.06.2020 р. «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Миколаївської області».

До складу Очаківської МТГ входять місто Очаків та три села – Василівка, Покровка, Покровське (Покровські хутори). Останні розташовані на території тимчасово окупованої Кінбурнської коси.

Адміністративним центром територіальної громади є місто обласного значення –Очаків.

Громада межує із Куцурубською, Чорноморською та Чулаківською територіальними громадами.

Загальна площа Очаківської міської територіальної громади складає 295,0 км², площа населених пунктів складає 23,0202 км².

До широкомасштабного вторгнення у Очаківській МТГ проживало 15,6 тис. осіб (включаючи 0,4 тис. ВПО), у т.ч 97% – у адміністративному центрі. Поточна кількість населення громади оцінюється у 55-60% від довоєнного рівня[4].

Громада, розташована на берегах Дніпровсько-Бузького лиману та Чорного моря є унікальною та має на своїй території національний парк, заповідні території, тощо. Значна частина з адміністративним центром розташована на північному березі Дніпровсько-Бузького лиману, а на лівому березі – це сільські населені пункти на Кінбурнській косі. Унікальність громади в тому, що її територію розділяє грандіозна водойма, через яку було організовано сполучення водним транспортом.

Орган управління: Очаківська міська рада. На території Очаківської МТГ також функціонують державні органи: пенсійний фонд, служба зайнятості, податкова служба, казначейська служба, поліція, прокуратура, служба безпеки, суд, служба з надзвичайних ситуацій, прикордонна служба, військові частини.

м. Очаків знаходиться майже на рівній відстані між Одесою й Миколаєвом: за 59 км на південний захід від Миколаєва (автошлях Т-1513) та за 35 км від автодороги Миколаїв-Одеса (східніше 67 км від Одеси). Місто Очаків розташоване на мисі, при впадінні Дніпровсько-Бузького лиману в Чорне море. Із східної сторони він омивається водами Дніпровсько-Бузького лиману, а із західної – відкритим Чорним морем.

Територія міста Очаків складає 12,5014 км². В загальній площі земель забудовані землі становлять 10,15 км² (81,3%), які представлені землями житлової, громадської, виробничої та складської забудови, ділянками курортно-рекреаційних

[4] розрахована на основі даних адміністративного центру, оскільки інформація по приєднаних населених пунктах недоступна. Не враховано чисельність військовослужбовців, які тимчасово дислокуються на території громади.

установ, зеленими насадженнями загального користування, вулично-дорожньою мережею тощо.

Громада має дорожнє сполучення із усією територією України. Наявне портове господарство. Сполучення з територією громади на Кінбурнській косі з 2017 року (в літній період) забезпечувалося судами на підводних крилах.

Населені пункти громади мають актуальну містобудівну документацію. Генеральні плани затверджені. У той же час, межі територіальної громади не встановлені. Межі міста Очакова також вимагають змін. Є потреба проведення нормативної грошової оцінки та інвентаризації земель.

Територія громади має сприятливі умови для розвитку туристичної сфери. Її пляжі добре пристосовані для відпочинку родин із дітьми. Додаткових перспектив додало приєднання територій на Кінбурнській косі. Саме сфери туризму і транспорту як основні передбачає генеральний план розвитку міста Очакова. Однак важливим є і залишатиметься розвиток Очакова як військово-морської бази і відповідно, її обслуговування.

Одним із найважливіших діючих підприємств в громаді є Очаківське хлібоприймальне підприємство, яке являє собою прогресивне підприємство, що характеризується великою місткістю потужностей зберігання та переробки зернових і олійних культур. Основними видами діяльності даного підприємства є зберігання, переробка і торгівля зерновими культурами. Ключовим стратегічним напрямком Очаківського хлібоприймального підприємства є формування інфраструктурної платформи, яка дозволить забезпечити умови для збільшення виробництва української сільгосппродукції. Іншим важливим підприємством на території громади є Очаківський рибоконсервний комбінат. Останнім часом він спеціалізувався на морському і прісноводному рибальстві, перероблені і консервуванні риби, ракоподібних і молюсків й оптовою торгівлею цими видами продукції. Перебував у стані банкрутства з 2017 року. У 2018 році комбінат придбала холдингова компанія «Нібулон», що, окрім експорту і вирощування зерна та олійних культур, надає послуги з перевезення вантажів і пасажирів власним річковим та морським флотом. Важливим елементом економіки є будівельна галузь, оскільки будівництво гідрологічних споруд в попередні періоди та розвиток будівництва військових об’єктів в майбутньому забезпечує розвиток цієї сфери. У 2000 роках було розпочато будівництво цілого ряду військових об’єктів. Також функціонують підприємства транспортування енергоносіїв, ТОВ «ОЙЛГАЗТРЕЙД», ТОВ «Дніпрорегіонгаз», АТ «МИКОЛАЇВГАЗ», ТОВ «АВ-НАФТА». За даними ЄДР, на момент широкомасштабного вторгнення на території Очаківської МТГ було зареєстровано 450 підприємств та установ, а також 763 підприємці. За час широкомасштабного вторгнення діяльність окремих підприємств і установ тимчасово призупинена, у т.ч. через фізичні пошкодження інфраструктури та виробничих потужностей.

На момент розробки Плану відновлення та розвитку територіальної громади Очаківська міська територіальна громада перебуває в зоні активних бойових дій (три із чотирьох населених пунктів тимчасово окуповані), тому роботи по розмінуванню земель сільськогосподарського призначення не проводяться.

Основний обсяг житлового фонду громади знаходиться в місті Очакові. Це переважно Індивідуальна забудова: 3 300 домогосподарств. В місті 123 багатоквартирних будинки. З них 115 - ОСББ. Через обстріли 95% житлового фонду має пошкодження. В громаді налагоджено систему реєстрації заяв щодо пошкодження об’єктів житлової забудови. Стан житлового сектора, адміністративних будівель та приміщень соціальної інфраструктури населених пунктів на Кінбурнській

косі невідомий. Всі квартири в багатоквартирних будинках мають індивідуальні системи теплопостачання.

Місто Очаків повністю забезпечено централізованою системою водопостачання. Місто Очаків використовує 23 артезіанських свердловин , середня глибина яких 80 метрів. Більшість із них розташовані на відстані 10 -15 км від території міста. Тому загальна довжина трубопроводів для подачі води складає близько 100 км, незважаючи на розміри міста. Система водопостачання включає в себе також надземні і підземні резервуари для заповнення водою в по-за пікові періоди споживання. В місті забезпечено цілодобове водопостачання. В умовах відсутності електроенергії місто забезпечується водою за допомогою дизель – генераторів. У кризових ситуаціях вода для населення підвозиться. Населені пункти на Кінбурнській косі використовують також воду з бурових свердловин або трубних колодязів. Система водокористування вимагає впорядкування.

Місто Очаків каналізовано на 50% . Очисні споруди, збудовані в 80 роках двадцятого сторіччя розраховані на більші обсяги стоків і мають застаріле енергоємне насосне обладнання. Громада планує відмовитися від скидання стічних вод в Чорне море та застосовувати в подальшому більш прогресивні моделі очищення стічних вод. Населені пункти, розміщені на території Кінбурнської коси не мали організованої системи водовідведення.

Територія міста Очаків повністю газифікована та має розгалужену систему електрозабезпечення. Територія громади у повному обсязі забезпечена усіма видами зв’язку. Стан інженерних мереж на території Кінбурнської коси наразі невідомий.

Публічна інфраструктура на території Очаківської МТГ складається із:

- 5 шкіл та 4 ЗДО (працюють он-лайн, оскільки не всі мають належним чином облаштованих об’єктів укриття);
- Комунального закладу «Міський палац культури» Очаківської міської ради;
- Міської бібліотеки;
- Покровсько-Хуторського сільського клубу;
- Очаківської дитячо-юнацької спортивної школи;
- Музичної школи міста Очакова;
- Дитячої художньої школи міста Очакова;
- КНП «Очаківський центр первинної медико-санітарної допомоги» із відповідними підрозділами;
- Очаківської багатопрофільної лікарні з відповідними підрозділами;
- Центру надання адміністративних послуг Очаківської міської ради;
- Територіального центру з надання соціальних послуг;
- Комунального закладу «Інклюзивно-ресурсний центр» Очаківської міської ради.

Інфраструктура переважної більшості перелічених об’єктів має пошкодження.

Детальна інформація про Очаківську міську територіальну громаду відображена у профілі https://drive.google.com/file/d/1EadMRkolyfkB3oV-AjpwliGYs-9_3sHQ/view?usp=sharing

- **Оцінка пошкоджень, збитків та потреб громади**

Оцінка пошкоджень, збитків та потреб Очаківської міської територіальної громади проводиться двома способами: *об'єктивна оцінка*, яка припускає професійне оцінювання ступеня та номенклатури руйнувань, пошкоджень та пов'язаних з цим збитків (проводиться у відповідності до специфічних нормативних вимог); *суб'єктивна оцінка*, яка припускає узагальнення думок та суджень представників територіальної громади (мешканців, представників органів місцевого самоврядування та економічно активної спільноти), які отримані шляхом опитування за довільною методикою.

- **Опитування мешканців та інших груп стейкхолдерів Очаківської міської територіальної громади**

В межах процесу стратегічного планування та розробки Плану відновлення та розвитку територіальної громади у січні – лютому 2023 року було проведено дослідження:

думки менеджерів (управлінців) муніципальної та державної сфер управління територіальної громади. Серед основних респондентів – представники вищих та середніх ланок управління муніципального та державного секторів, а саме керівництво громади, представники апарату управління, керівники структурних підрозділів, керівники комунальних підприємств, установ та організацій, керівники державних підприємств установ та організацій, присутніх на території громади, а також їх структурних підрозділів (поліція, ДСНС, центр зайнятості, податкова служба тощо). Дослідження думки менеджерів важлива з точки зору формування ефективної політики місцевого економічного розвитку, відновлення та розвитку громади;

думки бізнесу (підприємців та представників підприємств) Очаківської міської територіальної громади;

думки мешканців Очаківської міської територіальної громади.

Дослідження здійснювалося шляхом ОНЛАЙН – опитування, в результаті якого опитувані представники громади заносили відповіді в розроблені ГУГЛ – анкети.

Комплексна мета дослідження – отримання корисної і достовірної інформації щодо формулювання спільного бачення відновлення та майбутнього розвитку Очаківської міської територіальної громади; визначення ключових проблем/потреб, пріоритетів відновлення та розвитку громади в майбутньому; оцінки ділового середовища (бізнес-клімату), оцінки ефективності взаємодії із місцевою владою, очікувань підприємств та підприємців; визначення бачення мешканцями громади рівня безпеки (за основними компонентами), основних обмежень, а також ключових пріоритетів розвитку громади / напрямів відновлення; визначення переліку проєктів, необхідних для відновлення та розвитку територіальної громади.

Висновки за результатами опитування менеджерів (управлінців) муніципальної та державної сфер управління територіальної громади

У опитуванні взяли участь 20 респондентів від ОМС – менеджмент, керівники та представники ключових підрозділів та підпорядкованих комунальних підприємств/установ. Вибірка є досить репрезентативною, оскільки охоплює широке коло осіб, які відповідають за планування та реалізацію окремих активностей на рівні муніципалітету. Переважна чисельність опитаних респондентів – управлінці середнього віку, жінки (керівники відділів та відокремлених структурних підрозділів ОМС) – це є типовим для системи управління громад.

Оцінки громади від респондентів – представників влади загалом є вищими, ніж оцінки інших категорій респондентів. Середньозважена оцінка складає 3,31 бали із 5

можливих. Найнижчими є оцінки, які за критеріями, які характеризують економічний стан та фізичну безпеку, найкращі – за критерієм «продовольча безпека». Загалом такі оцінки є суб'єктивними, ніж оцінки інших груп респондентів.

Під час оцінки громади були виявлені проблемні сфери громади. За оцінками респондентів в громаді не вистачає робочих місць та недоступне фінансування (інвестиції), все ще існують значні фізичні загрози/високий рівень руйнувань, є проблеми із енергетичною, економічною безпекою, обмежені можливості для самореалізації молоді, а економіка орієнтується на застарілі технології.

Вирішити зазначені проблеми можливо завдяки планувальним діям в рамках визначених респондентами пріоритетів, найбільш переконливими з яких є: створення умов для залучення інвестицій, будівництво/ремонт житла, розширення можливостей для працевлаштування (у т.ч. для ВПО, жінок та молоді), розвиток МСБ, системи надання публічних послуг (медичних, освітніх, адміністративних) тощо.

➢ Переважна більшість респондентів вважає драйверами для відновлення «історичні» для громади сектори економіки, які сформувались, виходячи із природньо-географічного розташування громади та її рекреаційного потенціалу – туризм та рекреація, торгівля та сфера послуг, харчова та переробна промисловість, легка промисловість та АПК. У той же час, значна частина респондентів допускає певне переформатування економіки громади на етапі відновлення, пропонуючи серед економічних пріоритетів креативні індустрії, медичні послуги, розвиток енергетики. Таким чином, можна зробити висновок, що при визначенні економічних пріоритетів більшість респондентів враховує можливості та обмеження громади, визначені зовнішніми чинниками (географічне розташування, наявність/відсутність покладів корисних копалин, кадровий потенціал тощо).

На думку респондентів найбільш дефіцитними ресурсами для громади є кадри та кошти (фінансування). При цьому, опитані представники ОМС не вважають проблемами для розвитку недостатність знань, бізнес-інфраструктури, відсутність ефективних комунікацій та відсутність матеріалів і комплектуючих. Проблеми із безпекою також не було зазначено респондентами (із пояснень представників ОМС ще до широкомасштабного військового вторгнення було вибудовано систему «Безпечне місто» яка працює нині; окрім того, заходи із громадського порядку підтримуються із місцевого бюджету).

Серед визначених респондентами пріоритетів послуг/інструментів, які необхідно розвивати для покращення бізнес-середовища, виділяються впровадження стимулів (у т.ч. фінансових) для розвитку бізнесу. Окрім того, були визначені також інші заходи та інструменти, які можна реалізувати через проєктні ідеї та які матимуть сталий вплив на бізнес-клімат. Окремо слід зазначити потребу у забезпеченні рівних прав та можливостей для бізнесу.

Серед можливих форм співпраці та партнерства респонденти віддали перевагу міжнародній співпраці та грантовим конкурсам. Також значну увагу слід приділити стажуванням, обмінам, міжсекторальній взаємодії та державно-приватному партнерству.

Серед основних слабких сторін громади респонденти зазначили: демографічні проблеми та міграцію; слабку економіку та інвестиційну привабливість; ризики, пов'язані із військовими діями та безпековими питаннями; низьку активність і ініціативність бізнесу та громадськості; нерівномірний (несправедливий, на думку окремих респондентів) перерозподіл фінансових ресурсів між адміністративним центром та приєднаними населеними пунктами; пошкодження критичної інфраструктури та житлового фонду.

Серед основних сильних сторін громади респонденти зазначили: наявність туристичних об'єктів та природних ресурсів, компетенції та лідерські якості керівництва громади. добру екологію, наявність виробничих потужностей промислових підприємств, належний стан роботи комунальних установ, наявність кадрів для реального сектору, належний земельний фонд, який можна буде використовувати після завершення бойових дій в регіоні.

Ідеї потенційних проєктів (сфер реалізації проєктів): розвиток (відновлення) промислового комплексу взагалі, обмін досвідом, розвиток туристичного сектору, виявлення та сприяння розробці проєктів місцевого розвитку регіонального значення, які можуть бути подані до національних і міжнародних інституцій для фінансування. Окрему увагу варто приділити проєктам, спрямованим на покращення взаємодії між владою та іншими групами стейкхолдерів (прозорість, антикорупційний заходи).

Висновки за результатами опитування представників бізнесу (підприємців та представників підприємств) Очаківської міської територіальної громади

Кількість отриманих анкет та структура вибірки вказують на помірну активність та консолідацію бізнесу навколо головної мети – відновити громаду після військових дій та зробити її краще. Гендерний баланс респондентів загалом дотримується.

Середня оцінка (2,86 із 5 можливих) є досить низькою, що зумовлено тривалими військовими діями на території громади. Під час оцінки громади були виявлені проблемні сфери громади, які були оцінені за найменшими балами. Найгірше оцінено респондентами, доступ до фінансування, наявність ринків збуту, наявність кваліфікованих працівників, доступ до ресурсів та компонентів – за цими критеріями середньозважені оцінки є найнижчими.

Із 39 респондентів, які оцінили роботу місцевої влади у сфері підтримки економічного розвитку та залучення інвестицій, 23% визначили таку роботу як задовільну, 39% – незадовільно. Оцінку «добре» поставили 21% респондентів, «відмінно» – 8% опитаних. Інша частка респондентів не визначилася із думкою. Таким чином, загалом баланс позитивних та негативних відповідей є негативним, що свідчить про недостатній рівень співпраці місцевої влади та бізнесу у напрямку розвитку економічного потенціалу громади.

Серед основних проблем респонденти зазначили військові дії, відсутність інфраструктури підтримки бізнесу, нестача кваліфікованої робочої сили, недоступність/недостатність фінансування, низький рівень співпраці влади та бізнесу, перебої із енергопостачанням та значні витрати на енергоносії, стан безпеки, відсутність знань для започаткування бізнесу, поганий стан технічної/комунальної інфраструктури, складність виходу на нові ринки, поганий стан доріг і транспортного сполучення. Окрім того, частина респондентів невдоволена рівнем взаємодії із місцевою владою. Інші проблеми критичними визначила значно менша кількість респондентів.

Серед причин локації бізнесу на території Очаківської МТГ основними було визначено сприятливе територіальне й транспортне розташування, достатня кількість споживачів для бізнесу, прийнятна для бізнесу вартість землі та нерухомості, а також наявність важливих постачальників сировини і компонентів для розвитку бізнесу.

Більшість опитаних респондентів розглядає гіпотетичну можливість розвитку бізнесу на території громади (30 із 39 відповідей) або планує розвивати бізнес у Очаківській МТГ в майбутньому. Лише 2 респонденти зазначили, що не планують

відновлювати / розвивати бізнес у громаді, обґрунтувавши свою відповідь наявністю корупції.

Майже 90% опитаних респондентів планує нарощувати інвестиції у розвиток власного бізнесу у громаді упродовж найближчих трьох років, або гіпотетично розглядає таку можливість. Лише 4 респонденти зазначили, що не планують поки інвестувати у розвиток бізнесу – їх частка у загальній чисельності відповідей складає 10,3%.

Серед загальної чисельності респондентів 38,5% зазначили, що їх підприємства використовували земельні ділянки для виробничої діяльності. При цьому, серед опитаних респондентів 59% надали відповіді на питання, чи достатньо їм (підприємствам) земельних ділянок для розширення власного бізнесу. Від цієї чисельності схвальне твердження надали 34,8% респондентів.

Більшість із опитаних респондентів зазначили, що вони зацікавлені або гіпотетично зацікавлені у використанні ресурсів (працівників, земельних ділянок, будівель, споруд, обладнання тощо) підприємств, які припиняють/припинили свою роботу, для створення нового / розширення власного бізнесу. У той же час майже 78% респондентів відчуває брак кваліфікованих кадрів, або очікує цього у найближчому майбутньому. Найбільш затребуваними є такі спеціальності – електрик, електрозварювальник, швачка, працівники для ресторанного бізнесу тощо.

Вирішити зазначені проблеми можливо завдяки планувальним діям в рамках визначених респондентами пріоритетів, найбільш переконливими з яких є: туризм, дозвілля; розбудова бізнес-інфраструктури; залучення інвестицій; підтримка нових промислових виробництв; підтримка самореалізації молоді, жінок; відновлення критичної інфраструктури тощо.

На думку респондентів, ключовими секторами економіки (галузями) для відновлення громади стануть наступні: туризм, дозвілля; торгівля/сфера послуг; медичні послуги, краса та здоров’я; АПК; харчова та переробна промисловість; транспорт, логістика тощо.

На думку респондентів ефективний розвиток громади неможливий без залучення іноземних інвестицій; податкових пільг та фінансових стимулів; розвитку технічної / комунальної інфраструктури (дороги, мережі електро-, водо-, газопостачання); підтримки підприємців-початківців (наприклад, розвиток Бізнес-інкубаторів) тощо. Важливим при цьому також має бути підтримка МСБ місцевою владою та припинення військових дій (обстрілів громади).

На думку респондентів, основну увагу при розробленні плану відновлення та розвитку варто приділити проєктам розвитку екологічного та етнотуризму; підтримки малого та середнього бізнесу, залучення інвестицій; відновлення та удосконалення туристичних баз відпочинку, санаторіїв готелів тощо. Серед інших було визначено потребу у відновленні ПрАТ «Очаківське ХПП» (елеватор); перекваліфікації кадрів, курси і навчання сучасних професій та ін.

Для успішного розвитку бізнесу опитані респонденти зазначили, що потребують доступного фінансування (у т.ч. доступних кредитів); вирішення безпекових питань, відновлення критичної інфраструктури, повернення населення (у т.ч. працівників). Серед інших було визначено потребу у будівельних матеріалах і технічному обладнанні (сушилка, сепаратор, склади та ємності для обробки та зберігання зернових та олійних культур).

Висновки за результатами опитування мешканців Очаківської міської територіальної громади

Кількість отриманих анкет від жителів (805) вказують на високу активність та консолідацію громадськості навколо головної мети – відновити громаду після військових дій та зробити її краще.

Гендерний баланс респондентів зсунутий в сторону жінок і це пояснюється тим, що війна триває і значна кількість чоловіків задіяна у військових діях. При цьому віковий розріз респондентів та розподіл категорій зайнятості збалансовані та вказують на збереження принципу інклюзії та присутності в опитуванні думки різних категорій та груп населення.

Під час оцінки громади були виявлені **проблемні сфери громади**, які були оцінені за найменшими балами. Загалом найгірше оцінено респондентами наявність роботи/вакансій, економічна безпека, фізична безпека, екологічна безпека та відкритість влади – за цими критеріями середньозважені оцінки є найнижчими.

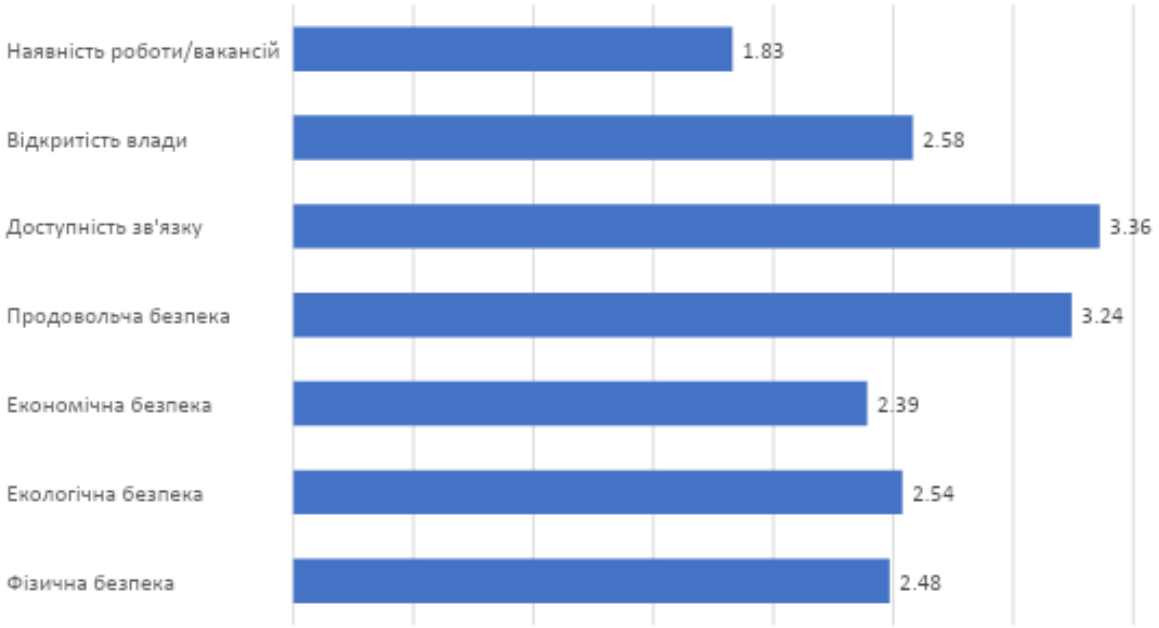

Рисунок 7. Середньозважені оцінки Очаківської МТГ за ключовими критеріями

Серед **основних проблем** респонденти зазначили відсутність можливості до працевлаштування (безробіття), відсутність можливості для самореалізації молоді, високий рівень руйнувань у громаді, відсутність внутрішніх і зовнішніх інвестицій, недостатність фінансових ресурсів, низька якість медичного забезпечення, низький рівень задоволення культурних потреб, поганий стан доріг, тротуарів. Окрім того, значна частина респондентів невдоволена рівнем взаємодії із місцевою владою (відповіді віднесено до розділу «інше»). Результати ранжування ключових проблем визначено на діаграмі нижче.

Вирішити зазначені проблеми можливо завдяки планувальним діям в рамках **визначених респондентами пріоритетів**, найбільш переконливими з яких є: розширення можливостей для працевлаштування, створення умов для залучення інвестицій, розвиток МСБ, розвиток системи медичного обслуговування, молодіжний розвиток, розвиток сфери дозвілля, відпочинку, спорту, будівництво/ремонт житла, благоустрій населених пунктів громади, будівництво соціальної/комунальної інфраструктури, поліпшення стану й ремонт доріг тощо.

Респонденти показали високий рівень готовності до відновлення громади. Попри анонімність опитувальника, майже третина респондентів вказали свої контакти та готовність долучитись до відновлення Очаківської територіальної громади зараз або згодом.

Серед **прийнятних форм (інструментів)** участі громадськості у відновленні та розвитку громади, яким респонденти надають переваги – це:

- участь у різних заходах на волонтерських засадах (43,6%);
- фізична допомога у прибиранні та відновленні громади (41,6% респондентів);
- надання послуг/допомоги населенню, проведення/участь в опитуваннях та обговореннях, гуманітарна діяльність тощо.

Серед основних висловлювань респондентів щодо ключових напрямів розвитку громади значною є частка узагальнення (зокрема «процвітаючою», «квітучою», «успішною», «туристичною», тощо) – 92%, негативне бачення у 8% респондентів. Разом з тим, серед конкретних побажань виділяються «створення робочих місць», «розвиток туристичного потенціалу», «подолання корупції» тощо. Загалом відповіді за цим розділом було отримано від 557 респондентів.

Серед **проблем, які були зазначені респондентами як додаткові** та які необхідно узяти до уваги під час планування:

- потреба оновлення і розширення інфраструктури для дозвілля, культури та відпочинку та рекреації, забезпечення мешканців зв'язком та комунальними послугами, відбудова локацій для відпочинку із урахуванням інклюзивності, а також відновлення житлового фонду.
- підвищення прозорості і підзвітності влади;
- відновлення економічного потенціалу, у тому числі за рахунок інвестиційного ресурсу (створення, відновлення та розвиток промислових об’єктів, залучення коштів інвесторів, бізнесу, збільшення робочих місць);
- відновлення доріг та розвиток інженерної інфраструктури і регулярного транспортного сполучення;
- відновлення та розвиток допоміжної інфраструктури (медичні, освітні, адміністративні та соціальні заклади, заклади торгівлі та сфери послуг, створення належних умов для життя молоді та осіб похилого віку тощо);

Варто зазначити, серед 361 респондента, які надали відповіді на питання що потребують негайного вирішення для забезпечення розвитку Очаківської МТГ, досить незначною є чисельність узагальнених відповідей (23%). При цьому більш чітким є бачення мешканців щодо інфраструктурних об’єктів, які потрібно / не потрібно відновлювати. Так, серед об’єктів, які потрібно відновити, більшість респондентів підтримали житловий фонд (37%), об’єкти сфери освіти, культури, спорту (23%), об’єкти сфери охорони здоров’я (20%). Серед об’єктів, які не потрібно відновлювати, в першу чергу, переважали старі споруди, що не підлягають ремонту (20%).

- **Оцінка спроможності та забезпеченості (ресурсної, організаційної, кадрової, інституційної тощо) відновлення громади**

На основі аналізу результатів опитування мешканців та стейкхолдерів Очаківської міської територіальної громади, контент-аналізу профіля територіальної громади та висновків незалежного оцінювання ступеня руйнувань, пошкоджень та можливих збитків серед потенційних об’єктів відновлення у територіальній громаді

фінальна оцінка спроможності відновлення громади та забезпеченості ресурсами такого відновлення здійснюється шляхом застосування SWOT-аналізу. SWOT-аналіз проведений силами та засобами робочої групи із розробки Плану відновлення та розвитку громади.

SWOT-матриця є важливим елементом визначення конкурентних переваг громади, оскільки дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами. *Взаємозв'язок можливостей та загроз більш повно розкривається за допомогою PESTEL-аналізу.* Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики і ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та оперативних цілей відновлення та розвитку громади на довгострокову перспективу. Якщо сильна сторона підкріплюється можливістю, а загроза не нівелює цю сильну сторону, то така сильна сторона є найбільш важливою для громади.

Результати SWOT-аналізу

Сильні сторони	Слабкі сторони

• **Сприятливе географічне розташування та природно-кліматичні умови, що обумовило історичний розвиток портової інфраструктури та об'єктів рекреації.** Очаківська МТГ та розташована по обидва боки Дніпро-Бузького лиману, через що:
  ● її портова інфраструктура наближена до міжнародних морських шляхів, що забезпечує скорочення логістичних витрат для виробників і експортерів продукції АПК, порівняно із портами Миколаєва та Херсону.
  ● сусідні із Очаковом громади та Миколаївська область загалом мають значні площі вирощування зернових і технічних культур. За даними Держстату, у 2021 році валовий збір зернових і зернобобових культур у Миколаївській області склав 2,9 млн тонн, надходження від експорту продукції рослинного походження склали 2,2 млрд доларів США.
  ● має розвинену мережу закладів відпочинку та санаторно-курортних закладів.
• **Вибудувана система управління**, що забезпечує виконання завдань навіть в умовах військового стану. Міська рада та виконавчі органи мають «довоєнні» повноваження та забезпечують виконання поточних і стратегічних завдань. Ключові підрозділи переважно укомплектовані кваліфікованим персоналом.
• **Впорядкована землевпорядна документація, визначені земельні ділянки комунальної форми власності для надання в оренду під будівництво промислових, транспортних, оздоровчих об'єктів**.
• **Наявність туристичних магнітів,** які можуть сприяти розвитку туризму та суміжних секторів економіки на території Очаківської МТГ. На території громади більше 76 пам'яток історії, культури та архітектури. КМУ м. Очаків внесено
	• **Ускладнена логістична зв'язаність між адміністративним центром (м. Очаків) та приєднаними населеними пунктами**.
	  ● відсутність доріг з твердим покриттям між населеними пунктами Кінбурнської коси
	  ● до широкомасштабного вторгнення сполучення між адміністративним центром та іншими населеними пунктами громади відбувалось переважно водним транспортом (близько 8 км), тоді як відстань автомобільними шляхами складала майже 300 км. Наразі будь-яке сполучення між адміністративним центром та приєднаними селами відсутнє.
	• **Обмежені можливості управління майном та окремими територіями**.
	  ● на території громади розташовані державні об'єкти та установи із обмеженим доступом, тому місцева влада не може належним чином провести їх інвентаризацію
	  ● територія м. Очаків забудована на 81,3%.
	  ● три із чотирьох населених пунктів громади розташовані на тимчасово-окупованій території, інші три населені пункти розташовані на території Державного заповідника «Кінбурнська коса».
	• **Несприятлива демографічна ситуація та значні дисбаланси на ринку праці**
	  ● на початок 2022 року частка населення у працездатному віці складала лише 43% від загальної його чисельності, середньоспискова чисельність працівників продовжує скорочуватись та наразі не перевищує 1 тис. осіб.

у «Перелік стародавніх міст України з цінним історичним минулим». ● **Сприятливі природні умови для розвитку альтернативної енергетики, через обмежену доступність інженерних об'єктів у приєднаних (тимчасово окупованих населених пунктах).** З квітня по жовтень на території громади 150 - 160 сонячних днів, середня температура повітря в цей період становить +25,7 °С. Пік температури доводиться на червень-серпень +32,6 °С. Середній рівень сонячної інсоляції Причорноморського регіону складає 1550 кВт*год/м. Протягом року постійно вітряно, середньорічна сила вітру 6,5 - 8,4 м/с. ● **Доступні відстані до обласних центрів та інших великих міст.** Відстань від м. Очаків до м. Миколаїв автошляхами Т-15-18 та Т1513 складає 60 км.; до м. Одеса автошляхами Е58/М14 та Т1513 складає 140 км. ● **Сприятливі природньо-кліматичні умови для розвитку окремих галузей економіки:** ● лікувально-оздоровчого комплексу: наявні родовища мінеральних вод, лікувальних грязей ● виробництво будівельних матеріалів: будівельної глини ● рибного господарства (вирощування риби та устриці, в тому числі в умовах аквакультури, або в установках замкнутого водопостачання): клімат та доступність незабруднених прибережних вод ● вирощування за інтенсивною технологією деревини для виробництва паливної сировини, інтенсивне вирощування сільськогосподарських культур на поливних землях – разі будівництва локальних очисних споруд та вторинного використання очищеної води для поливу. ● **Достатній рівень енергетичної незалежності за рахунок:** ● автономності теплопостачання адміністративних об'єктів та житлового фонду ● диверсифікації генеруючих потужностей електроенергії за рахунок традиційних джерел та функціонування вітропарків і сонячних електростанцій великої поряд із адміністративним центром громади. ● **Розвинена інженерна, складська та промислова інфраструктура** м. Очаків, резерв потужності інженерних мереж (окрім водопостачання та водовідведення), **наявність необхідної інфраструктури для бізнесу** (фінансові установи, нотаріуси, підрозділи підприємств, які надають послуги підключення до мереж). ● **Наявність/доступність сировинної бази для розвитку переробної промисловості та зручна логістика для доставки готової продукції у інші країни/окремі регіони водним транспортом.** Громада має потенціал	● наразі у громаді проживає 11 тис. осіб, серед яких 9% – ВПО. Облік мешканців за віковими групами та інформація про потреби уразливих категорій тимчасово не накопичується. ● через відсутність можливості для працевлаштування та спеціалізованих навчальних закладів молодь продовжує залишати громаду. Ця теза сформована на основі відповідей 805 мешканців, 20 управлінців-представників ОМС та 39 представників бізнесу. ● дефіцит фахівців з високою кваліфікаційною категорією та досвідом, дефіцит робітників робочих спеціальностей. ● **Низький рівень долучення громадськості до управління за потреби підвищення прозорості і підзвітності влади.** Попри те, що у громаді не було введено військову адміністрацію, під час війни консультативно-дорадчі органи припинили свою діяльність. ● **Значний рівень пошкоджень на території адміністративного центру через військові дії:** ● пошкоджено ключові промислові об'єкти, що ускладнює їх використання та потребуватиме значних інвестицій у розвиток. Інвентаризація пошкоджень складської та іншої нерухомості не проводилась. ● мають пошкодження 49% багатоквартирних будинків, 36% приватник будинків (11 – повністю знищені), всі адміністративні будівлі. ● **Зношеність мереж водопостачання та водовідведення у адміністративному центрі,** а також відсутність таких мереж на території Кінбурнської коси, що обмежує розвиток промисловості та рекреаційного потенціалу. ● **Обмежені логістичні можливості.** ● на території Очаківської МТГ відсутнє залізничне сполучення ● поганий стан міської дорожньої мережі, відсутність мережі велошляхів і шляхів для руху маломобільних груп населення ● відсутність розвиненої інфраструктури пасажирських перевезень автомобільним, та водним транспортом ● **Складна економічна ситуація у громаді, економіка громади орієнтована, передусім на розвиток сфери послуг, хоча і має потенціал для розвитку промисловості**

для організації виробництва із переробки сільськогосподарської продукції, що доставлятиметься автомобільним транспортом від виробників регіону, а також річковими та морськими шляхами із інших регіонів/країн. Враховуючи помірне скорочення чисельності мешканців від початку бойових дій (орієнтовно на 26%, із урахуванням ВПО), відносно конкурентний рівень оплати праці (до 400 доларів США) та наявність портової інфраструктури, обсяги виробництва можуть не обмежуватись локальним ринком збуту. ● **Розвинена адміністративна та інша публічна інфраструктура** на території м. Очаків. ● ЦНАП надає 200 видів адміністративних послуг по напрямкам: архітектури та містобудування; державного земельного кадастру; регулювання земельних відносин; житлово-комунального господарства; у справах дітей; архітектурно-будівельного контролю; реєстрації бізнесу; реєстрації речових прав на нерухоме майно; реєстрації місця проживання /прописка-виписка/; дозволів Держпродспоживслужби тощо ● сформовано оптимальну мережу освітніх закладів громади ● сформована мережа закладів охорони здоров'я та дозвілля ● реалізовано систему відеоспостереження «Безпечне місто» ● **Широкий спектр ресурсів, які можуть бути спрямовані на відбудову і розвиток громади**: ● достатня ліквідність бюджету (30% у 2022 році) та задовільний обсяг його доходів у розрахунку на одного мешканця (понад 22 тис. грн) і за основними складовими дозволяє спрямовувати кошти на утримання і розбудову інфраструктури. ● громаду віднесено до функціонального типу території відновлення, що дозволяє розраховувати на отримання фінансування із спеціалізованих національних і міжнародних фондів, а також за рахунок спеціалізованих трансфертів із державного бюджету. ● розбудовується співпраця із міжнародними проєктами, гуманітарними та донорськими установами, що дозволяє залучати ресурси на задоволення окремих потреб громади/мешканців та отримувати технічну допомогу. ● на території Очаківської МТГ розміщено державні об'єкти/установи, а також виробничі потужності підприємств реального сектору. Це дозволяє розраховувати на залучення коштів власників цих об'єктів для їх відновлення та відбудови допоміжної/суміжної інфраструктури.	● значна кількість недіючих виробничо-комунальних підприємств ● недостатній розвиток малого і середнього підприємництва у сфері виробництва ● **Не вирішені остаточно проблеми впорядкування містобудівної документації, доступності інфраструктури, забезпечення екологічної безпеки, функціонування інфраструктури в умовах природних обмежень:** ● відсутність належної землевпорядної документації щодо меж населених пунктів (окрім с. Василівка), прибережної захисної смуги та пляжної зони (окрім м. Очаків), інвентаризації земель, нормативної грошової оцінки земель (окрім сіл Василівка та Покровка) ● потреба у відновленні будівель та матеріально- технічної бази освітніх закладів в умовах обмеженого фінансування громади та законодавчих обмежень у частині перепрофілювання ● проблеми підтоплення берегової смуги міста, ерозійні, зсувні процеси та берегова амброзія ● відсутні інженерні гідротехнічні заходи щодо берегоукріплення схилів ● в геологічній будові приймає участь складний комплекс порід: лесовидні суглинки, супісі та леси. Будівельні умови – середньої складності, грунти характеризуються проявом другого типу просідання, підземні води мають сульфатну агресивність до бетону, сейсмічність: 6-7 балів. ● **Потреба у комплексній реконструкції матеріально-технічної бази та економічного комплексу громади у відповідності до сучасних потреб в умовах обмежених ресурсів** ● незадовільний матеріально-технічний стан усієї соціальної сфери міста, неповне обладнання житлового фонду централізованими системами водопроводу, каналізації, газу ● невідповідність структури рекреаційного комплексу сучасному попиту на послуги рекреації, недостатній рівень обслуговування і комфортності ряду установ відпочинку, зниження попиту населення на рекреаційні послуги, спричинене низьким життєвим рівнем, високою вартістю путівки та військовими діями ● відсутність набережної та виходів до неї, недостатньо розвинена мережа автостоянок; відсутність дощової каналізації та очисних споруд в

	місцях скидів дощових вод відсутність Центру дитячого розвитку, відсутність прихистку для безпритульних тварин, ветеринарного центру із сучасним обладнанням для допомоги безпритульним тваринам, не створено умови для людей з інвалідністю.

Результати PESTEL-аналізу

Можливості	Загрози
Р – Політична ситуація	
• **Визначення пріоритетності громади/регіону відновлення** для держави/партнерський установ із відповідним спрямуванням додаткових фінансових, технічних, кадрових ресурсів. • **Завершення війни та військових дій**, стабілізація соціально-економічної та політичної ситуації в Україні. • **Збереження/посилення повноважень місцевої влади та посилення взаємодії** між місцевою владою/центральною владою у частині 1) підзвітності та доступу до інформаційно-аналітичних ресурсів та реєстрів 2) ефективного розподілу коштів, спрямованих на відновлення критичної та іншої інфраструктури громади 3) коригування розпорядчих документів центральної влади, які обмежують можливості здійснення окремих видаткових операцій ОМС/підпорядкованими підприємствами/установами. • **«Зелений курс»** та декарбонізація, поетапна відмова від викопних корисних копалин та перехід на відновлювані джерела енергії. • **Перегляд підходів щодо формування меж територій громад, ДБН, просторового планування**, що дозволить уникати конфліктних ситуації із сусідніми громадами при визначенні меж, із державними установами/органами– при проведенні інвентаризації наявного майна, перепрофілювання окремих закладів.	• **Відтермінування процесів відбудови, зміна регуляторного поля/політичні рішення без урахування інтересів громади**. Проблеми із наповненням бюджету громади посилились не лише через зниження ділової активності, а й через законодавчі зміни, наслідком яких було звільнено платників від окремих податків без належної компенсації для місцевих бюджетів. Окрім того, остаточно нерегульовані процедурні питання підтримки постраждалих громад, прозорості розподілу фінансування між громадами. • **Зростання напруженості у взаємодії** між місцевою владою та іншими категоріями стейкхолдерів через (місцеві осередки політичних партій, громадські організації, ЦОВВ, регіональна влада, бізнес тощо) щодо бачення планування та імплементації заходів, із відновлення і забезпечення сталого розвитку громади. • **Зміна державної регіональної політики та принципів взаємодії із місцевою владою/ розвитку територій відновлення** у разі посилення політичної турбулентності, зростання фіскальних ризиків, посилення військової загрози.
Е - Економічна ситуація	
• **Включення проєктів громади до Національних та Регіональних планів відновлення** що сприятиме покращенню можливостей першочергового залучення ресурсів. • **Фінансові механізми:** податкові пільги, митні преференції та канікули для бізнесу тощо. • **Стабілізація ситуації в енергетиці**, що дозволить відновити проектну потужність існуючих підприємств громади. • **Міжнародна співпраця,** можливості співпраці з проєктами міжнародної технічної та гуманітарної допомоги, а також з програмами міжнародних фінансових організацій, орієнтованих на фінансування розвитку громад, віднесених до територій відновлення;	• **Посилення кризових яких в економіці країни та скорочення державних програм підтримки бізнесу/відновлення інфраструктури,** що призведе до зниження ділової активності, втрати ринків збуту та недофінансування розвиткових проектів. • **Дефіцит кадрів для підприємств реального сектору та системи управління**, зумовлений асиміляцією вимушених мігрантів у регіонах/країнах поточного перебування, смертністю або каліцтвами чоловічого населення у працездатному віці, відсутністю системи навчання/адаптації персоналу у громаді та припиненням дії

● **Державна та міжнародна підтримка територій**, фінансування проєктів інфраструктури в рамках національного Фонду відновлення, Фонду енергоефективності, підтримка ЄС, країн світу та інших донорів ● **Інноваційне відновлення громад** за принципом «КРАЩЕ ніж БУЛО», реалізація інноваційних проєктів (європейські програми «Горизонт 2020», COSME); створення інноваційної мережі із залученням наукових, науково-дослідних організацій з інтеграцією в європейські мережі з метою трансферу технологій та знань ● **Покращення логістичної зв'язаності морським транспортом,** що сприятиме розбудові портової інфраструктури Очаківської МТГ. ● **Розмінування територій громади** та залучення їх в економічну діяльність.	регіональних/національних програм за відповідним напрямком. ● **Ескалація/продовження бойових дій на території громади/у регіоні**, що посилить ризики знищення активів та обмежить можливості залучення інвестицій. ● **Перебої у енергопостачанні та тривалі логістичні/технічні перепони для підприємств**, що призведе до скорочення потенціалу економіки громади. ● **Зростання цін на енергоресурси** для підприємств, установ та населення що призведе до некомпенсованого збільшення витрат на виробництво товарів/робіт/послуг в умовах обмежених фінансових можливостей господарюючих суб'єктів та населення. ● **Складні технічні та високовартісні процедури підключення до інженерної інфраструктури та посилення обмежень доступу до інформації/вчинення певних дій в умовах військового стану** негативно впливають на ділове середовище обмежуючи можливості реалізації проектів у виробничому секторі. ● **Обмежені можливості фіксації/оцінюванні втрат від військових дій через складну безпекову ситуацію. Некоректна робота РПЗМ**/неузгоджені дії власників пошкодженого майна/адміністраторів щодо фіксації втрат, що підвищить ризики неотримання компенсації.
S - Демографічна / соціальна ситуація	
● Підтримка ВПО на рівні влади та міжнародних гуманітарних проектів. ● Впровадження державної гендерної політики на всіх рівнях; ● Підвищення соціальних стандартів; ● Будівництво нового житла	● **Високий рівень захворюваності та смертності** населення, в тому числі через військові дії та обмеження доступу до якісної медицини у районах військових дій; ● **Наростання соціальної напруженості** через кризові явища; ● **Відтік та від'ємна міграція працездатного населення**, у тому числі молоді за кордон; ● **Соціальна депресія, погіршення психологічного стану** суспільства через війну та кризові явища
T - Стан технологій / інфраструктури	
● Залучення в громаду найкращих практик **Нідерландських муніципалітетів та інших Європейських країн** ● **Цифровізація та впровадження інноваційних технологій** в виробництво, управління та сервіси; ● **Реалізація проєктів відбудови інфраструктури** в рамках загальнодержавних програм. ● **Впровадження найкращих практик муніципального менеджменту** в Україні	● **Не можливість розвитку інфраструктури на приєднаних населених пунктах** через їх тимчасову окупацію та (раніше) законодавчі вимоги функціонування території заповідного фонду. ● **Збільшення кількості аварій на об'єктах інфраструктури,** обумовлених наростаючим зносом та пошкодженням основних фондів;

(запровадження Smart рішень в управління громадою);	• **Висока вартість та складність** розмінування територій громади; • **Мережа автомобільних доріг** державного значення потребує реконструкції; • **Низький рівень цифровізації, відсутній Інтернет та поганий мобільний зв'язок** у сільській місцевості;
L - Правовий вплив	
• **Затвердження Порядку розробки Плану відновлення та розвитку** територіальної громади та Миколаївської області. • **Членство України в ЄС** • **Приєднання України до «зеленого курсу»** Європи, декарбонізація економіки України. • **Створення національного Фонду відновлення.**	• **Відсутність державної підтримки розвитку деокупованих громад**. • **Відсутність доступу до дешевих фінансових ресурсів** (високі ставки, низький рівень кредитування бізнесу на лінії розмежування через високі військові ризики та відсутність застави). • **Відсутність пільгового кредитування** для відкриття власної справи. • **Відсутні ефективні інструменти на законодавчому рівні підтримки інвесторів.**
E – Вплив на навколишнє середовище	
• **Впровадження заходів з адаптації до наслідків зміни клімату та пом'якшення зміни клімату** на підставі Рамкової конвенції Організації Об'єднаних Націй про зміну клімату, Паризької угоди, політичних ініціатив Європейської Комісії «European Green Deal». • **Розбудова регіональної системи моніторингу довкілля** на виконання вимог Директиви 2008/50/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 2008 р. «Про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи» та Директиви 2004/107/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 15 грудня 2004 р. «Про миш'як, кадмій, ртуть, нікель та поліциклічні ароматичні вуглеводні в атмосферному повітрі», Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2000 р. «Про встановлення рамок діяльності Співтовариства в галузі водної політики» тощо. • **Розбудова регіональної системи управління побутовими та промисловими відходами на виконання вимог Директиви** 2008/98/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 19 листопада 2008 р. «Про відходи та скасування деяких директив», Директиви 1999/31/ЄС від 26 квітня 1999 р. «Про захоронення відходів», Директиви 2006/21/ЄС Європейського парламенту та Ради від 15 березня 2006 р. «Про управління відходами видобувних підприємств, та якою вносяться зміни до Директиви 2004/35/ЄС».	• **Техногенне навантаження,** забруднення атмосфери, водних ресурсів, просідання грунтів внаслідок діяльності підприємств, бойових дій та населення. • **Забрудненість території громади** через військові дії та вимушене відхилення від повного дотримання правил та технік екологічної безпеки.

Порівняльні переваги, виклики і ризики розвитку громади

Очаківська територіальна громада має сталу систему управління, економічну спеціалізацію яка базується на вигодах географічного розташування і природньо-

кліматичних умовах, а також побудований у минулому інженерній та виробничій інфраструктурі.

Громада відноситься до території відновлення, що дозволить залучати додаткові фінансові, технічні та інші ресурси понад власні фінансові можливості – за рахунок коштів державного, регіонально бюджету, спеціалізованих фондів, а також міжнародних установ та проектів міжнародної технічної допомоги. При цьому, власні бюджетні можливості та організаційне/кадрове забезпечення дозволяють підтримувати належне функціонування ключових напрямків функціонування адміністративного центру – освіти, медицини, інфраструктури надання комунальних послуг, інфраструктури надання адміністративних і публічних послуг.

Частина майна на території громади пошкоджена, та може бути відбудована за принципом «краще ніж було».

Бойові дії та окупація частини громади загострили кризові явища в громаді через руйнування інфраструктури, погіршення логістики та розбалансували економічного комплексу та ринку праці, а також мережі надання послуг для населення. Логістична доступність між населеними пунктами критично погіршилась, а проблеми із працевлаштуванням було визначено ключовою проблемою більшістю опитаних респондентів.

Громада наближена до міжнародних морських шляхів, хоча її портова інфраструктура поки не задіяна (жоден із портів Миколаївської і Херсонської області не включено до безпечних транспортних коридорів у рамках «зернової угоди). На території громади немає залізничного сполучення, а якість автомобільних шляхів перебуває у незадовільному стані.

Бойові дії та тимчасова окупація громади загострили проблеми логістики – мережа автомобільних доріг зазнала значних руйнувань. Це призвело до порушення ланцюжків поставок продукції споживачам, значно скоротило потік товарів і значною мірою сприяло ізольованості від решти території України.

В цій ситуації важливим фактором, що зменшує негативні наслідки вищеозначених проблем та дозволяє не тільки відновити порушену інфраструктуру може стати ресурс міжнародних програм та новоствореного національного Фонду відновлення, а також державних цільових програм.

Однак, нова, вимушена конфігурація ресурсів (матеріальних, природних, людських, соціальних), яка сформувалася на території громади – це потенціал для структурної трансформації економіки громади, стимул переформатування територіального простору, формування нових точок економічного розвитку та переходу до інклюзивної моделі розвитку. Враховуючи розбалансування енергетичної інфраструктури України на рівні громади слід диверсифікувати енергетичну незалежність для забезпечення критичної інфраструктури, населення та бізнесу комунальними послугами. Також варто приділити належну увагу відновленню секторів конкретного розвитку (портовій інфраструктурі, переробній промисловості)

При цьому партнерства із нідерландськими муніципалітетами та муніципалітетами інших країн світу можуть значно сприяти процесу.

Продовження військових дій в України призведе до подальшої стагнації економіки, погіршення соціальної сфери та посилення міграції, особливо кваліфікованих кадрів за межі громади, регіону та країни в цілому. Відсутність чіткої державної стратегії щодо відновлення деокупованих територій громад, підкріплених конкретними програмами і проєктами із гарантованими фінансовими ресурсами не сприяє покращенню ситуації на середньострокову та довгострокову перспективу.

Створення національного Фонду відновлення стосується конкретних змін, які мають відбуватися вже сьогодні в якості життя людей і конкурентоспроможності деокупованих територій громад. Однак, зосередженість Фонду на терміновому вирішенні короткострокових завдань стрімко втрачає свою ефективність – через брак комплексного бачення шляхів економічного відновлення деокупованих громад і відповідної координації зусиль державного управління щодо вирішення проблем їх розвитку з урахуванням середньо- та довгострокових потреб. Враховуючи специфічний характер таких громад, що мають високий рівень руйнування інфраструктури, та деструктивний вплив наслідків збройного протистояння, при формуванні завдань і заходів за напрямом економічного відновлення за основу слід взяти підхід до відновлення економіки, який ґрунтується на економічних перетвореннях і трансформації на засадах зеленої економіки замкнутого циклу та інноваційних технологіях.

Необхідно забезпечити стабільність роботи критичної інфраструктури та господарського комплексу громади із урахуванням близькості до проведення військових дій і підвищених зовнішніх ризиків.

Не прийняття заходів з оновлення та модернізації комунальної інженерної інфраструктури може призвести до збільшення аварійності мереж та тривалого відключення споживачів від необхідних послуг, що особливо небезпечно в зимовий період.

Неефективна система оповіщення населення про надзвичайні ситуації може призвести до матеріальних та людських втрат, а відсутня налагоджена система оперативної евакуації з зон природних та техногенних катастроф, тільки поглибить можливі наслідки.

Бюрократія призводить до втрати довіри партнерів України в ЄС, можливого скорочення МТД. При відсутності конкретних цільових державних програм і проєктів з підтвердженим фінансовим ресурсом, орієнтованих на розвиток громади тільки посилить кризову ситуацію.

Узагальнюючим усі попередні аналітичні процедури є побудова «дерева проблем» Очаківської міської територіальної громади, яке покликане унаочнити взаємозв’язок між поточним станом справ у громаді та потенційними напрямами / пріоритетами її відновлення та розвитку. Приклади ідентифікації проблем, їх впливу та зв’язку із пріоритетами, визначеними на основі мозкового штурму серед учасників робочої групи наведено нижче:

Взаємозв’язок проблеми та пріоритету А «Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності»

Вплив проблеми на реалізацію пріоритету	Критичний	Помірний	Обмежений
Регуляторні обмеження (портове місто, заповідні території)	■		
Перепони з боку енергетичних компаній та державних органів	■		
Відсутність (обмежений доступ до) зелених технологій та відповідного фінансування			■
Низький рівень доходів (як кінцевих споживачів, так і потенційних операторів)		■	
Обмеженість земельних ресурсів та/або обмеження щодо використання вільних земель для розміщення об'єкту зеленої енергетики (наприклад, невизначеність таких земель на території національного парку)		■	
Бойові дії, частково окупована територія	■		
Брак спеціалістів, які можуть ефективно працювати в цих технологіях, недостатність фінансових ресурсів		■	
Незадовільна транспортна інфраструктура (дороги)		■	

Зношені інженерні мережі, відсутність мережі дощової каналізації			
Брак фінансування			
Обмежена доступність питної води у громаді (ціна водопостачання - значні логістичні витрати)			
Незадовільна транспортна інфраструктура (дороги)			

Взаємозв'язок проблеми та пріоритету В «Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності»

Вплив проблеми на реалізацію пріоритету	Критичний	Помірний	Обмежений
Посилення політичної турбулентності, зростання фіскальних ризиків, посилення військової загрози			
Невідповідність інженерних систем територіальної громади вимогам функціонування економіки на умовах замкненого циклу			
Регуляторні обмеження (у т.ч. екологічні) для підприємств на території громади			
Дефіцит кваліфікованих кадрів			
Невигідні логістичні шляхи (на даний час)			
Перепони з боку державних контролюючих органів.			
Обмежені фінансові ресурси, відсутність потенційних інвесторів, обмежений доступ малих громад до можливих інвестпроектів			
Недостатні інвестиційні кошти, відсутність цифрової громади			
Військові дії			

Взаємозв'язок проблеми та пріоритету С «Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян»

Вплив проблеми на реалізацію пріоритету	Критичний	Помірний	Обмежений
Старіння населення, демографія - невідповідність існуючої системи потребам. Відсутня відповідна інфраструктура			
Відсутня/пошкоджена інфраструктура для створення належних умов життя (пошкоджені медзаклади, соц. сфера)			
Міський транспорт не працює			
У міському бюджеті вистачає коштів лише на фінансування критичних видатків.			
Проблеми із визначенням реальних потреб. невизначеність соціального портрету громади, складність ідентифікації соціальних потреб			
Відсутні заклади та програми для дозвілля громадян похилого віку. Не обладнана необхідним чином прибережна зона для відпочинку. Відсутні велодоріжки, скейтпарк тощо			
Відсутність простору саме для молоді			
Зниження ділової активності, недофінансування розвиткових проектів, відсутність системи навчання, адаптації персоналу в громаді			
Неготовність громади до забезпечення соціальних потреб населення з високим рівнем старіння (соціальне житло, місця розміщення для одиноких осіб тощо)			

II. СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ І ПРІОРИТЕТИ ВІДНОВЛЕННЯ ОЧАКІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Стратегічне планування у сфері відновлення та розвитку територіальної громади – це адаптивний процес, який є залежним не лише від стратегічних орієнтирів у громаді, а від стратегічних обмежень, що змушують стратегічні розрахунки вкладати у певні рамки.

Найбільш ефективним інструментом опрацювання пріоритетів та обмежень розробки стратегій відновлення та розвитку громад є визначення базових умов відновлення та розвитку територіальної громади.

Базові умови відновлення та розвитку громади – це прогнозований шлях розвитку громади на основі даних та аналізу, який передбачає можливий розвиток громади за певний період часу в майбутньому. Цей сценарій зазвичай розробляється на основі даних про стан громади на даний момент, інформації про демографічні тенденції, тенденції у розвитку економіки та інші фактори, які можуть впливати на відновлення та розвиток громади.

Базові умови відновлення та розвитку громади допомагають визначити можливості та обмеження громади у майбутньому. Вони також можуть слугувати основою для розробки стратегії відновлення та розвитку громади, яка відповідає потребам громади та враховує зміни, які можуть відбутися в майбутньому.

Важливо розуміти, що базову умови – це прогнозна категорія, яка ґрунтується на певних даних та аналізі, і може бути змінена у залежності від того, як зміняться обставини. Однак вона допомагає громаді зрозуміти, як можна планувати своє відновлення та розвиток та які кроки необхідно зробити, щоб досягти бажаного результату.

Обмеження, які необхідно враховувати при розробці Плану відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади умовно поділяються на дві частини.

1. Обмеження загального розвиткового характеру. До найбільш суттєвих з них можна віднести:

- Обмеження фінансових ресурсів: фінансова спроможність може обмежити можливості здійснення деяких проєктів або реалізації деяких стратегій.
- Обмеження правового середовища: законодавчі обмеження можуть вплинути на здійснення деяких стратегій або відкривати нові можливості.
- Обмеження соціального середовища: культурні та соціальні фактори можуть впливати на здійснення деяких стратегій або на реакцію громади на них.
- Обмеження екологічного середовища: екологічні обмеження можуть обмежувати можливості здійснювати деякі інфраструктурні проєкти або будівництво.
- Обмеження ресурсів: наявні ресурси, такі як працівники, матеріали та обладнання, можуть бути обмеженими, що може обмежити можливості громади.
- Обмеження часу: наявний час на виконання проєктів може бути обмеженим, що може обмежити можливості громади.
- Обмеження політичного середовища: політичні фактори можуть впливати на здійснення деяких стратегій або на сприйняття їх громадою.
- Обмеження технологічного середовища: нові технології можуть вимагати нових знань та експертизи, що може бути обмеженням для громади.

Ці різновиди обмежень є об’єктивними, тобто незалежними від сприйняття та розумінь розробників Плану, та повинні бути обов’язково враховані на рівні кількісних індикаторів Плану.

2. Обмеження характеру відновлювальних процесів. Ці обмеження стосуються конкретної ситуації, в якій знаходиться Очаківська міська територіальна громада на момент початку складання та реалізації Плану відновлення та розвитку. Опис цього типу обмежень реалізується через низку ключових припущень, з урахуванням яких розробляється План відновлення та розвитку громади.

Щодо Плану Очаківської міської територіальної громади враховуються наступні припущення:

- Імплементацію заходів Плану можна буде розпочати у 2023 році. Військові дії на території Очаківської та прилеглих громад припинено. Територія громади активно розміновується.
- Економічна ситуація суттєво не погіршується.
- Державна політика сприятиме відновленню постраждалих регіонів. Штучні перепони для місцевої влади не створюються.
- Операційні умови будуть зрозумілими для місцевої влади та інших категорій стейкхолдерів.
- Інфраструктурні проєкти фінансуватимуться за кошти Державного бюджету, обласного бюджету та спеціально створених фондів.
- Нові технології доступні, у тому числі за рахунок реалізації програм транскордонного співробітництва.

Визначення пріоритетів розвитку є результатом сумісної роботи Робочої групи з розроблення Плану та усіх стейкхолдерів громади, що долучилися до процесу опитування.

Поєднуючи результати оцінювання спроможності та забезпеченості відновлення громади засобами SWOT-аналізу та PESTEL-аналізу, результати опитування різних груп стейкхолдерів та мешканців громади, розроблене Робочою групою «дерево проблем» та визначені обмеження відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади, сформоване «дерево пріоритетів» відновлення та розвитку громади:

Рисунок 8. «Дерево пріоритетів» відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади

Основна мета побудови «дерева пріоритетів» – це зробити процес стратегічного планування більш системним та ефективним, дозволяючи зосередитись на найважливіших завданнях та ресурсах.

«Дерево пріоритетів» є основою побудови «дерева цілей» громади, яке, у свою чергу, є ключовим інструментом планування та управління процесами відновлення та розвитку громади. Пріоритети є своєрідними «надцілями», у межах яких групуються загальні орієнтири та задачі Плану відновлення та розвитку.

Деревовидна структура вказаних інструментів дозволяє візуалізувати список цілей, які були визначені для досягнення загальної мети, розташованих в ієрархічному порядку. Вищі елементи дерева представляють більш загальні цілі, тоді як нижчі елементи – це більш конкретні задачі або підцілі. Кожна гілка дерева може бути призначена для окремого відділу або функції, яка потребує розвитку. Дерево цілей може допомогти зосередитись на найважливіших цілях та визначити порядок важливості задач. Воно дозволяє зробити більш об'єктивний вибір між різними варіантами управлінської поведінки та дозволяє простежити зв'язки між цілями та завданнями. Крім того, дерево цілей може допомогти організувати ресурси, такі як людські та матеріальні, і забезпечити їхню ефективну використаність.

Робочою групою побудоване «дерево цілей» відновлення та розвитку Очаківскої міської територіальної громади, але, зважаючи на багаточисельність цілей, його складно представити у вигляді графу. Тому «дерево цілей» наведене у вигляді відповідної таблиці.

Дерево цілей Плану відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади

Стратегічна ціль	Оперативна ціль
Пріоритет А. Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності	
Стратегічна ціль А.1. Відновлення та розбудова інфраструктури життєзабезпечення громади відповідно до потреб ключових груп стейкхолдерів	ОЦ А.1.1. Розбудова системи водозабезпечення, водовідведення у населених пунктах Очаківської МТГ із врахуванням поточних і перспективних потреб ключових стейкхолдерів та дотримання балансу між генерації/споживання між населеними пунктами громади.
	ОЦ А.1.2.Скорочення залежності Очаківської МТГ від інфраструктури та постачальників комунальних послуг із суміжних громад за одночасного підвищення ефективності відповідних послуг у громаді.
	ОЦ А.1.3. Розбудова системи поводження із будівельними та побутовими відходами із застосуванням новітніх технологій із акцентом на їх вторинну переробку та екологічність.
Стратегічна ціль А.2. Ревіталізація підтоплених територій, створення належних умов для життя у всіх	ОЦ А.2.1. Відновлення житлового фонду відповідно до потреб мешканців та із застосуванням новітніх енергоефективних технологій.
	ОЦ А.2.2. Розбудова мережі міського транспорту та регулярного сполучення між населеними пунктами громади із урахуванням потреб мешканців та на основі прогнозу

населених пунктах Очаківської МТГ	соціально-економічного стану і майбутньої спеціалізації громади.
	ОЦ А.2.3. Розбудова публічних просторів та мережі установ для надання адміністративних, соціальних, ділових послуг для населення та бізнесу та ін.
	ОЦ А.2.4. Просторовий розвиток із урахуванням інтересів і потреб всіх груп стейкхолдерів, історичних, логістичних, регуляторних, природньо-кліматичних особливостей громади.
	ОЦ А.2.5. Забезпечення стабільного енерго-, водо-, тепло-забезпечення мережі надання публічних та комунальних послуг у громаді за рахунок розбудови автономної генерації для таких об'єктів.
	ОЦ А.2.6. Забезпечення доступності публічних послуг за рахунок розвитку мобільної інфраструктури та сервісів. ОЦ А.2.7. Ліквідація наслідків підтоплення територій, стабілізація місцевих екосистем та запровадження постійного екомоніторингу. ОЦ А.2.8. Відновлення знищених вогнем територій населених пунктів, об'єктів природно-заповідного та лісового фондів в межах Очаківської МТГ.
Стратегічна ціль А.3. Енергонезалежна та енергоефективна громада	ОЦ А.3.1. Скорочення споживання енергоресурсів за умови їх безперебійного постачання та задоволення потреб всіх груп споживачів (термомодернізація адміністративних приміщень, інженерних мереж, житлового фонду)
	ОЦ А.3.2. Сприяння розвитку альтернативної енергетики у громаді із застосуванням новітніх технологій генерації та розподілення.
	ОЦ А.3.3. Побудова системи моніторингу за споживанням різних видів енергоресурсів, у т.ч. за допомогою проектів МТД (Угода Мерів).
Стратегічна ціль А.4. Ефективне використання промислової і публічної інфраструктури на території громади, із забезпеченням рівних прав та можливостей для бізнесу	ОЦ А.4.1. Систематизація процесу управління даними про наявне майно на території громади, його стан та доступність, а також відповідність потребам бізнесу/інвесторів. Реалізація заходів із покращення ефективності використання майна із урахуванням вимог чинного законодавства та потреб громади.
	ОЦ А.4.2. Розбудова мережі надання публічних послуг для бізнесу та населення відповідно до потреб та пріоритетів розвитку.
	ОЦ А.4.3. Сприяння розбудові закладів освіти, охорони здоров'я культури та відпочинку на засадах інклюзивності та із урахуванням потреб і пріоритетів розвитку.
	ОЦ А.4.4. Упорядкування просторів для дозвілля на основі врахування відповідних потреб у просторовому плануванні.

	ОЦ А.4.5 Впорядкування містобудівної та землевпорядної документації.
Стратегічна ціль	**Оперативна ціль**
Пріоритет В. Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності	
Стратегічна ціль В.1. Зростання ролі громади, як регіонального логістичного центру із розвиненим кластером переробки та зберігання продукції АПК високої доданої вартості	ОЦ В.1.1.Відбудова портової та транспортної інфраструктури.
	ОЦВ 1.2. Створення умов для розвитку транспортної галузі та агропереробки за рахунок потужних інженерних мереж м. Очакова та сировини із територіально наближених громад аграрного спрямування – розмінування сільськогосподарських територій, відновлення мережі доріг регіонального значення, фіскальні стимули для товаровиробників.
	ОЦ В.1.3. Залучення інвестицій для розвитку «острівної виробничої моделі» – використання річкового та морського транспорту для транспортування сировини і готової продукції.
Стратегічна ціль В.2. Формування привабливого ринку праці у недержавному секторі та розвиток самозайнятості	ОЦ В.2.1. Відновлення роботи не менше ніж 70% господарюючих суб'єктів упродовж 3 років після завершення активних бойових дій. Розвиток соціального підприємництва.
	ОЦ В.2.2. Розвиток системи підготовки кадрів для виробничого сектору на базі та центру зайнятості із урахуванням потреб роботодавців та пріоритетів економічного розвитку громади. Побудова комплексної системи виявлення кадрових потреб у реальному секторі та побудова механізмів їх забезпечення.
	ОЦ В.2.3. Реалізація місцевої програми із розвитку самозайнятості населення і мікро підприємництва.
	ОЦ В.2.4. Розбудова муніципальної інфраструктури для сприяння розвитку підприємства у громаді (освітній хаб, коворкінг платформа, агенція місцевого розвитку тощо).
Стратегічна ціль В.3. Економічна інтеграція приєднаних населених пунктів за умови збереження їх унікальності та ідентичності	ОЦ В.3.1. Визначення та розвиток економічних ніш, інфраструктури та логістичної зв'язаності приєднаних населених пунктів із адміністративним центром громади упродовж 2 років після деокупації.
	ОЦ В.3.2. Формування моделі розвитку населених пунктів громади із урахуванням їх розташування на території ПЗФ «Кінбурнська коса».
Стратегічна ціль В.4. Збалансована економіка, орієнтована на	ОЦ В.4.1. Забезпечення промоції інвестиційного, економічного та туристичного потенціалу Очаківської МТГ та окремих об'єктів, розміщених на її території. Брендування території.

ощадливе використання наявних рекреаційних ресурсів	ОЦ В.4.2. Розвиток виробництва (харчова та легка промисловість), орієнтованого на задоволення внутрішнього попиту, а також інших галузей, чутливих до логістичних ризиків (ягідництво на поливних землях, промислове вирощування риби та морепродуктів)
	ОЦ В.4.3. Відновлення екосистеми адміністративного центру та приєднаних населених пунктів.
	ОЦ В.4.4. Залучення ресурсів для розвитку економічного потенціалу громади (обстеження, розмінування, відбудова пошкодженого майна, фінансування підприємницьких ініціатив) за активного долучення місцевої влади та громадського сектору.
	ОЦ В.4.5. Формування сприятливого локального бізнес-середовища за рахунок аналізу і оцінювання регуляторної політики, визначення і структурування ключових груп стейкхолдерів.
	ОЦ В.4.6. Побудова системи екологічного моніторингу у громаді.
	ОЦ В.4.7. Побудова економічного підґрунтя для покращення системи поводження із відходами із відповідною формалізацією процесів (створення Концепції) – їх збирання, вторинна переробка, використання у конегерації тощо. Сприяння створенню відповідної інфраструктури із подальшим розширенням охвату на інші території.
Пріоритет С. Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян	
Стратегічна ціль С.1. Ефективна взаємодія між владою, громадським сектором та бізнесом, соціальне партнерство	ОЦ С.1.1. Побудова механізму ефективного реагування на виклики із застосування інструментів партисипативної демократії.
	ОЦ С.1.2. Відновлення роботи консультативно-дорадчих органів та їх наповнення професіоналами.
	ОЦ С.1.3. Формування кадрового резерву та забезпечення ефективних механізмів навчання діючих працівників ОМС.
	ОЦ С.1.4. Сприяння розвитку громадського сектору та його активне долучення процесу ухвалення рішень.
Стратегічна ціль С.2.Побудова ефективного механізму задоволення потреб мешканців на принципах інклюзивності, забезпечення належних умов життя.	ОЦ С.2.1. Побудова ефективної системи оцінювання потреб різних категорій стейкхолдерів та прозорого механізму пріоритизації.
	ОЦ С.2.2. Формування кадрового та технічного забезпечення для ключових секторів життєзабезпечення громади – надання комунальних, адміністративних та соціальних послуг.
	ОЦ С.2.3. Розбудова системи охорони здоров’я (у т.ч. обладнані мобільні офіси), яка відповідатиме потребам усіх категорії споживачів на території Очаківської МТГ.

	ОЦ С.2.4. Розбудова та обладнання громадських просторів (відновлення функціонування об’єктів дозвілля), популяризація здорового способу життя.
	ОЦ С.2.5. Розбудова системи надання освітніх послуг, що відповідатиме потребам усіх категорії споживачів на території Очаківської МТГ.
	ОЦ С.2.6. Підтримка молоді, жінок, ВПО
Стратегічна ціль С.3. Розбудова системи управління у відповідності до принципів "Good governance" та рекомендацій прозорості і відкритості Європейського Союзу	ОЦ С.3.1. Врахування рекомендацій та кращих європейських практик під час формування й реалізації внутрішніх політик для ОМС. ОЦ С.3.2.Забезпечення прозорості, відкритості та належного врахування інтересів всіх груп стейкхолдерів при ухваленні управлінських рішень.

III. УПРАВЛІННЯ РЕАЛІЗАЦІЄЮ ПЛАНУ ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ОЧАКІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Ціль управління реалізацією Плану відновлення та розвитку територіальної громади полягає в досягненні цих цілей за допомогою координації різних заходів та проєктів, спрямованих на відновлення та розвиток громади. Загальна схема організації управління Планом відновлення та розвитку наведена на рисунку нижче.

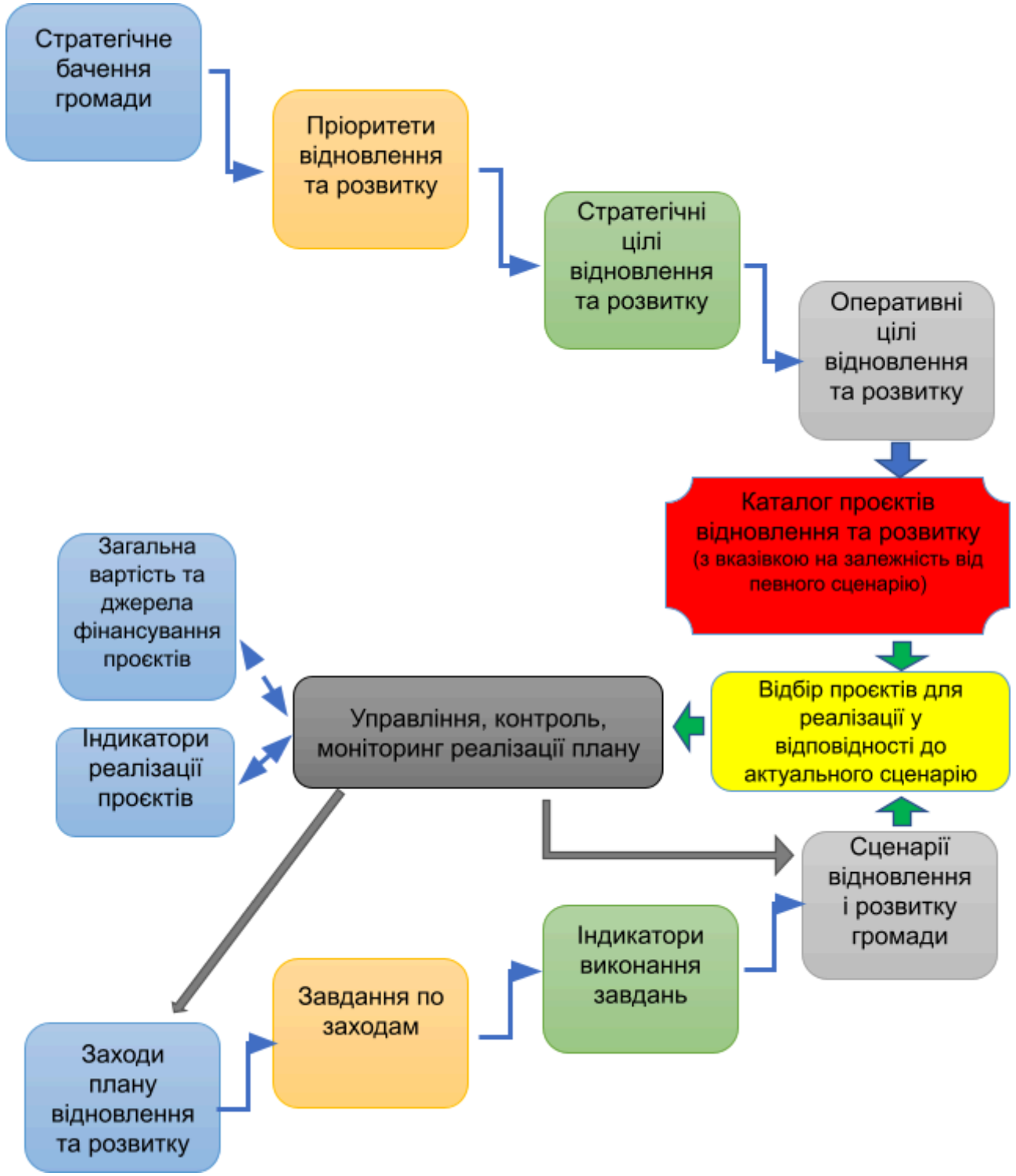

Рисунок . Організаційна схема управління реалізацією Плану відновлення та розвитку територіальної громади

Управління, контроль, моніторинг реалізації Плану орієнтований на застосування сценарного підходу до визначення конкретних умов і обставин, в яких опиняється громада у певний час. Сценарій – це спосіб систематичної оцінки можливих наслідків і ризиків прийняття рішень в різних ситуаціях.

Управління реалізацією Плану відновлення та розвитку територіальної громади є складним завданням, оскільки вимагає врахування багатьох різноманітних факторів, які можуть впливати на розвиток подій. Сценарний підхід управління дозволяє врахувати можливі наслідки різних варіантів прийнятих рішень на різних етапах реалізації Плану, забезпечуючи зручний і надійний спосіб для управління ризиками та визначення найбільш ефективного шляху відновлення та розвитку.

Ключова відмінність плану відновлення від класичного плану розвитку полягає у тому, що стартова ситуація (момент початку реалізації плану) для розвитку може залишатися на місці, або ставати краще. Погіршення ситуації може відбуватися кількісно, але не якісно та інституціонально. Тому усі проєкти, що реалізують стратегію розвитку, можуть бути реалізованими. План відновлення змушений об'єктивно виходити з тих обставин, що ситуація може і погіршитися, тому і частина цілей, і частина проєктів стають неактуальними. Непередбачуваність воєнного та повоєнного стану може зумовити не лише погіршення обставин, але й призвести до зникнення базових умов реалізації плану. План, у якому це не враховано, загалом втрачає сенс.

Застосування сценарного підходу дозволяє поєднати загальне та ситуаційне. З одного боку, розробляється сукупність відносно універсальних заходів з відновлення, з деталізацією на завдання та індикатори оцінювання. А, з іншого боку, визначено «дерево цілей», що розкриває ситуаційно актуальну частину необхідних дій для відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади з урахуванням базових припущень, що діють на момент розробки Плану. Дерево цілей деталізовано набором проєктів, що сприяють реалізації кожної з визначених цілей.

Поєднання каталогу проєктів та сукупності заходів з відновлення у процесі застосування сценарного підходу дозволяє виокремити проєкти, що одночасно є і актуальними і здатними до реалізації у межах діючого сценарію. Відповідно проєкти, які не здатні бути реалізованими при поточному сценарії, тимчасово призупиняються для реалізації, але можуть бути застосовані при зміні сценарію.

Орієнтація Плану відновлення на ключові універсальні заходи, а не на каталог розроблених проєктів означає, що процес управління отримує петлю зворотного зв'язку на ті моменти, які можуть змінити перебіг реалізації Плану, не змінюючи затвердженого «дерева цілей». Технічно процеси визначення дерева цілей/каталогу проєктів і визначення плану заходів/завдань/індикаторів йдуть паралельно. По першій лінії отримується «дерево цілей» і каталоги проєктів, які позначені атрибутом приналежності до певного сценарію розвитку громади. По другій лініій розробляється відносно універсальний план заходів з відновлення, який деталізується завданнями та індикаторами, та алгоритм застосування сценарного підходу. Потім, після визначення адекватного сценарію розвитку та відновлення, у реалізацію потрапляють не усі проєкти, а лише актуальні для цього сценарію. І у процесі управління реалізацією Плану уся друга лінія може коригуватися шляхом зворотного зв'язку.

У такому випадку об'єктом управління стає сукупність заходів, а не сукупність зібраних на момент затвердження проєктів. Система заходів розробляється універсальна, з можливістю редагування, і відповідно, під час реалізації Плану можуть з'являтися нові проєкти, на заміну тим, що втратили актуальність.

У таблиці нижче наведено Ключові заходи, завдання та індикатори заходів плану відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади, які покладено у основу процесу управління, контролю, моніторингу реалізації Плану.

Ключові заходи, завдання та індикатори заходів Плану відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади

Заходи з відновлення та розвитку громади	Завдання заходів	Індикатори реалізації заходів
• Ліквідація наслідків повеней та ревіталізація підтоплених територій	Переміщення та впорядкування життя населення з потенційно невідновлювальних територій.	Чисельність населення, яка потребує відселення. Порогове значення – 100% у перший квартал реалізації плану.
	Оцінка екологічних наслідків. Визначення потреб та пріоритетності ліквідації екологічних наслідків.	Оцінка забруднення та впливу на біорізноманіття Оцінка екологічних та споріднених з ними ризиків і втрат.
	Санація територій від забруднень, спричинених повенями, та ревіталізація екосистем.	Площа ревіталізованих територій. Порогове значення – 20% щорічно.
	Інвентаризація та оцінка ступеня руйнувань та пошкоджень об’єктів, що підлягають відновленню. Визначення потреб, пріоритетності та черговості відновлення об’єктів.	% оцінених об’єктів у загальній їх кількості. Порогове значення – 100% у перший рік реалізації плану.
	Відновлення зруйнованих та пошкоджених об’єктів, з урахуванням необхідності запобігання майбутнім повеням.	Питома вага відновлених об’єктів. Порогове значення – 10% щорічно.
• Відновлення житлового фонду • Відбудова об’єктів соціальної інфраструктури • Відбудова об’єктів житлово-комунального господарства • Відбудова об’єктів енергетичної інфраструктури • Відбудова об’єктів дорожньо-транспортної та мостової інфраструктури	Інвентаризація та оцінка ступеня руйнувань та пошкоджень об’єктів, що підлягають відновленню. Визначення потреб, пріоритетності та черговості відновлення об’єктів.	% оцінених об’єктів у загальній їх кількості. Порогове значення – 100% у перший рік реалізації плану.
	Розробка та затвердження проєктної та дозвільної документації. Відбір виконавців та визначення джерел фінансування.	% об’єктів у загальній їх кількості, щодо яких розроблено та затверджено проєктну документацію та інші нормативні умови відбудови. Порогове значення – 50% щорічно.
	Розмінування та прибирання території відновлення для проведення будівельних робіт та покращення екологічної ситуації.	% площі громади, підготований для відновлювальних робіт. Порогове значення – 50% щорічно.
	Проведення ремонтних та будівельних робіт. Перевірка проєктних вимог та забезпечення безпеки відновлених об’єктів.	Питома вага відновлених об’єктів. Порогове значення – 10% щорічно.

Заходи з відновлення та розвитку громади	Завдання заходів	Індикатори реалізації заходів
• Відновлення об'єктів інфраструктури електронних комунікаційних мереж		
• Відновлення системи соціального захисту та піклування • Відновлення системи надання публічних сервісів та послуг (адміністративні будівлі органів влади, приміщення та обладнання центрів надання адміністративних послуг тощо) • Відновлення функціонування закладів культури та надання культурних послуг	Оцінка стану систем, оцінка потреб наявного населення громад у послугах окремих систем, визначення пріоритетів відновлення.	1. % оцінених систем у загальній їх кількості. Порогове значення – 100% у перший рік реалізації плану. 2. Визначений індекс доступності усіх різновидів державних послуг для усіх населених пунктів та верств населення громади. Порогове значення – 100% у перший рік реалізації плану.
	Розробка стратегій та програм відновлення з врахуванням наявних можливостей фінансування. Розробка проєктів відновлення.	% покриття програмами та проєктами відновлення потреб громади у державних послугах. Порогове значення – 50% щорічно.
	Відбудова, ремонт та відновлення матеріальних об'єктів інфраструктури надання публічних, соціальних та культурних послуг.	% відновлених об'єктів у загальній їх кількості. Порогове значення – 10% щоквартально.
	Збільшення кількості та якості наданих населенню публічних, соціальних та культурних послуг у населених пунктах громади.	1. % зростання кількості державних послуг, що надаються у населених пунктах громади. Порогове значення – 10% щоквартально. 2. % забезпеченості та доступності базових державних послуг у всіх населених пунктах громади. Порогове значення – 50% щорічно.
• Відновлення гідротехнічних споруд та екологічного стану берегової лінії уздовж р. Дніпро	Оцінка стану гідротехнічних споруд, попередній аналіз можливих проєктів відновлення, визначення обсягу робіт і термінів їх виконання, визначення джерел фінансування.	% оцінених об'єктів у загальній їх кількості. Порогове значення – 100% у перший рік реалізації плану.
	Видалення сміття з берегової лінії, встановлення берегозахисних споруд та засадження відновлених ділянок рослинністю.	Довжина відновленої берегової лінії на території громади. Порогове значення – 25 км щорічно.
	Відбудова, ремонт та відновлення гідротехнічних споруд, відновлення рекреаційних зон.	% відновлених споруд у загальній їх кількості. Порогове значення – 50% щорічно.

Заходи з відновлення та розвитку громади	Завдання заходів	Індикатори реалізації заходів
• Відновлення та розвиток регіональної та місцевої економіки, створення нових робочих місць у громаді	Оцінка повоєнного економічного потенціалу громади, визначення можливостей та темпів розвитку, потенційних напрямів інвестування.	Розроблений економічний профіль та інвестиційний паспорт громади.
	Розробка та реалізація проєктів, які спрямовані на підтримку розвитку економіки території, створення робочих місць, підвищення рівня життя населення та підвищення економічного потенціалу території.	1. Кількість реалізованих розвиткових проєктів. Порогове значення – 20 проєктів щорічно. 2. Збільшення кількості нових робочих місць, які були створені в рамках проєктів розвитку економіки. Порогове значення – 200 нових робочих місць щорічно. 3. % зменшення рівня безробіття в громаді. Порогове значення – 1% щорічно. 4. % зростання кількості суб'єктів підприємницької діяльності у населених пунктах громади. Порогове значення – 20% щорічно.
• Відновлення промислового комплексу та туристичного сектору громади	Розмінування земель та об'єктів на території громади	% розмінованої площі земель до загальної площі земель громади. Порогове значення – 25% щорічно.
	Створення на території громади підприємницьких форм з переробки продукції АПК та виробництва продукції кінцевого споживання.	Кількість нових підприємств (бізнесів) зі зберігання, переробки та виробництва продукції кінцевого споживання на території громади. Порогове значення – 2 підприємства щорічно.

Заходи, що відображено у таблиці визначено та структуровано у відповідності до припущень та передбачень щодо можливого діапазону дій з відновлення та розвитку як за умови закінчення війни, так і за умови продовження бойових дій з певними наслідками.

Конкретизація набору заходів та проєктів, що реалізуються, відбувається на основі сценарного моделювання, сутність якого полягає у наступному.

Сценарний підхід у плануванні – це метод, який дозволяє прогнозувати різні можливі варіанти розвитку подій в майбутньому і розробляти плани дій в залежності від цих сценаріїв. Цей підхід дозволяє уникнути несподіваних проблем і допомагає планувати дії заздалегідь.

Основні кроки реалізації сценарного підходу у плануванні наступні:

- Визначення можливих сценаріїв майбутнього. Для цього потрібно проаналізувати різні фактори, які можуть вплинути на розвиток ситуації, і визначити можливі варіанти розвитку подій.

- Оцінка ймовірності кожного з сценаріїв. На цьому етапі необхідно проаналізувати, наскільки вірогідні різні сценарії, і приділити увагу тим, які можуть мати найбільший вплив на планування.
- Розробка плану дій для кожного з сценаріїв. На цьому етапі необхідно розробити план дій для кожного з можливих сценаріїв, враховуючи ймовірність його реалізації.
- Реалізація плану дій відповідно до відповідного сценарію. Після того, як було розроблено плани дій для кожного з можливих сценаріїв, необхідно відповідно до обраного сценарію проводити необхідні дії (реалізовувати заходи та проєкти).
- Оцінка результатів та коригування планів дій. Після реалізації планів дій необхідно оцінити результати і внести необхідні корективи в плани дій, якщо це необхідно.

Реалізація комплексу заходів та проєктів Плану відновлення та розвитку Очаківської міської територіальної громади залежить від зовнішніх чинників, а їхнє моделювання доцільно представити на схемі за сценаріями – **песимістичним**, **базовим** та **оптимістичним**.

Будь-який зі сценаріїв охоплює такі напрямки (складові), як фізична безпека, економіка, екологія, демографія та людський капітал, стан критичної інфраструктури, система управління та зовнішні умови (регуляторне середовище).

Залежно від реалізації сценаріїв, доступних ресурсів та можливостей, планувальні заходи і дії влади можуть бути **«реактивними»** *(передбачатимуть певні* дії у відповідь на ті чи інші події, як реакцію) та **«проактивними** (спрямовуватимуться, в першу чергу, на досягнення результатів, закріплених документами стратегічного планування).

Заплановані до реалізації заходи і проєкти з відновлення та розвитку мають відповідати ключовим пріоритетам розвитку громади та актуальному, на момент реалізації Плану відновлення та розвитку, сценарію.

Аналіз ситуації та визначення актуального сценарію процесів відновлення та розвитку у територіальній громаді слугує інформаційною та організаційною основою подальших етапів реалізації Плану відновлення та розвитку.

Визначений конкретний тип актуального сценарію визначає пріоритетність та доцільність реалізації певного набору проєктів з «Каталогу проєктів» Плану відновлення та розвитку.

Опис сценаріїв узагальнено наведено у таблиці нижче.

Опис та характеристики можливих сценаріїв

Сценарій	Опис можливого впливу
Песимістичний	Сценарій передбачає суттєве погіршення умов за одним або кількома складовими та вимагатиме від місцевої/регіональної влади, насамперед «реактивних» заходів. Серед елементів його прояву можуть бути наступні (одна або кілька подій, наведених нижче): ● військові дії відбуваються безпосередньо на території громади (у часових рамках цього документу) / межі громади розташовані від зони військового протистояння на дистанції, яка дає можливість застосовувати більшість видів конвекційної зброї / органи влади не мають можливості здійснювати владні повноваження. Це є ключовою умовою, яка перешкоджає віднесення громади до категорії «Громади відновлення», реалізацію комплексу заходів, пов'язаних із відбудовою інженерної інфраструктури та житлового фонду; ● можлива ескалація військового конфлікту в Україні, що призведе до суттєвого зростання безпекових ризиків, скорочення операційних можливостей місцевої/регіональної влади, призупинення реалізації будь-яких твердих проєктів через загрозу їх повторного знищення/пошкодження, формування демографічної ями на окремо взятих територіях – у тому числі через погіршення умов життя на недоступність основних публічних послуг. ● різке погіршення фінансових чи економічних можливостей держави / погіршення умов на окремих територіях. Проявами такого сценарію може стати скорочення фінансування інфраструктурних проєктів національного/регіонального рівня, перегляд соціально-економічних гарантій/умов для бізнесу і населення, міграція мешканців працездатного віку до інших регіонів або за межі країни, суттєве погіршення доступності технологій/фінансових ресурсів. ● загострення екологічних/ технологічних/ безпекових/ демографічних/ інфраструктурних проблем на окремій території навіть за умови відносно сталих інших параметрів. Розвиток такого сценарію вимагатиме концентрації максимальних зусиль влади саме на вирішенні певної проблеми за рахунок зниження пріоритетності інших напрямків. *Для більшості варіацій негативних сценаріїв доцільними будуть реактивні заходи місцевої влади, спрямовані на вирішення критичних проблем, забезпечення доступності базових публічних і комунальних послуг мешканцям, підтримання мінімально-необхідних умов життя за обмежених ресурсів.*

Сценарій	Опис можливого впливу
Базовий	Такий сценарій базується на імплементації ключових законодавчих ініціатив, а також характеристиці поточного стану, прогнозах і розрахунках державних органів і міжнародних установ: МВФ[5], Світового банку[6], ОЕСР[7], ЮНКТАД, ПРООН тощо. Зазначимо, що наразі більшість таких прогнозів є зваженими та передбачають розвиток держави в умовах обмежених ресурсів та технологій. Сценарій передбачає керовану ситуацію в економіці, доступність базових послуг для населення, сталість бізнес-клімату та припинення військового протистояння упродовж року за умови відсутності: ● суттєвої додаткової шкоди економіці, демографії, екології, інфраструктурі регіону і територіальної громади; ● значних територіальних втрат або придбань за обмежений проміжок часу; ● пандемій, або подій, які можуть концептуально змінити підходи до витрачання бюджетних коштів, а також управлінські пріоритети на рівні макрорегіону, країни чи окремого регіону/території; ● участі України у інших екстериторіальних конфліктах, застосування засобів масового ураження чи природніх катастроф на її території; ● концептуальних змін у системі управління чи розподілу повноважень на місцях, що характеризувало б її, як нетипову, у тому числі через зміни у чинному законодавстві. *Для більшості варіацій базового сценарію доцільними будуть як реактивні заходи на виникаючі проблеми, так і проактивне планування, спрямоване на досягнення сталих результатів відповідно до визначених пріоритетів.*

[5] https://mof.gov.ua/storage/files/LoI_MEFP_Ukraine_2023-03-24.pdf
[6] https://www.worldbank.org/en/country/ukraine/overview
[7] https://www.oecd.org/ukraine-hub/en/

Сценарій	Опис можливого впливу
Оптимістичний	Такий сценарій передбачає суттєве коригування операційних умов, пов'язане із (одним або кількома чинниками із переліку): ● трансформацією системи управління, економіки – через інтеграцію до наднаціональних об'єднань чи союзів або поглибленої участі у них; ● повним припиненням військових дій на території України та реалізацією механізму компенсації втрат; ● отриманням унікальних можливостей доступу на ринки країн G-20 та преференцій від такого доступу; ● широким застосуванням механізмів залучення коштів/технологій/інших ресурсів для відновлення півдня України за умови належного адміністрування таких ресурсів державними органами й ОМС та відповідною пріоритетністю; ● глибокою трансформацією економіки та формуванням ділових / економічних центрів на півдні України. Така трансформація має бути закріплена планувальними документами національного рівня, сприяти реалізації інфраструктурних проєктів та створювати особливі умови (бізнес-клімат) на певній території у разі, якщо проєкти пов'язані із розвитком виробництва, продовольчою та енергетичною безпекою в регіоні, застосуванням новітніх технологій. *Для більшості варіацій оптимістичного сценарію доцільними будуть заходи і проєкти спрямовані на досягнення сталих результатів відповідно до визначених пріоритетів, а також проєкти, спрямовані на трансформацію соціально-економічного комплексу громади у відповідності до прогнозованих викликів.*

КАТАЛОГ ПРОЄКТІВ

№	Назва проекту регіонального (місцевого) розвитку (із зазначенням повної адреси: район, громада, населений пункт, вулиця, будинок)	Сценарій, до якого приналежний проект	Територія, на яку матиме вплив реалізація проекту	Чисельність населення на яке матиме вплив реалізація проекту, осіб	Опис проблеми, на вирішення якої спрямований проект	Пріоритетний напрям відновлення та розвитку, короткий опис проекту, створення умов для повернення людей, основні заходи та інша інформація
1	2		3	4	5	17
1. Відновлення житлового фонду						
1.2. Багатоквартирні житлові будинки						
1.	Будівництво багатоквартирних житлових будинків в м. Очаків Миколаївської обл.	Б, О	Очаківська МТГ	1 000 мешканців громади	На теперішній час, заплановані обсяги нового будівництва в м.Очаків орієнтовно становлять 358,0 тис.м², у т.ч.: багатоквартирне – 90,0 тис. м². Площі території, наміченої під розміщення багатоквартирного житла – 12,0 га. Загальна чисельність населення в новій багатоквартирній забудові становитиме 2900 осіб. Насьогодні, на квартирній черзі при виконавчому комітеті Очаківської міської ради перебуває 255 осіб, які потребують поліпшення житлових умов, близько 350 сімей військовослужбовців Очаківського гарнізону потребують житло. З огляду на викладене, на території міста Очаків вже сформовані, а також проводиться робота щодо розробки документації із землеустрою та формування земельних ділянок для житлової забудови. При розробленні містобудівної документації, враховані інженерно-технічні заходи цивільного захисту та передбачено обов'язкове розміщення споруд цивільного захисту (укриттів, сховищ) в будинках.	Пріоритет А (Відновлення житлового фонду відповідно до потреб мешканців із застосуванням новітніх енергоефективних технологій). Проект передбачає будівництво на вже сформованих земельних ділянках: ● Будівництво багатоквартирного житлового будинку по вул. Фармаковського Бориса в м. Очаків Миколаївської обл. (80 квартир), земельна ділянка площею 0,3435 га, кадастровий номер: 4810300000:06:021:0047; ● Будівництво і обслуговування багатоквартирного житлового будинку по вул. Дегтярьова в м. Очаків Миколаївської обл., (256 квартир), земельна ділянка площею 1,0 га, кадастровий номер: 4810300000:01:030:0006. Ключові заходи проєкту: виготовлення проектно- кошторисної документації; отримання дозвільних документів для початку будівництва; проведення будівельних робіт; благоустрій прилеглої території. Орієнтовна вартість проєкту складає 350 млн грн, тривалість проєкту – 3 роки. Очікуваними сталими результатами проєкту є: оновлення житлового фонду міста, забезпечення мешканців громади житлом, покращення умов їх проживання. Тимчасовими результатами проєкту є зростання ділової активності (у разі залучення місцевих підрядників до будівництва та благоустрою прилеглої території на конкурсних умовах).

1.4. Інші об'єкти						
2.	Реконструкція захисної споруди цивільного захисту – протирадіаційного укриття за адресою: м. Очаків, вул. Будівельників, 18-1	Б, О	Очаківська МТГ, Чорноморська ТГ, Куцурубська ТГ	1000 мешканців	На сьогодні, Очаківська МТГ перебуває в зоні ведення активних бойових дій. Територія майже щодня потерпає від ворожих обстрілів. Отже наявність облаштованих захисних споруд (тимчасових укриттів) є дуже важливим в об'єктивних реаліях. На території міста розташоване ПРУ комунальної форми власності, яке на сьогодні перебуває в незадовільному стані та потребує проведення реконструкції.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проектом передбачено проведення реконструкції інженерної споруди цивільного захисту – протирадіаційного укриття, для захисту мешканців громади від іонізуючого випромінювання у разі радіоактивного забруднення місцевості. Зазначена споруда також може використовуватись як тимчасове укриття для захисту населення від обстрілів. Проект є соціально орієнтованим, враховує потреби мало мобільних груп населення. Орієнтовна вартість проєкту складає 15 млн грн, тривалість проєкту – 1 рік. Очікуваними сталими результатами проєкту є -Зростання рівня безпеки мешканців громади (під ча обстрілів та у разі радіоактивного забруднення місцевості); -Підвищення рівня доступності об'єкта для осіб з інвалідністю та інших мало мобільних груп населення; Тимчасовими результатами проєкту є зростання ділової активності (у разі долучення місцевих підрядників до будівництва та облаштування закладу на конкурсних умовах).
2. Проекти спрямовані на відбудову об'єктів соціальної інфраструктури						
2.1. Заклади дошкільної освіти						
3.	Реконструкція приміщення ДНЗ №3 «Сонечко» Очаківської міської ради за адресою: вул. Будівельників, буд.29/4, м.Очаків	Б, О	Очаківська МТГ, Чорноморська ТГ, Куцурубська ТГ	250 дітей та 20 працівників – прямий вплив, 16000 мешканців громади – опосередкований, через економію бюджетних коштів та їх спрямування на інші потреби	Приміщення має незначні пошкодження (вибиті вікна) та потребує капітального ремонту (утеплення, заміну інженерних мереж). Будівля потребує теплової санації, облаштування системою резервного живлення. Намірне споживання енергоносіїв призводить, но неефективного використання коштів місцевого бюджету.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проект передбачає: ● осучаснення прилеглої території (дитячі та спортивний майданчик, облаштування огорожі). ● впровадження енергозберігаючих заходів (заміну інженерних мереж та утеплення дошкільного навчального закладу). ● ремонт будівель. ● Створення інклюзивного середовища. Ключові заходи проєкту: виготовлення проектно- кошторисної документації; отримання дозвільних документів для початку

						будівництва; проведення ремонтних робіт; обладнання сучасного освітнього простору. Орієнтовна вартість проєкту складає 40 млн грн, тривалість проєкту – 2 роки. Очікуваними сталими результатами проєкту є покращення умов перебування дітей (у т.ч. після їх повернення до громади), умов праці для персоналу, безпеки, скорочення витрат бюджету на енергоносії, Зростання якості послуг для учнів з ООП. Тимчасовими результатами проєкту є зростання ділової активності (у разі долучення місцевих підрядників до будівництва та облаштування закладу на конкурсних умовах).
2.2. Заклади загальної середньої освіти						
4	Реконструкція приміщення Очаківського ліцею Очаківської міської ради за адресою: вул. Будівельників, буд.35,м.Очаків	Б, О	Очаківська МТГ, Чорноморська ТГ, Куцурубська ТГ	1300 учнів та працівники – прямий вплив. мешканців громади – опосередкований, через економію бюджетних коштів та їх спрямування на інші потреби	Приміщення ліцею пошкоджене під час військових дій на не здатне забезпечити належний рівень безпеки.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проект розраховано на 2 роки та передбачає реконструкцію пошкодженої будівлі Очаківського ліцею із облаштуванням найпростішого укриття в приміщенні підвалу, автономною енергетичною системо; проведення теплової санації будівлі; створенням ресурсної кімнати для дітей з особливими освітніми потребами; облаштування гуртожитку для проживання учнів старшого шкільного віку. Орієнтовна вартість проєкту складає 40 млн грн. Очікуваними сталими результатами проєкту є покращення умов перебування учнів (у т.ч. після їх повернення до громади), умов праці для персоналу, безпеки, підвищення привабливості освітньої інфраструктури Очакова для дітей із інших громад, скорочення витрат бюджету на енергоносії, Зростання якості послуг для учнів з ООП. Тимчасовими результатами проєкту є зростання ділової активності (у разі долучення місцевих підрядників до будівництва та облаштування закладу на конкурсних умовах).
5	Реконструкція приміщення Очаківської загальноосвітньої школи	Б, О	Очаківська МТГ	1500 осіб (учні та їх батьки, працівники	Приміщення школи пошкоджене під час військових дій на не здатне забезпечити належний рівень	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності).

	I-III ступенів №1 за адресою: вул. Старофортечна,буд.10, м.Очаків			закладу освіти)	безпеки.	Проект передбачає реконструкцію пошкодженої будівлі Очаківської загальноосвітньої школи I-III ст.№1 (початкова школа) із облаштуванням найпростішого укриття в приміщенні підвалу, автономною системою енерго– та теплозабезпечення. Створенням ресурсної кімнати для дітей з ООП. Орієнтовна вартість проєкту складає 10 млн грн, термін реалізації – 2 роки. Очікувані сталі результати проєкту: ● забезпечення належних умов навчання принаймні 200 учнів початкових класів та 15 дітей із особливими освітніми потребами (загальна наповненість закладу освіти має скласти 400 учнів); ● зниження витрат бюджету на енерноносії; ● зростання рівня зайнятості через заповнення вакансій у навчальному закладі необхідними фахівцями. Тимчасовими результатами проєкту є зростання ділової активності (у разі долучення місцевих підрядників до будівництва та облаштування закладу на конкурсних умовах).
2.4. Заклади охорони здоров'я						
6	Реконструкція будівлі ФАПу за адресою: вул. Слобідська, 12 с. Василівка Миколаївського району Миколаївської області	Б, О.	с.Василівка	1 000 (мешканці та туристи)	Через військові дії та погіршення стану дорожньої інфраструктури знизилась доступність медичних послуг. Після деокупації Кінбурнської коси туристичний потік поступово відновлюватиметься тому відвідувачі і мешканці 3 розташованих там населених пунктів потребуватимуть доступної і якісної медичної допомоги. Враховуючи специфіку навіть довоєнного сполучення між м. Очаковом та приєднаними населеними пунктами, ритмічність такого сполучення не можливо забезпечити навіть за екстреної потреби, тому має бути максимально облаштований і укомплектований лікувальний заклад «на місці».	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Проектом передбачається реконструкція (відновлення) будівлі ФАПУ та оснащення його необхідним обладнанням для забезпечення населення, що проживає на території Кінбурнської коси якісною та доступною медичною допомогою, в т.ч. проведення ефективної та ранньої діагностики. Заходи проєкту включають: ● розробку ПКД; ● проведення робіт з реконструкції будівлі ФАПу; ● придбання 18 одиниць обладнання, необхідного для проведення первинної діагностики та надання першої медичної допомоги. Орієнтована вартість проєкту складає 3,0 млн грн, термін реалізації – 2 роки. Очікуваними сталими результатами проєкту є ● зростання рівня задоволення мешканців

						якісними та доступними медичними послугами; ● забезпечення контролю за здоров’ям мешканців (ефективна рання діагностика з метою попередження хвороб – до 500 прийомів на рік, зменшення рівня занедбаності захворювань на 80%); ● Збереження здоров'я населення (профілактика і зниження рівня захворюваності, інвалідності і передчасної смертності мешканців).
7	Придбання високопрохідного медико-санітарного автомобіля для ФАПу с. Василівка Миколаївського району Миколаївської області	Б,О.	с. Василівка	1 000 (мешканці та туристи)	Вчасне надання первинної медичної допомоги дозволяє знизити кількість летальних випадків, а профілактичний огляд літніх осіб (на дому) забезпечує вчасне попередження можливих ускладнень. Ефективне виконання перерахованих вище дій ускладнене без належного транспортного засобу (із відповідною системою моніторингу – трекером).	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Проектом передбачається придбання спеціалізованого автомобіля для ФАПУ, що має бути відновлений на території Кінбурнської коси із метою забезпечення медичною допомогою маломобільних груп населення. Заходи проєкту включають: ● розробку ПКД; ● отримання дозвільних документів; ● забезпечення ФАПу сучасним автотранспортом; ● популяризацію медичних послуг серед населення. Орієнтовна вартість проєкту складає 1,5 млн грн. Термін реалізації – 2024 рік. Реалізація проєкту дозволить покращити доступність медичних послуг для орієнтовно 1000 мешканців (включаючи виїзди для надання невідкладної медичної і консультативної допомоги, транспортування пацієнтів до медичних закладів вторинного і третинного рівня). Серед сталих результатів проєкту очікується зростання рівня задоволення мешканців якісними та доступними медичними послугами; забезпечення контролю за здоров’ям мешканців (надання невідкладної допомоги); збереження здоров'я населення (профілактика і зниження рівня захворюваності, інвалідності і передчасної смертності мешканців).
8	Придбання/побудова та утримання соціального	О	м. Очаків	15 000 мешканців	Залучення молодих медичних фахівців на територію відновлення	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян).

	житла для молодих спеціалістів медичного профілю в м. Очаків				буде значною проблемою без належних соціальних і фінансових стимулів. Через неповну комплектацію штату медичних закладів може зрости ризик несвоєчасного та неповного надання медичної допомоги мешканцям громади.	Проектом передбачається придбання/побудова та утримання трьох одиниць соціального житла для молодих спеціалістів медичного профілю в м. Очаків для заохочення випускників медичних закладів працювати в м. Очаків. Орієнтовна вартість проєкту – 4,5 млн грн., термін реалізації – 3 роки. Очікувані сталі результати проєкту зниження завантаженості медичного персоналу за рахунок залучення у громаду додаткових медичних працівників.
9	Термосанація КНП «Очаківська багатопрофільна лікарня» Очаківської міської ради	О	Очаківська, Куцурубська, Чорноморська громади	27491 мешканців	Вартість енергоресурсів зростає, що негативно позначається на фінансових можливостях Очаківської лікарні та спроможності закладу забезпечувати комфортні умови перебування пацієнтів у опалювальний сезон.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проєктом передбачено заміну тепломережі, покрівлі, утеплення фасаду будівлі, заміну вікон та дверей для належних умов надання якісних медичних послуг КНП «Очаківська багатопрофільна лікарня» Очаківської міської ради. Орієнтовна вартість проєкту складає 120 млн грн. Орієнтовний термін реалізації – 2 роки. Ключові заходи проєкту: ● виготовлення проєктно-кошторисної документації; ● утеплення 10 тис.$м^2$ фасаду лікарні; ● заміну труб та радіаторів тепломережі загальною протяжністю 3 тис. метрів; ● заміна двох твердопаливних котлів; ● заміна 295 віконних блоків та 220 дверей в будівлях лікарні; ● заміна 3 тис. $м^2$ покрівель в будівлях лікарні. Очікувані сталі результати проєкту: ● створення належних умов надання якісних медичних послуг; ● покращення фінансових результатів через скорочення витрат на опалення.
2.5. Заклади та установи соціального захисту населення (заклади для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, малі групові будинки, надавачі соціальних послуг, у тому числі будинки-інтернати для громадян похилого віку та осіб з						
10	Будівництво відділення стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування	Б, О	Очаківська МТГ	16 000 мешканців громади	У прифронтових громадах залишилась значна чисельність літніх самотніх людей, які потребують особливої уваги та постійного нагляду. Разом із тим,	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Проєкт передбачає проектування, будівництво та облаштування відділення стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до

	Територіального центру надання соціальних послуг Очаківської міської ради				можливості соціальних працівників по догляду за такими людьми «на дому» знизились через обмеження пересування та безпекову ситуацію.	самообслуговування на 20 осіб Територіального центру надання соціальних послуг (соціального обслуговування) Очаківської міської ради. Орієнтовна вартість проєкту складає 12,25 млн грн., термін реалізації інвестиційної складової – 3,5 роки. Очікувані сталі результати проєкту: ● покращення емоційного, психологічного, фізичного стану осіб, які втратили здатність до самообслуговування. ● відділення дасть можливість розмістити принаймні половину самотніх мешканців, які потребують особливого догляду. ● зростуть надходження до бюджетів всіх рівнів за рахунок працевлаштування 18 працівників; ● у перспективі напрям можна буде розширити до формату «будинок догляду для літніх людей», що дозволить проєкту забезпечити повне або часткове самофінансування.
11	Будівництво реабілітаційного центру для ветеранів та інвалідів війни	Б,О	Очаківська МТГ	5000 осіб (цільова категорія -ветерани-мешканці міста та члени їх сімей)	За час війни значна чисельність населення була мобілізована до лав ЗСУ, а підприємств – припинило свою діяльність. Повоєнне відновлення країни генеруватиме нові виклики, пов’язані із потребою у нових знаннях й кваліфікації персоналу. Окрім того, захисники (у т.ч. ветерани) потребуватимуть соціальної й професійної адаптації у цивільному житті.	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Суть проєкту полягає у створенні реабілітаційного центру для ветеранів та інвалідів війни із подальшим навчанням новим спеціальностям. Заклад має бути створено і функціонувати у партнерстві із Громадською організацією ветеранів, Міністерством у справах ветеранів України, місцевою владою, профільними організаціями й сприяти післявоєнній адаптації військовослужбовців. Орієнтовний бюджет проєкту складає 190 млн грн, термін реалізації – 4 роки. Заходи проєкту передбачають будівництво приміщення закладу на спеціально відведеній земельній ділянці, облаштування закладу необхідними меблями та обладнанням для навчання, реабілітації, підбір та навчання персоналу, отримання необхідних дозволів, визначення та формалізація напрямків діяльності майбутньої установи та отримання необхідних ліцензій), організація власне операційної діяльності. Очікувані сталі результати проєкту: ● реабілітація та професійна адаптація

12	Облаштування Очаківського аналітично-просвітницького центру “Ветеранський простір”	Б, О	Очаківська МТГ	16000 осіб Цільовою аудиторією є ветерани і ветеранки, учасники і учасниці бойових дій, їхні рідні, родини загиблих та безвісті зниклих	На даний час на території Очаківської МТГ відсутній належним чином облаштований простір соціально-психологічної допомоги в адаптації та відновленні емоційного стану, соціальних і родинних зв’язків ветеранів війни.	(перекваліфікація за затребуваними спеціальностями) щонайменше 400 осіб на рік; ● зниження соціальної напруги; ● зниження міграційних ризиків за рахунок отримання ветеранами спеціальностей, затребуваних на локальному ринку праці або спеціальностей, які дозволяють працювати дистанційно; ● розвиток соціальної інфраструктури та привабливості громади, забезпечення додаткових можливостей для уразливих верств населення (на постійній основі). Тимчасовими результатами проєкту є зростання ділової активності (у разі долучення місцевих підрядників до будівництва та облаштування закладу на конкурсних умовах). Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Проєкт передбачає проведення ремонтних робіт у приміщенні, закупівлю обладнання та меблів для функціонування центру. Орієнтовний бюджет проєкту складає 2,5 млн. грн. та розрахований на 0,5 роки. Очікувані сталі результати проєкту: в наслідок психологічної підтримки, впровадження реабілітаційних програм, надання соціальної допомоги, зокрема у профорієнтації, у працевлаштуванні, у відкритті бізнесу, ветерани матимуть змогу інтегруватися в суспільство, сім’ї ветеранів будуть підготовлені до повернення ветеранів додому.
2.6. Заклади культури						
13	Облаштування на базі Кавярні-крамниці «Магія міста» Культурно-просвітницького центру для дітей та молоді, за адресою: місто Очаків, вул. Спаська,17 А	О	Очаківська МТГ	14 000 осіб	Проблема підліткової злочинності і адиктивної поведінки обернено пропорційна можливостям самореалізації молоді. Повернення молоді та дітей після завершення бойових дій вимагатиме розбудови інфраструктури для розвитку та активної залученості. Окрім того, важливим елементом для розвитку самоідентичності молоді є соціалізація (у т.ч. через спільне	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Пріоритет В. Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності. Проєкт передбачає реконструкцію та облаштування/меблювання пошкодженого приміщення за адресою місто Очаків, вул. Спаська,17А (Кав’ярня-крамниця «Магія міста)

					проведення часу у публічних просторах). Придатні для організації таких закладів приміщення у м. Очаків пошкоджені і потребують ремонту, або не мають необхідних «безпекових просторів»	потужністю 25 посадкових місць із облаштуванням Культурно-просвітницького центру для дітей та молоді (придбання оргтехніки, меблів, обладнання, настільних ігор тощо). У другій фазі реалізації проєкту передбачено спільно із ініціативними групами та громадськими організаціями проведення заходів для дітей і молоді для покращення їх соціальної адаптації – майстер-класи, квести, тренінги, виставки тощо. Орієнтовний бюджет проєкту складає 1,2 млн грн. та розрахований на 1,5 роки. Сталими результатами проєкту ● проведення близько 70 заходів впродовж року після впровадження проекту із залученням понад 100 осіб для участі у майстер класах, квестах, тренінгах тощо; ● покращення психоемоційного стану дітей та молоді шляхом участі у різноманітних майстер-класах, квестах, тренінгах, виставках, тощо; ● покращення психологічного та фізичного здоров'я населення міста внаслідок задоволення потреб населення в якісній їжі та напоях. ● працевлаштування принаймні 3 осіб.
14	Капітальний ремонт приміщення Громадсько-культурного центру за адресою: вул. Суворова, буд.33,м.Очаків,	О	Очаківська МТГ	16 000 осіб	На даний момент на території Очаківської МТГ відсутні сучасні громадські простори для надання послуг різним групам мешканців ((ВПО, діти, жінки, особи із обмеженими можливостями).	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Проект передбачає проведення ремонтних робіт у приміщенні приміщення Громадсько-культурного центру, придбання сучасного світового та звукового обладнання, створення інклюзивного середовища та підбір кваліфікованих фахівців. Орієнтовна вартість проєкту складає 40 млн грн. Термін реалізації – 2 роки. Результатами проєкту має стати покращення та урізноманітнення культурних послуг для населення; залученість дітей та мешканців із особливими потребами, забезпечення робочими місцями мешканців громади.
15	Реконструкція приміщення Музичної школи м. Очакова за адресою: вул.	О	Очаківська МТГ	16 000 мешканців громади	На даний момент приміщення музичної школи пошкоджене. Це не дає можливість належним чином розвивати культурний потенціал	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Проект передбачає реконструкцію зруйнованої будівлі Музичної школи із приміщеннями для

	Нікольська ,буд.7,м.Очакі в				молоді Очаківської та суміжних громад, а також негативно впливає на зайнятість фахівців за відповідним напрямком.	проживання молодих фахівців. У співпраці із громадською організацією передбачається також створення інклюзивного середовища. Орієнтовна вартість проєкту складає 25 млн грн., інвестиційна фаза проєкту – 2 роки. Результатами проєкту має стати покращення та урізноманітнення культурних послуг для населення; залученість дітей та мешканців із особливими потребами, забезпечення робочими місцями мешканців громади, забезпеченість житлом викладачів.
16	Капітальний ремонт приміщення Комунального закладу «Міський палац культури» за адресою : вул. Нікольська ,буд.5,м.Очаків	О	Очаківська, Куцурубська , Чорноморсь ка, Миколаївськ а громади	25 000 мешканців	На даний момент приміщення міського палацу культури не обладнане належним чином; заклад не функціонує. Це не дає можливість належним чином розвивати культурний потенціал молоді Очаківської та суміжних громад, а також негативно впливає на зайнятість фахівців за відповідним напрямком.	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Проект передбачає створення сучасного культурного осередку для різних верств населення міста та сусідніх громад. Орієнтовна вартість проєкту складає 10 млн грн., інвестиційна фаза проєкту – 1,5 роки. Ключові заходи проєкту: виготовлення проектно- кошторисної документації; проведення ремонтних робіт, придбання сучасного звукового обладнання, створення інклюзивного середовища. Результатами проєкту має стати покращення та урізноманітнення культурних послуг для населення; залученість різних категорій стейколдерів до громадського життя, забезпечення робочими місцями мешканців громади.
2.12. Об’єкти благоустрою						
17	Встановлення систем автономного освітлення доріг та тротуарів по вулицям 8 Березня, Юрасова, Первомайській, Будівельників та виїздів з міста до Чорноморської коси та до села Чорноморка шляхом монтажу обладнання, яке дозволяє виробляти електроенергію від сонячного світла, накопичувати її, та освітлювати територію у	Б, О	Очаківська МТГ	16 000 мешканців громади	Відсутність належного освітлення у громадських місцях є причиною збільшення рівня злочинності/аварій та нещасних випадків. У той же час, в умовах нестабільного централізованого енергопостачання освітлення доріг може не відбуватись взагалі, або відбуватись зі значними перебоями. Вартість електроенергії для підприємств та установ постійно зростає.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проєктом передбачено встановлення 300 систем автономного освітлення доріг та тротуарів на сонячних батареях загальною номінальною потужністю 30 кВт на годину що дозволить забезпечити безперебійне освітлення 9,2 км вулиць. Орієнтовна вартість проєкту складає 22 млн грн. Термін реалізації – 10 місяців. Очікувані сталі результати проєкту: ● зниження витрат на оплату енергоносіїв за одночасного скорочення споживання

	темний час доби					електроенергії на рівні 450 кВт на добу. ● підвищення автономності енергосистеми в місті Очакові; ● покращення якості освітлення доріг та тротуарів та безпеки дорожнього руху.
18	Реконструкція будівель та споруд, проектування, монтаж сонячних панелей та геліосистем	О	Очаківська МТГ	16 000 осіб	Через військові дії значна кількість житлового фонду, інженерних мереж, адміністративних та промислових будівель пошкоджена на потребує відновлення.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Пріоритет В. Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності. Проєкт передбачає реконструкцію пошкоджених будівель та споруд, розроблення проекту та монтування сонячних панелей, заміну пошкоджених геліосистем Основні заходи проєкту: ● дефектування та розробка кошторисної документації на пошкоджені будівлі та споруди ● розробка проекту та монтаж сонячних панелей площею 329 м^2 й геліосистем площею 26 м$^{2.}$ ● Реконструкція будівель і споруд площею 1 120 м$^{2.}$ Орієнтовна вартість проєкту складає 5,24 млн грн., орієнтовний термін реалізації – 2 роки. Очікувані сталі результати проєкту: ● створення нових робочих місць. ● збільшення доходів та зростання сплати податків у місцевий бюджет. ● покращення інфраструктури міста.
19	Будівництво міської набережної в м Очаків, Миколаївської області	О	Очаківська МТГ	45 000 осіб (мешканці громади та відпочиваючі)	Належний стан громадських просторів позитивно впливає на туристичний потенціал та бажання молоді залишатись у громаді. Окрім того, навколо громадських просторів у приморських містах формуються осередки закладів торгівлі, сфери послуг що призводить до зростання ділової активності. В місті Очакові берегова лінія не виконує функції ділового та соціально-культурного магніту. Відсутня набережна, окремі пляжні зони мають поганий доступ,	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проєктом передбачено будівництво набережної шляхом поєднання існуючих пляжних зон , проведення реконструкції підпірної стінки, влаштуванням зручних під”їздів та рамп, пішохідних частин і велодоріжок, облаштуванням майданчиків для відпочинку, благоустрій території, забезпечення вуличного освітлення із встановленням сонячних батарей. Основні параметри проєкту: озеленення 1,0 тис.м^2 території, облаштування пішохідних доріжок

					незадовільний технічний стан і естетичний вигляд та не поєднані одна з одною.	довжиною 8200м, велосипедних доріжок довжиною 6500м, побудова 3,1 тис.м^2 під'їзної автомобільної дороги. Орієнтовна вартість проєкту складає 1800 млн грн, термін реалізації – 5 років. Є можливість впровадження проєкту окремими частинами (ділянками). Очікувані сталі результати проєкту – покращення естетичного вигляду міста, розвиток бізнес-потенціалу громади, покращення ділового середовища.
20	Капітальний ремонт благоустрою частини скверу з встановленням скейт площадки на перехресті вул. Суворова та вул. Соборної в м. Очаків	О	Очаківська МТГ	15 500 осіб	Належний стан громадських просторів позитивно впливає на туристичний потенціал та бажання молоді залишатись у громаді. Окрім того, навколо громадських просторів формуються осередки закладів торгівлі, сфери послуг що призводить до зростання ділової активності. У Очаківській громаді сквер не виконує функції соціально-культурного магніту через незадовільний технічний стан і естетичний вигляд.	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проєкт передбачає облаштування скверу у м. Очаків, зокрема: ● облаштування території для відпочинку площею 630 м^2; ● облаштування однієї скейт площадки; ● Встановлення 25 МАФів. Орієнтовна вартість проєкту складає 1,7 млн грн., термін реалізації – 4 місяці. Сталими результатами проєкту має стати покращення доступності та естетичного вигляду громадського простору, зростання ділової активності у громаді.
21	Реконструкція сходів до центрального міського пляжу з виконанням протизсувних робіт по вул. Хетагурова в м.Очакові Миколаївської обл.	О	Очаківська МТГ	45 000 осіб (мешканці громади та відпочиваючі)	Належний стан громадських просторів позитивно впливає на туристичний потенціал та бажання мешканців залишатись у громаді. Окрім того, навколо громадських просторів у приморських містах формуються осередки закладів торгівлі, сфери послуг що призводить до зростання ділової активності. У Очаківській громаді окремі елементи конструкцій (сходи до міського пляжу та простори для відпочинку) було пошкоджено. Окрім того, поточний стан сходів до міського пляжу ускладнює доступність маломобільних груп.	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проектом передбачено влаштування 544,2 м^2 сходів до центрального міського пляжу, 204,3 м^2 майданчиків для відпочинку, укріплення ґрунту откосів (встановлення підпірної стінки на площі 20,26 м^2), заходи щодо доступності користування сходами людям з обмеженими можливостями (1 похилий підйомник), водовідведення дощових вод на місцеві очисні споруди. Орієнтовна вартість проєкту складає 30 млн грн, орієнтовний термін реалізації – 10 місяців. Сталими результатами проєкту має стати покращення доступності та естетичного

						вигляду громадського простору, зростання ділової активності у громаді.
22	Обладнання місць масового відпочинку людей у прибережній смузі Дніпровсько-Бузького лиману на території Очаківської МТГ	О	Очаківська МТГ	30 000 осіб (мешканці Очаківської громади та сусідніх громад, туристи)	Проект направлений на вирішення питання організації дозвілля мешканців та гостей міста Очакова, покращення туристичної привабливості громади. Проект буде реалізований шляхом підготовки прибережної смуги біля Дніпро-Бузького лиману для використання в якості зони відпочинку (для купання, масового відпочинку людей, плавання на малих, спортивних судах та водних мотоциклах, заняття спортом). З цією метою буде проведено розмінування прибережної смуги, обстеження дна акваторії , підведено водопровід та каналізаційну мережу, облаштовано туалети, душові кабінки та рятувальні пости.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проєкт передбачає: ● розмінування, очищення від сміття прибережної зони; ● обстеження дна акваторії лиману в межах 50 метрів від берегової смуги на наявність вибухонебезпечних та сторонніх предметів; ● завезення піску, вирівнювання території берегової смуги; ● підведення водопровідної та каналізаційної мережі до прибережної зони; ● облаштування туалетів, душових кабін, фонтанчиків з питною водою на пляжах; ● облаштування рятувальних постів; ● влаштування зон відпочинку, прокатних пунктів, місць для стоянки малих або спортивних суден, водних мотоциклів. Проєкт розрахований на 1,5 роки, а його орієнтовуна вартість складає 39,5 млн грн. Сталими результатами реалізації проєкту будуть: ● 50% зростання кількості відпочиваючих впродовж 2 років; ● 20% збільшення місць для відпочинку у прибережній зоні; ● збільшення обстеженої прибережної зони та акваторії лиману до 10,1 тис. $м^2$; ● 10% збільшення чисельності підприємців; ● створення 20 робочих місць. Окрім того, загальний вплив проєкту на громаду виражений у: ● покращенні психологічного та фізичного здоров'я населення міста та сусідніх громад внаслідок задоволення потреб населення у відпочинку, заняттях спортом та розвагах; ● покращенні екологічної ситуації в громаді;

						● покращенні туристичної привабливості міста Очакова; ● покращенні бізнес-середовища в місті через збільшення площ, призначених для ведення бізнесу у прибережній зоні.
23	Реконструкція нежитлової будівлі в туристично-інформаційний центр за адресою: вул. Зінченка Олексія №136-1 в м. Очакові Миколаївської області	Б.О	Очаківська МТГ	15 500	При в'їзді в м. Очаків, розташована нежитлова будівля, що має незадовільний естетичний вигляд. Прилегла територія є неблагоустроєною.	Проектом передбачено реконструкцію нежитлової будівлі в туристично-інформаційний центр (будівлю планується виконати у вигляді вежі з оглядовим майданчиком). Передбачено виконання замощення тротуарною плиткою навколо будівлі, улаштування стоянки для автомашин на 6 маш. місць, в т.ч 1 для МГН, виконання організації рельєфу для відводу дощових вод. Проект розроблений з урахуванням потреб маломобільних груп населення. Проект розрахований на 2 роки, орієнтовна вартість реалізації - 4 000,0 тис.грн. Результатом реалізації проекту буде: підвищення туристичної привабливості громади, зростання рівня задоволення населення створеним об'єктом дозвілля.
24	Капітальний ремонт благоустрою території на розі вул. Ольвійської та Зінченка Олексія з розміщенням в´їзного знаку в м. Очаків, Миколаївської області	Б,О	Очаківська МТГ	15 500 осіб	На сьогодні, територія в'їзду до міста знаходиться у незадовільному стані, відсутні сучасні елементи міського дизайну, в'їзні знаки , що негативно впливає на привабливість громади.	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проектом передбачається виконання під'їзду та пішохідних доріжок до вежі маяка, замощення тротуарною плиткою навколо споруди маяку та існуючої каплиці. Вздовж бордюру для безпеки пішоходів встановлюється огорожа, яка відгороджує проїзну частину дороги від території, яка підлягає благоустрою. Виконується озеленення та відновлення газонів, квітників. Передбачається виконання організації рельєфу для відводу дощових вод. Проектом виконується підключення вежі маяка до системи електропостачання. Живлення виконано від існуючої лінії, яка виводиться з-під основи (монолітної плити) маяку. Виконати декоративне освітлення за допомогою прожектора та підсвічування надпису «Очаків». Проект розрахований на 1 рік, орієнтовна

						вартість реалізації - 3 000,0 тис.грн. Результатом реалізації проекту буде: побудований в'їзний знак, благоустроєна територія при в'їзді в м. Очаків, зростання рівня задоволення населення в результаті відновлення об'єкта благоустрою.
3. Проєкти, спрямовані на відбудову об'єктів житлово-комунального господарства						
3.1. Об'єкти системи централізованого водопостачання						
25	Реконструкція насосної станції II підйому з заміною обладнання, такого що використало свої технічні можливості та встановлення джерел автономного енергопостачання (сонячних панелей) по вул. Миру, 24 в м. Очаків	Б, О	Очаківська МТГ	15 500 осіб	На даний момент громада має дефіцит питної води, доставляючи її з інших громад. Це негативно позначається на її вартості для кінцевих споживачів.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проектом передбачається реконструкція водопровідної насосної станції II підйому (ВНС-2) по вул. Миру, 24 в м. Очаків, а саме: ● встановленні нового насосного обладнання (10 насосних агрегатів); ● заміна частини внутрішніх трубопроводів (монтаж напірного трубопроводу, монтаж дренажно-аварійної системи); ● встановлення необхідної запірної арматури та вимірювального обладнання для забезпечення безперебійного водопостачання міста; ● встановлення джерел автономного енергопостачання (сонячних панелей)$ ● встановлення огорожі території об'єкту. Ключові заходи проєкту: коригування проектно-кошторисної документації; отримання дозволів на початок робіт; реконструкція НСВ-2 (монтаж насосних агрегатів, трубопроводів, дренажно-аварійної системи); встановлення сонячних панелей; пусконалагоджувальні роботи; навчання персоналу. Орієнтовна вартість реалізації проєкту складає 12 млн грн, термін реалізації – 1 рік. Сталі результати проєкту: ● зниження собівартості послуг із водопостачання на 20%. ● зростання надходжень до бюджетів всіх рівнів за рахунок працевлаштування додаткового персоналу на період реалізації й супроводження проєкту (25

						осіб). ● покращення стабільності водопостачання та якості питної води.
	3.2. Об’єкти системи централізованого водовідведення					
26	Реконструкція локальних очисних споруд та полігону твердих побутових відходів з подальшою трансформацією в екологічно-енергетичний парк Очаківської МТГ	О	Очаківська МТГ	25 000 мешканців громади, мешканці навколишніх громад (через покращення доступності біопалива), весь регіон (через зниження екологічного навантаження на водні і ґрунтові ресурси)	На даний момент громада має дефіцит технічної води, а каналізаційна мережа не відповідає екологічним нормам і не дозволяє використовувати стічні води для забезпечення потреб господарства області (в тому числі для вирощування енергетичної верби). Автономне опалення об’єктів Очаківської громади базується на роботі твердопаливних котлів, сировиною для яких є пелети. Збільшення виробництва пелет неможливе без достатньої кількості сировини (енергетичної верби), яка вирощується на зрошуваних землях. Об’єкти критичної інфраструктури потребують резервного живлення, враховуючи розбалансованість енергосистеми України через обстріли. Сьогодні в громадіа не вирішено проблему переробки побутових відходів.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Пріоритет В. Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності. Проектом передбачено реконструкція локальних очисних споруд для очищення господарсько-побутових стічних вод з подальшим використанням перероблених стоків для вирощування енергетичної верби (сировина для виробництва біопалива для потреб місцевих котелень), підвищення енергонезалежності побудованого об’єкта шляхом встановлення живлення від сонячних батарей на території об'єкта (сонячна електростанція). Поряд з очисними спорудами розташований існуючий полігон побутових відходів площею 4,5 Га. Планується сучасна сортувальна лінія з компостуванням біологічних відходів і переробкою поліетиленових відходів на паливо. На цій території планується будівництво ТЕЦ на біопаливі, пікової когенераційної ТЕЦ на комбінованому паливі – звалищному газі. Звільнені території планується використати для будівництва високотехнологічного тепличного комплексу та ставків-накопичувачів. Проект можливо реалізовувати в декілька етапів. У межах проєкту впродовж 3 років передбачається: ● виготовлення нестандартного обладнання та придбання стандартного обладнання (трубопровідна та запірна арматура, щит автоматизації); ● загально-будівельні, а також монтажні роботи; ● будівництво сонячної електростанції потужністю 2000 кВт/год; ● будівництво високотехнологічного

						тепличного комплексу, орієнтовною площею 5 Га; ● будівництво резервуарів для зберігання очищеної води (ставків-накопичувачів) орієнтовною площею 5Га; ● будівництво ТЕЦ на біопаливі, потужністю 2 МВт; ● будівництво пікової когенераційної ТЕЦ на комбінованому паливі, звалищному газі потужністю 2 МВТ. Орієнтовна вартість проєкту складає 180 млн грн. Очікуваними сталими результатами проєкту є каналізування громадських і житлових будинків на території м. Очаків,збільшення обсягу очищених стічних вод придатних для повторного використання, покращення санітарного стану території громади, запобігання забрудненню акваторії Чорного моря викидами стічних вод, зниження собівартості послуг з водовідведення на 20%; працевлаштування 40 працівників, та як наслідок – збільшення розміру відрахувань до бюджетів різних рівнів. Окрім того, місцевий бізнес отримає додаткові можливості щодо вирощування енергетичних рослин та виробництво біопалива на їх основі, що суттєво знизить рівень енергозалежності адміністративної інфраструктури та забезпечить додатковий імпульс для ділової активності. Тимчасовими результатами проєкту є зростання ділової активності (у разі залучення місцевих підрядників до будівництва та облаштування об'єктів на конкурсних умовах).
27	Нове будівництво каналізації по вул. Старофортечна від вул. Шмідта до вул. Суворова в м. Очаків Миколаївської області	О	Очаківська МТГ	15000 осіб	Проектом передбачається збір стоків раніше не каналізованої вулиці вулиці Старофортечна. Вулиця має височину, тому мережу каналізації планується розділити на дві гілки: одну підключити до існуючої каналізаційної мережі по вул. Суворова, іншу – до існуючої каналізаційної мережі по вул. Шмідта.	Пріоритет А: Відновлення та розбудова інфраструктури життєзабезпечення громади відповідно до потреб ключових груп стейкхолдерів. Проектом передбачена тривалість будівництва - 3 місяці. Ключові заходи проекту: - Збір стоків з вулиці Старофортечна; - Влаштування каналізаційної мережі з

						поліетиленових труб; - Влаштування колодязів для подальшого підключення споживачів зі збірних з/б елементів; Благоустрій території. Очікувані результати проекту: - будівництво нової каналізаційної мережі - 520 м.; - Зростання рівня задоволення населення якістю послуг з водовідведення; - Покращення стану навколишнього середовища. - Вартість будівництва - 3092,765 тис. грн.
28	Нове будівництво каналізації по вул. Пилипа Морачевського та вул. Суворова в м. Очаків Миколаївської області	о	Очаківська МТГ	15000 осіб	Проектом передбачається перенаправлення стоків з вул. Судковського та Морачевського.	Пріоритет А: Відновлення та розбудова інфраструктури життєзабезпечення громади відповідно до потреб ключових груп стейкхолдерів. Проектом передбачена тривалість будівництва - 3 місяці. Ключові заходи проекту: - Влаштування каналізаційної мережі з поліетиленових труб; - Влаштування колодязів для подальшого підключення споживачів зі збірних з/б елементів; - Благоустрій території. Очікувані результати проекту: - будівництво нової каналізаційної мережі - 1872 м.; - Зростання рівня задоволення населення якістю послуг з водовідведення; - Покращення стану навколишнього середовища. - Вартість будівництва - 8288,846тис. грн.
5. Проекти спрямовані на відбудову дорожньо-транспортної інфраструктури						
5.1. Автомобільні дороги						
29	Капітальний ремонт доріг у місті Очаків на вулицях:	О	Очаківська, Куцурубська	25 000 осіб	Через переміщення вантажного транспорту із порушенням вагових	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та

	Першотравнева, Суворова, Потьомкіна, Кінбурнська, Лоцманська, Ольвійська, 8 Березня, О. Зінченка)		та Чорноморська громади		норм. Військові дії та вплив погодних умов окремі дороги за території м. Очаків прийшли у незадовільний стан. Це: ● призводить до поломок автотранспортних засобів; ● зниження ділової активності за одночасного зростання вартості перевезень товарів; ● зниження економічної, туристичної та інвестиційної привабливості громади.	енергоефективності). Проєкт передбачає капітальний ремонт доріг на вулицях : Першотравнева, Суворова, Потьомкіна, Кінбурнська, Лоцманська, Ольвійська, 8 Березня, О. Зінченка у місті Очаків. Ключові заходи проєкту: ● коригування проектно-кошторисної документації; ● капітальний ремонт інженерних мереж протяжністю 100 км; ● нанесення асфальто-бетонного покриття та створення сучасної дорожньої інфраструктури на площі 21 913,0 м^2. Орієнтовна вартість проєкту складає 27,68 млн грн., термін реалізації – 6 місяців. Очікувані сталі результати проєкту: ● покращення якості доріг в громаді; ● зменшення кількості дорожньо-транспортних пригод; ● збільшення пропускної здатності доріг; ● покращення іміджу та інвестиційної привабливості громади як туристичного і ділового центру.
30	Будівництво бетонної дороги від Чулаківської сільської територіальної громади до населених пунктів Очаківської МТГ, розташованих на території Кінбурнської коси (с. Покровка, с. Покровське, с. Василівка)	О	Очаківська та Чулаківська громади	< 10 000 постійних мешканців та < 20 тис. туристів	На території регіонального ландшафтного парку «Кінбурнська коса» практично відсутні інженерні мережі та якісне дорожнє сполучення. Реформування концепції відновлення і розвитку інфраструктури розміщених на Кінбурнській косі вимагатиме збалансованого розвитку інженерних мереж (із подальшим мінімальним втручанням та мінімальною шкодою для екосистеми).	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проектом передбачається будівництво бетонної дороги від Чулаківської сільської територіальної громади до населених пунктів Очаківської МТГ, розташованих на території Кінбурнської коси (с. Покровка, с. Покровське, с. Василівка) з встановленням автономних джерел освітлення. Ключові заходи проєкту: ● розробка проєктно-кошторисної документації; ● отримання дозвільних документів; ● будівництво бетонної дороги протяжністю 30 км; ● Встановлення автономних джерел освітлення (ліхтарів на сонячних батареях). Орієнтовна вартість проєкту складає 660 млн

						грн. Термін реалізації – 1 рік. Очікувані сталі результати проєкту: ● покращення якості доріг в громаді; ● зростання рівня задоволення населення сполученням між населеними пунктами; ● розвиток туристично-рекреаційного потенціалу громади. Тимчасовими результатами проекту буде зростання зайнятості у країні (та у громаді за умови залучення місцевих підрядних організацій на конкурсних умовах), зростання відрахувань до бюджетів різних рівнів.
5.7. Інші об'єкти транспортної інфраструктури, електронних комунікацій та зв'язку						
31	Реконструкція берегоукріплювальних споруд, що використовуються для пасажирського транспортного забезпечення між населеними пунктами Очаківської МТГ, з облаштуванням елементами благоустрою в с. Покровське Миколаївської області	О	с. Покровське (Очаківська МТГ)	>16000 осіб (мешканці Очаківської громади, відпочиваючі)	Через військові дії сполучення між населеними пунктами Очаківської МТГ припинене, а пошкодження/погіршення технічного стану берегової інфраструктури не дає можливості його відновити належним чином після припинення військових дій і деокупації території. Відновлення сполучення (у т.ч. водного) є базовою умовою сталого розвитку громади.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Пріоритет В (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інновацій). Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Проєктом передбачено реконструкцію берегоукріплювальних споруд (західної та східної), що використовуються для пасажирського транспортного забезпечення між населеними пунктами Очаківської міської територіальної громади з урахуванням потреб маломобільних груп населення. У межах проєкту планується провести реконструкцію двох берегоукріплювальних споруд з підвищеними експлуатаційними якостями, облаштувати 1000 м^2 території та 13,16 м^2 покриття фігурних елементів мощення, встановити 12 МАФів. Орієнтовна вартість проєкту складає 10,6 млн грн., термін реалізації – 4 місяці. Сталими результатами проєкту будуть: ● підвищення терміну експлуатації споруд до 100 років; ● забезпечення доступності споруд для маломобільних груп населення; ● захист берегів та забезпечення безаварійного функціонування об'єктів господарювання; ● зростання рівня задоволення населення

						сполученням між населеними пунктами Очаківської МТГ завдяки реконструкції берегоукріплювальних споруд, які мають належний технічний та естетичний стан; ● покращення ділової активності.
6. Проекти спрямовані на розвиток регіональної та місцевої економіки						
32	Будівництво об’єктів енергетичної інфраструктури (сонячних електростанцій) по вул. Лиманній в м. Очаків Миколаївської області	О	Очаківська МТГ, Куцурубська, Чорноморська ОТГ	25 000	В умовах об'єктивних реалій, вразливими є об'єкти централізованого електропостачання. Пропускна спроможність наявних електромереж є недостатньою, що призводить до аварійних відключень від мережі. На території Очаківської МТГ розташовані інвестиційно привабливі земельні ділянки для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Пріоритет В (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інновацій). Проектом передбачено будівництво, експлуатація та обслуговування об’єктів енергогенеруючих підприємств в м. Очаків Миколаївської області на земельних ділянках, орієнтованою площею 25.0 га, 2.0 га та 1.5 га. орієнтовна вартість проекту - 440 млн.грн. Проект розрахований на 2 роки та передбачає: виготовлення ПКД - побудову енергогенеруючих підприємств; - встановлення сонячних станцій; - благоустрій території. Очікувані результати проекту: ● енергонезалежність громади; ● скорочення споживання енергоносіїв; ● зниження показників забруднення навколишнього середовища.
33	Розбудова інфраструктури для генерації електроенергії на дахах приміщень комунальної власності та інших будівлях	О	Очаківська МТГ	16 000 осіб	Централізоване електропостачання є критично уразливим до пошкоджень під час військових дій, пропускної потужності енергомереж та пріоритетності об’єктів енергопостачання. Періодичні «віялові та екстрені відключення» паралізують роботу закладів надання публічних послуг та місцевої влади. Вартість електроенергії для юридичних осіб постійно зростає та майже зрівнялась із вартістю електроенергії із альтернативних джерел. Зростання частки диверсифікованої електроенергії «власного видобутку» суттєво знижує чутливість громади до	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Пріоритет В (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інновацій). Проєкт передбачає встановлення на муніципальних об'єктах, інших об'єктах спільної чи приватної власності сонячних електростанцій із власними акумуляторами для часткового або повного заміщення електроенергії за рахунок власної генерації. Проект розраховано на 4,5 років та має наступні етапи: ● Визначення потреб в електроенергії та потенційних місць встановлення ● Розробка та погодження технічних завдань по кожному об’єкту окремо ● Розробка та погодження проектної документації.

					більшості перерахованих вище ризиків.	● Встановлення сонячних станції. Орієнтована вартість інвестицій складає 23,4 млн грн. Сталими результатами проекту має бути: скорочення енергозалежності громади загалом та комунальної інфраструктури зокрема, зниження чутливості до коливань централізованого тарифу на електроенергію, забезпечення стабільності роботи надавачів публічних послуг та комунальної інфраструктури навіть у разі пошкодження централізованих енергомереж, зниження обсягу видатків на обслуговування апарату ОМС. Тимчасовими результатами проекту буде зростання зайнятості у країні (та у громаді за умови залучення місцевих підрядних організацій на конкурсних умовах), зростання відрахувань до бюджетів різних рівнів.
34	Створення єдиного робочого простору для людей з різним типом зайнятості (коворкінг-платформи)	О	Очаківська МТГ	500 – потенційні користувачі (підприємці та громадськість, учні шкіл); все населення громади – опосередковано	Через відсутність відповідної інфраструктури у громаді обмежено розвиток креативних індустрій. Серед молоді Очаківська МТГ не ідентифікується як місце для креативного розвитку через що спостерігається постійна міграція молоді ІТ та творчих напрямків.	Пріоритет В. (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності). Проект передбачає створення єдиного робочого простору для людей з різним типом зайнятості шляхом підготовки до використання як коворкінг платформи на базі приміщення комунальної власності. Проєкт передбачає розроблення дизайн-проєкту приміщення, його ремонт та меблювання, підведення необхідних комунікацій та облаштування, придбання офісної та іншої техніки для використання у основній діяльності, джерела резервного живлення. Орієнтовна вартість капітальних вкладень – 2,0 млн. грн., орієнтовна тривалість інвестиційної фази – 7 місяців. Сталими результатами проекту має бути покращення ситуації на ринку праці завдяки зростанню зацікавленості спеціалістів в ІТ галузі, креативній індустрії, фрілансерів різних видів діяльності працювати в Очаківській МТГ, зростання відрахувань до бюджетів різних рівнів (від результатів основної діяльності коворкінг-платформи та завдяки збільшенню чисельності зайнятих), розвиток

						бізнес-інфраструктури. Ситуативними результатами проєкту є покращення ділової активності під час реалізації інвестиційної фази проєкту.
35	Створення системи заохочення мешканців громади до підприємництва та самозайнятості	Б, О	Очаківська МТГ	1500 (мешканців, які пройдуть відповідне навчання). 300 потенційних нових підприємців	На території Очаківської МТГ високий рівень безробіття, та низька чисельність нових підприємців. Ця проблема здебільшого пов'язана із браком необхідних знань щодо підприємницької діяльності та окремих її аспектів.	Пріоритет В. (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності). Проєкт передбачає створення системи заохочення мешканців громади до підприємництва самозайнятості шляхом навчання зацікавлених осіб основам підприємництва, фінансової грамотності, ведення обліку та складання фінансової звітності. Планується проведення курсів/лекцій/семінарів з основ підприємництва, фінансової грамотності, ведення обліку та складання податкової звітності, щодо санітарних та пожежних вимог та норм до закладів різного типу та інших питань із якими стикається новий бізнес. Проект не передбачає інвестиційної компоненти та передбачає проведення циклу із 30 курсів/семінарів на основі договорів із профільними експертами та із долученням фахівців ОМС та спеціалізованих державних установ. Орієнтовний термін реалізації проєкту – 8 місяців. Сталими результатами проєкту має бути зростання кількості самозайнятих громадян, підвищення рівня їх професійних і підприємницьких навичок, покращення залученості іншої бізнес-інфраструктури у громаді. Орієнтовна вартість реалізації проєкту складає 0,7 млн грн.
36	Налагодження виробництва хліба та кондитерських виробів преміального сегменту в пекарні за адресою: місто Очаків, вул. Ольвійська,10	П, Б, О	Очаківська, Куцурубська, Чорноморська громади	25 000 осіб	Через військові дії та погіршення якості дорожньої інфраструктури виникають проблеми із забезпечення населення продуктами харчування першої необхідності.	Пріоритет В. (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності). Проєкт передбачає налагодження виробництва хліба та кондитерських виробів преміального сегменту в пекарні за адресою: місто Очаків, вул. Ольвійська,10. Серед основних заходів проєкту: ● придбання та монтаж обладнання для виробництва хліба в обсязі 5 тонн в місяць, хлібо-булочних виробів – 0,24 тонн в місяць, кондитерських виробів – 0,15

						тонн в місяць. ● придбання спеціалізованого автомобіля для перевезення готової продукції. Очікувана вартість проєкту (інвестиційної складової) складає 1,55 млн грн та розрахована на 2 роки. Очікувані сталі результати проєкту: ● покращення продовольчої безпеки у громаді за рахунок розвитку додаткового виробництва продуктів харчування; ● формування фірмової конкурентної пропозиції хліба як частини бренду громади; ● створення додаткових 5 робочих місць, та, відповідно, надходжень до бюджету; ● створення локального попиту на продукцію локальних виробників зернових культур/муки.
37	Налагодження виробництва крафтових сирів у сироварні за адресою: місто Очаків, вул. Ольвійська,10	Б, О	Очаківська, Куцурубська, Чорноморська громади	25 000 осіб	Через військові дії та погіршення якості дорожньої інфраструктури виникають проблеми із забезпечення населення продуктами харчування. Одночасно, попит на продукцію тваринництва суттєво знизився через ліквідацію окремих переробних підприємств що стало причиною також значних втрат незбираного молока.	Пріоритет В. (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності). Проєкт передбачає налагодження виробництва крафтових сирів у сироварні за адресою: місто Очаків, вул. Ольвійська,10. Серед основних заходів проєкту: ● придбання та монтаж обладнання для перероблення сирого молока в обсязі 4 тонни в місяць із одночасним виробництвом 500 кг крафтових сирів. Очікувана вартість проєкту (інвестиційної складової) складає 2,15 млн грн та розрахована на 2 роки. Очікувані сталі результати проєкту: ● покращення продовольчої безпеки у громаді за рахунок розвитку додаткового виробництва продуктів харчування; ● формування фірмової конкурентної пропозиції хліба як частини бренду громади; ● створення додаткових 3 робочих місць, та, відповідно, надходжень до бюджету. ● стимулювання фермерів навколишніх громад до розвитку тваринництва
38	Побудова системи поводження з органічними відходами в	Б,О	Очаківська МТГ	16 000 осіб	Територія м. Очаків обмежена межами міста та не дозволяє належним чином утилізувати ТПВ	Пріоритет В. (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності).

	місті Очакові шляхом впровадження систем компостування				(складуються на полігоні на території іншої громади без належної переробки). ТПВ, які продукуються у громаді не беруть участі у економічному циклі та не мають доданої вартості.	Проект передбачає встановлення систем компостування в 2 парках, скверах та 7 закладах освіти міста Очакова, проведення роз'яснювальної роботи серед мешканців громади щодо важливості та правильності компостування органічних відходів. Ключові заходи проєкту: ● визначення місць розташування систем компостування в парках, скверах та закладах освіти міста Очакова; ● придбання чи виготовлення систем компостування потужністю 15м^3; ● виготовлення 15 банерів з роз'ясненнями щодо користування компосту вальними системами ● встановлення систем компостування та банерів у визначених місцях; ● проведення роз'яснювальної роботи серед мешканців міста щодо важливості та правильності компостування зелених відходів. Орієнтовна вартість інвестиційної складової проєкту складає 60 тис. грн., період реалізації – 2 роки. Очікувані сталі результати проєкту: ● зменшення кількості органічних відходів, що не переробляються; ● покращення зовнішнього вигляду просторів для дозвілля; ● підвищення екологічної відповідальності мешканців міста.
39	Створення в місті Очакові аграрного центру для сушіння, очищення та зберігання зерна із збільшенням наявних потужностей та впровадженням енергозберігаючих технологій	Б, О	Очаківська, Куцурубська, Чорноморська громади	25 000 осіб	Через військові дії значно погіршилась якість автомобільного сполучення між громадами Миколаївської області, через що сільськогосподарські виробники на мають можливості вивозити зерно на зберігання до великих елеваторних потужностей Миколаївської, Херсонської і Одеської областей. Можливості продажу зернових також обмежені через неврегульовану ситуацію із доступністю морських портів. Через це суттєво збільшилась	Пріоритет В. (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності). Проєкт передбачає створення в місті Очакові аграрного центру для сушіння, очищення та зберігання зернопродукції на базі потужностей ПАТ «Очаківське хлібоприймальне підприємство» із збільшенням пропускної спроможності щодо одночасного зберігання зерна з 16000 до 22000 тонн та використанням електроенергії, видобутої на сонячній електростанції, змонтованої на скатних дахах складів потужністю 200кВТ. Орієнтовна вартість інвестицій у проект складає 27,3 млн грн за п'ять років.

					потреба у додаткових локальних потужностях зі зберігання зернових.	Очікувані сталі результати проєкту: ● зростання надходжень до бюджету та зниження безробіття у громаді завдяки створенню 16 робочих місць; ● покращення умов переробки та зберігання продукції АПК в регіоні, формування на базі м. Очаків переробного кластеру в АПК завдяки покращенню доступності і якості сировини. ● покращення співпраці із сусідніми громадами.
40	Реконструкція готелю «Гілея» з встановленням альтернативних джерел енергії (сонячних панелей) за адресою: м. Очаків Миколаївської області, вул. Нікольська, 3		Очаківська, Куцурубська, Чорноморська громади	25 000 осіб	В умовах сучасних реалій, суттєвих втрат зазнала готельна та курортна інфраструктура громади. З огляду на зазначене, існує потреба в розбудові готельної інфраструктури, яка відповідає вимогам безпеки (облаштована укриттями), враховує потреби МГН.	Проектом передбачено проведення реконструкції готелю комунальної форми власності «Гілея», облаштування тимчасового укриття, проведення робіт з встановлення альтернативних джерел енергії (сонячних панелей). На базі готелю передбачається створення дитячого футбольного клубу. Проект є соціально орієнтованим, враховує потреби мало мобільних груп населення. Ключові заходи проєкту: виготовлення проектно- кошторисної документації; отримання дозвільних документів для початку будівництва; проведення будівельних робіт (в т.ч. облаштування укриття, встановлення сонячних панелей), створення навчально-тренувальної бази. Орієнтовна вартість проєкту складає 50 млн грн, тривалість проєкту – 2 роки. Очікуваними сталими результатами проєкту є: підвищення інвестиційної та туристичної привабливості громади, актуалізація здорового способу життя, розвиток спорту, розбудова сучасного бізнес-простору, створення близько 30 робочих місць. Тимчасовими результатами проєкту є зростання ділової активності (у разі залучення місцевих підрядників до будівництва та благоустрою прилеглої території на конкурсних умовах).
41	Реконструкція та відновлення готелю.	О	Очаківська МТГ (опосередковано – інші	3500 (можлива чисельність відвідувачів)	Через військові дії готельна інфраструктура регіону зазнала значних втрат. Доступність та якість якісних місць тимчасового	Пріоритет В. (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності). Проєкт передбачає реконструкцію

			громади регіону)		розміщення скоротилась через що громади півдня України програють у конкурентній боротьбі не лише країнам зарубіжжя, а й західному регіону.	пошкодженої військовими діями будівлі готелю площею 680м^2. Основні заходи у межах проєкту: ● дефектування та розробка кошторисної документації на пошкоджену будівлю; ● виконання будівельних робіт; ● придбання меблів та забезпечення технікою. Орієнтовна вартість проєкту складає 10,9 млн грн. впродовж 3 років. Очікувані сталі результати проєкту: ● покращення доступності і якості номерного фонду закладів тимчасового розміщення; ● підвищення конкурентоздатності громади та надходжень до бюджету.
42	Побудова системи доступу до кредитів, грантів та програм допомоги на період відновлення для представників бізнесу різного рівня в Очаківській міській територіальній громаді	Б, О	Очаківська МТГ	500 представників бізнесу та інших стейкхолдерів, які отримуватимуть регулярний доступ до ІС	На території Очаківської МТГ високий рівень безробіття, та низька чисельність нових підприємців. Ця проблема здебільшого пов’язана із браком необхідних знань щодо підприємницької діяльності та окремих її аспектів, актуальної інформації щодо доступних грантових, кредитних та інших ресурсів для бізнесу.	Пріоритет В. (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності). Створення системи інформування представників бізнесу різного рівня в Очаківській МТГ про можливе кредитування, гранти та допомогу в іншому вигляді через веб- сторінку на сайті міської ради з посиланням на інші ресурси та шляхом проведення онлайн-семінарів з представниками державних органів, банків та іноземних партнерів. У межах проєкту планується: ● створення бази даних підприємців та підприємств різного рівня в Очаківській міській територіальній громаді; ● створення веб- сторінки на сайті Очаківської міської ради про програми з кредитування, грантові програми та допомогу різного рівня для бізнесу з посиланнями на різні інформаційні ресурси; ● моніторинг програм кредитування, надання грантів та надання допомоги, поновлення інформації на веб-сторінці та контроль за її актуальністю; ● інформування підприємців через соціальні мережі про наявність відповідної веб-сторінки

						● проведення онлайн семінарів з працівниками банків, державних органів, представниками інших структур щодо можливого кредитування, отримання грантів та іншої допомоги Орієнтовний термін реалізації проєкту – 2 роки, вартість проєкту – 0,63 млн грн. Сталими результатами проєкту має бути підвищення рівня обізнаності підприємців та підприємств про різні програми з кредитування, надання грантів та підтримку іншого рівня; зростання фінансової спроможності підприємців для відновлення бізнесу через користування кредитами, грантами на іншою допомогою; відновлення бізнес-активності в Очаківській МТГ.
43	Облаштування торгівельного, розважального та реабілітаційного комплексу з сонячною електростанцією на даху приміщення, за адресою: місто Очаків, вул. Спаська,17 А	О	Очаківська, Куцурубська, Чорноморська громади	25000 осіб		Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Пріоритет В (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інновацій). Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Проєкт передбачає облаштування торгівельного, розважального та реабілітаційного комплексу у центральній частині м. Очаків на базі приміщення площею 3,35 тис. $м^2$. Орієнтовна вартість проєкту складає 18 млн грн. Термін реалізації – 3 роки. Ключові заходи проєкту: ● ремонт пошкодженого приміщення (встановлення вікон, дверей, ремонт даху); ● встановлення на даху приміщення сонячної електростанції номінальною потужністю 30 кВт; ● ремонт та облаштування приміщень площею 2,2 тис. $м^2$ для їх здачі в оренду під розміщення торговельних закладів, закладів харчування (кафе, кав'ярні), аптеки, стоматологічного кабінету тощо. ● облаштування приміщень та придбання обладнання для реабілітаційного центру потужністю 10 осіб одночасного перебування).

						Очікуваними сталими цілями проєкту є розвиток бізнес-потенціалу громади через покращення якості комерційної нерухомості, покращення енергонезалежності, покращення стану соціальної інфраструктури, зростання ділової активності, розширення доступності ліків та стоматологічних послуг для мешканців Очаківської і сусідніх громад.
7. Інші проекти спрямовані на відновлення регіону та територіальної громади						
44	Встановлення меж території Очаківської МТГ	Б	Очаківська, Куцурубська, Чорноморська та Чулаківська ТГ	15000 осіб (Очаківська міська рада). Окрім того: сусідні сільські ради, Державний земельний кадастр, інвестори, землевласники та землекористувачі.	З'ясування дійсної межі території Очаківської МТГ по суходолу і по водному простору. Вирішення спору між Очаківською міською радою та сусідніми сільськими радами щодо меж територій територіальних громад. Внесення відомостей про межі території Очаківської МТГ до Державного земельного кадастру.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проєкт передбачає таке. Розроблення проекту землеустрою щодо встановлення меж території Очаківської МТГ в електронній та паперовій формі. Погодження та затвердження проекту землеустрою. Внесення відомостей до Державного земельного кадастру. Закріплення меж в натурі (на місцевості) межовими знаками. Орієнтовна вартість проєкту складає 2,5 млн. грн. Орієнтовний термін реалізації – 1,5 роки. Встановлена межа Очаківської МТГ дозволить визначити дійсну межу громади по суходолу і по водному простору та область повноважень муніципалітету, дозволить вирішити спір щодо території між Очаківською міською радою та сусідніми сільськими радами, а також дозволить внести відомості про межу території громади до Державного земельного кадастру, тобто отримати офіційний статус.
45	Розроблення Комплексного плану просторового розвитку території Очаківської МТГ	Б, О	Очаківська МТГ	16 000 ос.	Відсутність комплексного плану просторового розвитку на основі актуальних даних просторового планування і документації із землеустрою обмежуватиме розвиток інфраструктури Очаківської МТГ.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проєкт передбачає виготовлення документу, що є одночасно містобудівною документацією і документацією із землеустрою, визначає планувальну організацію, формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, функціональне

						призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних і техногенних процесів, охорони земель, формування екомережі, охорони і збереження культурної спадщини, а також послідовність реалізації рішень та етапність освоєння території. Орієнтовна вартість проєкту складає 4 млн грн., термін реалізації – 1 рік. Орієнтовні сталі результати проєкту: ● оновлена документація із землеустрою для всіх населених пунктів громади; ● оновлена містобудівна документація; ● відсутні бюрократичні перепони щодо реалізації розвиткових проєктів (у т.ч. інвестиційних у громаді).
46	Зміна меж населених пунктів Очаківської МТГ	Б	Населені пункти Очаківської МТГ	15000 осіб (Очаківська міська рада). Окрім того: сусідні сільські ради, Державний земельний кадастр, інвестори, землевласники та землекористувачі.	Зміна меж населених пунктів Очаківської МТГ з урахуванням затверджених Генеральних планів. Внесення відомостей про межі населених пунктів Очаківської МТГ до Державного земельного кадастру. Проект землеустрою щодо встановлення (зміни) меж населеного пункту розробляється для створення повноцінного життєвого середовища та створення сприятливих умов територіального розвитку, забезпечення ефективного використання потенціалу територій із збереженням їх природних ландшафтів та історико-культурної цінності.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проєкт передбачає наступні заходи: ● розроблення проекту землеустрою щодо встановлення (зміни) меж населеного пункту в електронній та паперовій формі; ● погодження та затвердження проекту землеустрою; ● внесення відомостей до Державного земельного кадастру; ● закріплення меж в натурі (на місцевості) межовими знаками. Орієнтовна вартість проєкту складає 1,0 млн. грн. Орієнтовний термін реалізації – 1,5 роки.
47	Формування системи туристичних маршрутів в місті Очакові	О	Очаківська МТГ	16 000 ос.	Розвиток туристичного потенціалу потребує систематизації й належного представлення інформації про туристичні об’єкти у громаді, дотичні заклади і установи (сервісну інфраструктуру) та залученість широкого кола стейкхолдерів для імплементації	Пріоритет В. (Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності). Проєкт передбачає формування системи туристичних маршрутів в місті Очакові шляхом інвентаризації, паспортизації потенційних об’єктів, розробки туристичних маршрутів та встановлення інформаційно- туристичних

					таких заходів на місцевому й регіональному рівнях.	вказівників. Ключові заходи проєкту: ● інвентаризація 23 потенційних архітектурних, історичних, культурних та громадських об'єктів, що можуть бути включені до туристичних маршрутів; ● проведення паспортизації 15 пам'яток; ● розробка 2 туристичних маршрутів з нанесенням на електронну мапу; ● виготовлення та встановлення 50 інформаційно- туристичних вказівників. Орієнтовна вартість проєкту складає 3,06 млн грн; термін реалізації – 3 роки. Очікувані сталі результати проєкту: ● покращення інфраструктури туристичних об'єктів; ● створення сприятливих умов для розвитку туристичного бізнесу; ● зростання кількості туристів.
48	Розвиток мережі електротранспорту в Очаківській МТГ	О	Очаківська МТГ	25 тис. осіб, включаючи мешканців та відпочиваючих	Зростання вартості ПММ впливає на рентабельність автомобільних перевезень та їх ритмічність. У громаді не має системи комунального транспорту, а можливості місцевої влади щодо контролю якості послуг та стабільності внутрішніх перевезень обмежені.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проєктом передбачено створення мережі комунального електротранспорту (електробусів) для забезпечення міських пасажирських перевезень, а також побудова мережі електрозаправок (зарядок) загальної доступності. У межах реалізації проєкту передбачається придбання 8 електробусів та встановлення 8 електрозаправок, проведення навчальних заходів з питань перевезень електричним транспортом; промоційну компанію. Орієнтовна вартість проєкту складає 112 млн грн, а термін його реалізації – 3 місяці. Сталими результатами проєкту є: ● збільшення доступності та якості послуг із пасажирських перевезень у громаді; ● зниження обсягу викидів від нестаціонарних джерел; ● покращення культури користування пасажирським транспортом серед мешканців та відпочиваючих; ● покращення ефективності роботи громадського транспорту у разі обладнання транспортних засобів

						відповідними трекерами, створення інтерактивної мапи громадського транспорту; ● розвиток сегменту екологічних видів транспорту у громаді за рахунок доступності зарядних станцій для мешканців багатоквартирних будинків.
49	Створення геоінформаційного порталу громади	П, Б, О	Очаківська міська територіальна громада	16 000 ос.	Проблема відсутності геоінформаційного порталу громади полягає у наступному: 1. Відсутність доступу до важливої географічної інформації: Геоінформаційні портали надають корисні дані про територію, такі як мапи, розташування об'єктів, демографічні дані тощо. Без доступу до цієї інформації громада може зазнавати труднощів у плануванні розвитку, прийнятті рішень та взаємодії з іншими структурами. 2. Втрата можливості розуміти територію: Геоінформаційні портали допомагають громаді зрозуміти свою територію, її особливості та проблеми. Відсутність такого порталу може призвести до втрати цінної інформації, яка може бути використана для прийняття рішень з планування та розвитку. 3. Обмеження участі громади: Геоінформаційні портали можуть слугувати майданчиком для взаємодії громадян, організацій та місцевої влади. Це може сприяти залученню громадськості до процесів планування та розвитку, дозволяючи їм висловлювати свої погляди та думки. Відсутність такого порталу може обмежити можливості громадян брати участь у прийнятті рішень, що стосуються їх території. 4. Втрата потенційних інвестицій: Геоінформаційні портали можуть	Пріоритет В. Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності. Головна ціль проекту «Створення геоінформаційного порталу громади» полягає в наданні громаді доступу до важливої географічної інформації та забезпеченні зручного інструменту для спілкування та співпраці між громадою, організаціями та місцевою владою. Для створення геоінформаційного порталу громади необхідно виконати наступні технічні роботи: Збір та обробка географічних даних: Зібрати необхідні географічні дані, такі як мапи, координати об'єктів, демографічні дані тощо. Обробити ці дані і підготувати їх для подальшого використання в порталі. 2. Розробка бази даних: Створити базу даних, в якій будуть зберігатися географічні дані та інша інформація, необхідна для функціонування порталу. Важливо розробити належну структуру бази даних, яка дозволить зручно та ефективно зберігати та отримувати дані. 3. Розробка веб-інтерфейсу: Розробити інтерфейс порталу, який буде зручним для користувачів. Це може включати створення мап, фільтрів, пошукових функцій, візуалізацію даних та інше. Важливо забезпечити, щоб портал був зрозумілим та легким у використанні для різних категорій користувачів. 4. Розробка функціональності: Додати до порталу необхідні функції, які відповідають цілям та потребам громади. Це можуть бути функції планування розвитку, взаємодії з громадськістю, надання інформації про

					бути важливим інструментом для залучення інвестицій до громади. Вони надають потенційним інвесторам детальну інформацію про територію. Розробка електронного картографічного сервісу, що надає інформацію в реальному часі про соціальну інфраструктуру, інвестиційні пропозиції, туристичні об'єкти Очаківської міської територіальної громади дозволить вирішити цю проблему.	послуги та ресурси тощо. Забезпечити, щоб функціональність порталу була гнучкою та масштабованою для подальшого розвитку. 5. Забезпечення безпеки та захисту даних: Застосувати відповідні заходи безпеки для захисту важливої інформації, зокрема персональних даних. Орієнтовна тривалість проекту складає 6 місяців, орієнтовна вартість – 0,85 млн грн.
50	Створення ветеринарного пункту для лікування, стерилізації та щеплення безпритульних тварин в місті Очакові	Б, О	Очаківська МТГ	16 000 осіб	Проблема безпритульних тварин загострилась під час широкомасштабного вторгнення та регулярних обстрілів, які тривають понад рік. Наразі регулюванню чисельності та лікуванню безпритульних тварин не приділяється достатня увага, що може негативно позначатись на екосистемі й епідеміологічній ситуації у громаді.	Пріоритет В. Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності. Проєкт передбачає ремонт приміщення та облаштування ветеринарного пункту для лікування, стерилізації та щеплення безпритульних тварин в місті Очакові. Ключовими заходами проєкту є: ● проведення ремонту приміщення, виділеного для розташування ветеринарного пункту ● придбання обладнання, інструментів та меблів для лікування, стерилізації та щеплення безпритульних тварин та організація процесу лікування/щеплення/стерилізації тварин на постійній основі. Передбачається, що реалізація проєкту дозволить щорічно обстежувати/лікувати/стерилізувати близько 300 безпритульних тварин; вже через два роки їх чисельність скоротиться на 20%, а рівень захворювань тварин на сказ та інші небезпечні хвороби зменшиться на 30% вже впродовж першого року реалізації проєкту. Проєкт має бути реалізований у тісній взаємодії місцевої влади та волонтерських організацій (ініціативних груп). Сталими результатами проєкту має стати зменшення кількості безпритульних тварин в місті Очакові, а також покращення епідеміологічного стану в громаді.

						Орієнтовна вартість реалізації проєкту складає 550 тис. грн, термін реалізації інвестиційної компоненти – 1 рік.
51	Придбання спеціалізованого автомобіля для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями	О	Очаківська МТГ	320 (особи із обмеженими фізичними можливостями, які проживають у Очаківській МТГ)	На території громади проживає понад маломобільних осіб, які потребують особливих умов для пересування. Підрозділ, що опікується проблемами соціально-незахищених груп населення не забезпечений спеціалізованим транспортом для транспортування осіб із обмеженими фізичними можливостями. Потреба такого транспортування складає понад 250 осіб.	Пріоритет С (Соціальний розвиток, орієнтований на потреби громадян). Проєкт передбачає придбання спеціалізованого автомобіля/електромобіля для перевезення мешканців громади, які мають обмежені фізичні можливості. Орієнтована вартість таких транспортних засобів складає 2,1-3,5 млн грн (залежно від комплектації). Реалізація проєкту дозволить забезпечити безпечне пересування для понад 250 осіб, які цього потребують та додатково покращити імідж громади як такої, що піклується про уразливі категорії мешканців. Додатково реалізація цього проєкту забезпечить розширення спектру послуг, які надаються відповідним структурним підрозділом.
52	Відновлення пошкодженої інфраструктури Очаківського ринку	Б, О	Очаківська, Куцурубська, Чорноморська громади	25 000 осіб	Під час бойових дій приміщення Очаківського комунального ринку були пошкоджені, що негативно позначилось на продовольчій безпеці громади.	Пріоритет В. Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності. Проєктом передбачено реконструкцію пошкоджених будівель і споруд площею 672м^2, заміна 780 метрів кабелю постачання електроенергії, проєктування та монтаж автономної системи енергогенерації потужністю орієнтовно 40кВт (220 м^2 монокристалічних сонячних панелей та супровідного обладнання). Орієнтовна вартість інвестиційної складової проєкту складає 12,8 млн грн. Орієнтовний термін реалізації проєкту – 10 місяців. Оператором проєкту має виступити ПСК КП «Очаківський ринок» у партнерстві із громадськими об’єднаннями та Миколаївською обласною спілкою споживчих товариств. Сталі результати проєкту: ● забезпечення стабільного енергоживлення об’єкта за одночасного скорочення витрат бюджету на оплату енергоносіїв; ● створення комфортних умов для орендарів та відвідувачів, підвищення якості обслуговування.

53	Концепція відновлення екосистеми та бізнес-потенціалу Кінбурнської коси	О	Очаківська МТГ	16 тис мешканців громади та власників активів, 35 тис. потенційних відпочивальників на рік	На території природнього парку Кінбурнська коса тривають військові дії через що його екосистема зазнала значних втрат, а матеріальні збитки наразі оцінити неможливо. Після деокупації територія потребуватиме застосування комплексного підходу для відновлення на нових принципах.	Пріоритет В. Відновлена економіка на засадах замкненого циклу, декарбонізації та інноваційності. Проєкт передбачає **розроблення Концепції відновлення екосистеми та бізнес-потенціалу Кінбурнської коси із залученням широкого кола громадських організацій, бізнесу, місцевої влади та державних установ**. Серед потенційних учасників проєкту – НПП «Білобережжя Святослава», РЛП «Кінбурнська коса», ГО Кінбурн LIFE, БФ Кінбурн LIFE, ГО «Асоціація учасників та інвалідів АТО», ГО «Асоціація лідерів туристичного бізнесу», ГО «Регіональна асоціація автомобілістів», ГО «Кінбурн», Представники бізнесу, БФ Кіммерійці, ДСНС у Миколаївській області. Орієнтовний термін реалізації проєкту складає 10 місяців, вартість – 1,65 млн грн. Очікувані сталі результати проєкту: розроблення концепції збалансованого розвитку території, визначення пріоритетних пропозицій та ресурсної бази для їх реалізації, формування системи моніторингу та контролю в інтересах широкого кола стейкхолдерів.
54	Покращення екологічної та санітарно-епідеміологічної ситуації в Очаківській МТГ (придбання бульдозера)	Б	Очаківська, Куцурубська, Чорноморська ТГ	25 000 осіб	Проект спрямований на вирішення проблеми захоронення побутових відходів, ліквідацію стихійних сміттєзвалищ, залишків рослинного походження, очищення території громади від сміття, яке утворилось в результаті пошкоджень та руйнацій об'єктів інфраструктури, а також в результаті техногенної катастрофи на Каховській ГЕС. Це потребує посилення системи моніторингу за санітарним станом території громади із залученням мешканців з дотриманням безпекової ситуації, а також залучення спецтехніки (якої бракує в громаді) для розчищення завалів на зруйнованих та пошкоджених	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Основі заходи: - організація системи моніторингу безпекової екологічної ситуації на партисипативних засадах із залученням широкого кола учасників: обстеження території, організація на офіційному сайті форм-опитувальників щодо пріоритетності проектної ідеї - придбання та реєстрація спецтехніки (бульдозера) в комунальну власність громади; - навчання обслуговуючого персоналу; - проведення заходів, спрямованих на покращення екологічної ситуації із залученням спецтехніки. Орієнтовна вартість проєкту – 6,0 млн. грн.

					об'єктах, демонтажних робіт. Також проект вирішує проблему перепрофілювання території в межах міста.	Термін реалізації – пів року.
55	Покращення екологічної та санітарно-епідеміологічної ситуації в Очаківській МТГ (придбання автокрана)	Б	Очаківська, Куцурубська, Чорноморська ТГ	25 000 осіб	На території громади розташована значна кількість пошкодженого через військові дії та зруйнованого майна (промислові об'єкти, житлові будинки, об'єкти соціальної інфраструктури, комунальний транспорт), що має бути демонтоване чи відновлене силами місцевої влади. З метою забезпечення швидкого реагування на наслідки ворожих обстрілів, відновлення пошкоджених об'єктів вкрай необхідним є придбання в комунальну власність автокрана, вантажопідйомністю 25 тон.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Основі заходи: ● побудова системи безперервного моніторингу за станом нерухомих об'єктів на території Очаківської МТГ із метою визначення потреб щодо демонтажу та відбудови власними силами пошкоджених об'єктів; ● проведення підготовчих (організаційних) заходів щодо придбання автокрана, придбання та реєстрація автокрана; ● навчання обслуговуючого персоналу; ● проведення заходів, спрямованих на покращення екологічної ситуації із залученням спецтехніки (демонтаж та відновлення об'єктів). Орієнтовна вартість проєкту – 6,0 млн. грн. Термін реалізації – пів року.
56	Проведення нормативної грошової оцінки земельних ділянок в межах населених пунктів Очаківської МТГ	Б	Населені пункти Очаківської МТГ	15000 осіб (Очаківська міська рада). Окрім того: Державний земельний кадастр, податкова служба, інвестори, землевласники та землекористувачі	Проведення нормативної грошової оцінки земельних ділянок в межах населених пунктів Очаківської МТГ згідно встановленої законом періодичності. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок, розташованих у межах населених пунктів незалежно від їх цільового призначення, проводиться не рідше ніж один раз на 5-7 років. Нормативна грошова оцінка земельних ділянок обов'язково проводиться у разі: ● визначення розміру земельного податку; ● визначення розміру орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності; ● визначення розміру державного мита при міні, спадкуванні та даруванні земельних ділянок;	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проєкт передбачає таке. За результатами нормативної грошової оцінки земельних ділянок складається технічна документація, яка включає: відомості, схеми, таблиці, картограми, розрахунки. Технічна документація із землеустрою затверджується. Відомості вносяться до Державного земельного кадастру. Орієнтовна вартість проєкту складає 1,0 млн. грн. Орієнтовний термін реалізації – 1 рік. Після оновлення нормативної грошової оцінки земель зростуть надходження до місцевого бюджету Очаківської МТГ та одночасно спроможність громади у вирішенні актуальних питань. Сталими результатами від реалізації проєкту будуть:

					● розробки показників та механізмів економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель; ● відчуження земельних ділянок державної, комунальної власності тощо.	● здійснення заходів, спрямованих на дотримання земельного законодавства; ● покращення актуальності та якості інформації про стан земельного фонду для власників активів, державних органів, потенційних інвесторів та інших стейкхолдерів; ● покращення адміністрування окремих податків та зборів; ● реалізація механізмів економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель.
57	Проведення інвентаризації земель в межах населених пунктів Очаківської МТГ	Б	Населені пункти Очаківської МТГ	15000 осіб (Очаківська міська рада). Окрім того: Державний земельний кадастр, інвестори, землевласники та землекористувачі	Інвентаризація земель проводиться з метою: ● встановлення місця розташування об'єктів землеустрою, їх меж, розмірів, правового статусу; ● виявлення земель, що не використовуються, використовуються нераціонально або не за цільовим призначенням; ● виявлення і консервації деградованих сільськогосподарських угідь і забруднених земель; ● встановлення кількісних та якісних характеристик земель, необхідних для ведення Державного земельного кадастру; ● виявлення та виправлення помилок у відомостях Державного земельного кадастру; ● здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і прийняття на їх основі відповідних рішень органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування.	Пріоритет А (Відновлена інфраструктура на засадах зеленої енергетики та енергоефективності). Проект передбачає таке. Роботи з інвентаризації земель включають обстежувальні, топографо-геодезичні та проектно-вишукувальні роботи, складення і оформлення технічної документації в паперовій та електронній формі. Технічна документація із землеустрою погоджується та затверджується. Відомості вносяться до Державного земельного кадастру. Орієнтовно вартість проєкту складає 2,0 млн. грн. Орієнтовний термін реалізації – 1,5 рік. Інвентаризація земель дозволить створити повноцінну базу даних про землі в межах населених пунктів Очаківської МТГ на паперових та електронних носіях. Це сприятиме підвищенню інвестиційної привабливості населених пунктів.
РАЗОМ по ГРОМАДІ			x	x	x	x

Додаткова інформація щодо наданих проєктів (Каталог проєктів) наведена за посиланням https://is.gd/Q6At38

ПРИОРІТЕТНІСТЬ ПРОЄКТІВ

Затверджено рішенням Комітету з моніторингу та контролю реалізації Плану відновлення та розвитку Очаківської громади до 2027 року від 12.08.2023 р.

1	**Назва проєкту**	**Сценарій реалізації**				Реалістичність реалізації проєкту	Ступінь важливості проєкту для розвитку громади	**Сума балів**	**Тип проекту**			**Вартість, тис. грн**
		Песимістичний	Базовий		Оптимістичний				Проєкт невідкладного реагування	Проект відновлення	Проект розвитку	
2	Покращення екологічної та санітарно-епідеміологічної ситуації в Очаківській МТГ (придбання бульдозера)	-	+		+	5	5	10	+			6 000
3	Розвиток мережі електротранспорту в Очаківській МТГ	-	-		+	5	5	10			+	112 000
4	Капітальний ремонт доріг у місті Очаків на вулицях Петра Холодного, Першотравнева, Суворова, Потьомкіна, Кінбурнська, Космонавтів, О.Галкіна, Рибацька, Лоцманська, Б. Фармаковського, Ольвійська, 8 Березня, О. Зінченка)	-	-		+	5	5	10		+		48 556
5	Побудова системи поводження з органічними відходами в місті Очакові шляхом впровадження систем компостування	-	+		+	5	4	9			+	60
6	"Реконструкція насосної станції II підйому з заміною обладнання, такого що використало свої технічні можливості та встановлення джерел автономного енергопостачання (сонячних панелей) по вул. Миру, 24 в м. Очаків "	-	+		+	4	5	9			+	12 000
7	Придбання спеціалізованого автомобіля для перевезення осіб з обмеженими фізичними можливостями	-	-		+	5	4	9		+		2 200
8	Формування системи туристичних маршрутів в місті Очакові	-	-		+	5	4	9			+	3 060
9	Розбудова інфраструктури для генерації електроенергії на дахах приміщень комунальної власності та інших будівлях	-	-		+	4	5	9		+		23 370
10	Будівництво каналізаційних очисних споруд для очищення господарсько-побутових стічних вод продуктивністю 1200 м³/добу в м. Очаків Миколаївської області	-	-		+	4	5	9			+	100 000
11	Придбання/побудова та утримання соціального житла для молодих спеціалістів медичного профілю в м. Очаків	-	-		+	5	4	9		+		4 500
12	Проведення нормативної грошової оцінки земельних ділянок в межах населених пунктів Очаківської МТГ	-	+		+	3	5	8			+	1 000
13	Зміна меж населених пунктів Очаківської МТГ	-	+		+	3	5	8			+	1 000
14	Розроблення Комплексного плану просторового розвитку території Очаківської МТГ	-	+		+	3	5	8			+	4 000
15	Встановлення меж території Очаківської МТГ	-	+		+	3	5	8			+	2 500
16	Будівництво реабілітаційного центру для ветеранів та інвалідів війни	-	+		+	3	5	8			+	190000

17	Придбання високопрохідного медико-санітарного автомобіля для ФАПу с. Василівка Миколаївського району Миколаївської області	-	+		+	4	4	8		+		1 500
18	Концепція відновлення екосистеми та бізнес-потенціалу Кінбурнської коси	-	-		+	4	4	8			+	1 650
19	Обладнання місць масового відпочинку людей у прибережній смузі Дніпровсько-Бузького лиману на території Очаківської МТГ	-	-		+	5	3	8		+		39 500
20	Реконструкція сходів до центрального міського пляжу з виконанням протизсувних робіт по вул. Хетагурова в м.Очакові Миколаївської обл.	-	-		+	4	4	8		+		30 000
21	Будівництво міської набережної в м Очаків, Миколаївської області	-	-		+	3	5	8			+	1800 000
22	Реконструкція будівель та споруд, проектування, монтаж сонячних панелей та геліосистем	-	-		+	4	4	8			+	5 236
23	Капітальний ремонт приміщення Комунального закладу «Міський палац культури» за адресою : вул. Нікольська ,буд.5,м.Очаків	-	-		+	4	4	8		+		10 000
24	Покращення екологічної та санітарно-епідеміологічної ситуації в Очаківській МТГ (придбання автокрана)	-	+		+	4	3	7	+			6 000
25	Створення в місті Очакові аграрного центру для сушіння, очищення та зберігання зерна із збільшенням наявних потужностей та впровадженням енергозберігаючих технологій	-	+		+	3	4	7			+	27 300
26	Будівництво відділення стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування Територіального центру надання соціальних послуг Очаківської міської ради	-	+		+	3	4	7			+	12 250
27	Реконструкція приміщення Очаківської загальноосвітньої школи I-III ступенів №1 за адресою: вул. Старофортечна,буд.10, м.Очаків	-	+		+	3	4	7		+		10 000
28	Реконструкція берегоукріплювальних споруд, що використовуються для пасажирського транспортного забезпечення між населеними пунктами Очаківської МТГ, з облаштуванням елементами благоустрою в с. Покровське Миколаївської області	-	-		+	3	4	7			+	10 569
29	Будівництво бетонної дороги від Чулаківської сільської територіальної громади до населених пунктів Очаківської МТГ, розташованих на території Кінбурнської коси (с. Покровка, с. Покровське, с. Василівка)	-	-		+	3	4	7			+	660 000
30	Капітальний ремонт благоустрою частини скверу з встановленням скейт-майданчика на перехресті вул. Суворова та вул. Соборної в м. Очаків	-	-		+	4	3	7		+		1 700
31	Капітальний ремонт приміщення Громадсько- культурного центру за адресою: вул. Суворова, буд.33,м.Очаків	-	-		+	3	4	7		+		30 000
32	Термосанація КНП «Очаківська багатопрофільна лікарня» Очаківської міської ради	-	-		+	3	4	7		+		60 000
33	Створення геоінформаційного порталу громади	+	+		+	3	3	6		+		850
34	Налагодження виробництва хліба та кондитерських виробів преміального сегменту в пекарні за адресою: місто Очаків, вул. Ольвійська,10	+	+		+	3	3	6		+		1 550
35	Відновлення пошкодженої інфраструктури Очаківського ринку	-	+		+	3	3	6		+		12 824
36	Налагодження виробництва крафтових сирів у сироварні за адресою: місто Очаків, вул. Ольвійська,10	-	+		+	3	3	6			+	2 150
37	Створення єдиного робочого простору для людей з різним типом зайнятості (коворкінг-платформи)	-	-		+	3	3	6		+		2 000
38	Реконструкція приміщення Музичної школи м. Очакова за адресою: вул. Нікольська ,буд.7,м.Очаків	-	-		+	3	3	6		+		25 000
39	Облаштування на базі Кавярні-крамниці «Магія міста» Культурно-просвітницького центру для дітей та молоді, за адресою: місто Очаків, вул. Спаська,17 А	-	-		+	3	3	6		+		1 200

40	Проведення інвентаризації земель в межах населених пунктів Очаківської МТГ	-	+		+	2	3	5			+	2 000
41	Створення ветеринарного пункту для лікування, стерилізації та щеплення безпритульних тварин в місті Очакові	-	+		+	2	3	5			+	550
42	Побудова системи доступу до кредитів, грантів та програм допомоги на період відновлення для представників бізнесу різного рівня в Очаківській міській територіальній громаді	-	+		+	1	4	5		+		630
43	Створення системи заохочення мешканців громади до підприємництва та самозайнятості	-	+		+	2	3	5		+		700
44	Реконструкція будівлі ФАПу за адресою: вул. Слобідська, 12 с. Василівка Миколаївського району Миколаївської області	-	+		+	2	3	5		+		3 000
45	Облаштування торгівельного, розважального та реабілітаційного комплексу з сонячною електростанцією на даху приміщення, за адресою: місто Очаків, вул. Спаська,17 А	-	-		+	2	3	5			+	18 000
46	Реконструкція та відновлення готелю.	-	-		+	2	3	5			+	10 865
47	Капітальний ремонт благоустрою території на розі вулиць Ольвійська та Зінченко Олексія з розміщенням в'їздного знаку в місті Очаків Миколаївської області	-	+		+	4	4	8			+	3000
48	Реконструкція локальних очисних споруд та полігону твердих побутових відходів з подальшою трансформацією в екологічно-енергетичний парк Очаківської МТГ	-	+		+	4	4	8		+		180000
49	Реконструкція готелю "Гілея" з встановленням альтернативних джерел енергії (сонячних панелей) за адресою м. Очаків Миколаївської області вул.Нікольська ,3	-	-		+	3	3	6			+	50000
50	Нове будівництво каналізації по вул. Старофортечна від вул. Шмідта до вул. Суворова	-	+		+	4	5	9				3092,7
51	Побудова системи доступу до кредитів, грантів та програм допомоги на період відновлення для представників бізнесу різного рівня в Очаківській МТГ	-	-		+	2	3	5			+	630
52	капітальний ремонт доріг в м.Очакові по вул. Першотравнева, Суворова, Потьомкіна, Кінбурнська,Лоцманська, Ольвійська, 8 березня,Зінченко Олексія	-	+		+	4	5	9		+		27680
53	Нове будівництво каналізації по вул. Пилипа Морачевського та вул Суворова в м. Очакові Миколаївської області	-	+		+	4	5	9			+	8288,8
54	Покращення екологічної та санітарно- епідеміологічної ситуації в Очаківській МТГ (придбання автокрану)	-	+		+	3	5	8			+	6000
55	Будівництво об'єктів енергетичної інфраструктури (сонячних електростанцій) по вул. Лиманній в м. Очакові Миколаївської області	-	-		+	4	4	8			+	440000
56	Реконструкція нежитлової будівлі в туристично-інформаційний центр за адресою м. Очаків вул. Зінченко Олексія № 136-1	-	-		+	3	4	7			+	4000
57	Встановлення системи автономного освітлення доріг та тротуарів по вул. 8 березня, Юрасова,Першотравнева,Будівельників та виїздів з міста до Чорноморської коси та до села Чорноморка шляхом монтажу обладнання , яке дозволяє виробляти електроенергію від сонячного світла, накопичувати її та освітлювати територію у темний час доби	-	+		+	4	4	8			+	22000
	РАЗОМ							-				

КЛЮЧОВІ ПРОБЛЕМИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС РЕАЛІЗАЦІЇ ПЛАНУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Затверджено рішенням Комітету з моніторингу та контролю реалізації Плану відновлення та розвитку Очаківської громади до 2027 року від 10.01.2024 р.

Проблема	**Опис впливу**	**Рекомендації Комітету**
Скорочення надходжень від військового ПДФО через зміну законодавства (Закон України № 3428-IX від 08.11.2023 р.)	Скорочення доходів місцевого бюджету майже у 4 рази, порівняно із 2023 роком, що обмежує операційні і фінансові можливості щодо фінансування проєктів місцевого розвитку Очаківської МТГ за рахунок власних ресурсів. Довідково: Бюджет Очаківської МТГ на 2024 рік затверджено на рівні 113,67 млн грн (Рішення 35 сесії 8 скликання №27 від 22 грудня 2023 року).	● Провести ревізію джерел фінансування проектів та самих проектів. Знизити частку фінансування із місцевого бюджету там де це можливо на користь інших джерел. ● Посилити напрям роботи із позабюджетними ресурсами за діючими проектами (у т.ч. технічною допомогою та грантовими ресурсами).
Збереження високих військових ризиків.	Частина території Очаківської МТГ тимчасово окупована на початок 2024 року, що не дозволяє розпочати реалізацію проєктів Плану принаймні у 3 населених пунктах. Згідно Наказу Мінреінтеграції № 309 від 22.12.2022 р. (зі змінами) Очаківська громада від 01.06.2023 р. віднесена до територій активних бойових дій, на яких функціонують державні електронні інформаційні ресурси. Через близькість до ЛБС капітальні інвестиції публічну інфраструктуру, виробничі та логістичні потужності мають підвищений ризик пошкодження.	● Сконцентруватись на реалізації проєктів мобільності та безпеки. ● Посилити роботу щодо реагування на безпекові виклики, у т.ч. за рахунок регламентів екстреного реагування та відповідного навчання мешканців. ● Сконцентруватись на розвитку безпечних просторів. ● Підвищити обізнаність працівників комунальних установ/підприємств щодо необхідності мінімізації ризиків втрати активів/загрози життю та здоров’ю за

		рахунок відповідних інструктажів та посилення матеріально-технічної бази (придбання за рахунок донорських коштів спец обладнання для ліквідації наслідків обстрілів). Внести відповідні проєкти та заходи до Плану відновлення й розвитку Очаківської МТГ та індивідуальних завдань керівникам комунальних установ/підприємств.
Недоступність окремих джерел ресурсів	Громада не відповідає критеріям фінансування із коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії відповідно до Порядку використання (Постанова КМУ від 11 квітня 2023 р. № 323). Проекти громади не розміщено у системі DREAM. Програма комплексного відновлення не розроблена, що обмежує доступність спеціалізованих трансфертів із обласного та державного бюджетів.	• Розробити Програму комплексного відновлення (у т.ч. за рахунок долучення експертів від проєктів МТД). Написати відповідні звернення про співпрацю до проєктів ООН в Україні, USAID DOBRE та інших організацій, які надають технічну підтримку громадам. • Зареєструвати проєкти Плану відновлення й розвитку Очаківської МТГ у екосистемі DREAM. • Посилити роботу із ОВА, Агентством відновлення щодо включення проєктів Очаківської громади до регіональних /національних планів фінансування. • Провести роботу із підготовки проектів для фінансування за рахунок спеціалізованих субвенцій та запити на отримання донорського фінансування
Низька залученість громадського сектору й бізнесу у процесі генерування проектів та їх реалізації.	Основний тягар фінансування проєктів Плану відновлення й розвитку Очаківської МТГ передбачено за рахунок місцевого та державного бюджетів. Через обмежені бюджетні можливості зростають ризики недофінансування проєктів.	• Повторно оприлюднити Плану відновлення й розвитку Очаківської МТГ та надіслати його діючим в Україні проектим МТД, державним спеціалізованим та донорським організаціям, бізнес-структурам

		разом із листами про можливу співпрацю й проектними пропозиціями. ● Посилити роботу серед громадськості щодо можливості долучення до реалізації плану та роботи із грантовими ресурсами (дублювати на сайті грантові дайджести) ● Розмістити на сайті форму зворотного зв’язку та посилання картки збору проектних ідей. На рівні структурного підрозділу ОМС призначити відповідальну особу для координації й підтримки пропозицій до Плану відновлення й розвитку Очаківської МТГ на постійній основі. ● Оприлюднювати інформацію про стан реалізації Плану відновлення й розвитку Очаківської МТГ та запит пропозицій щодо його коригування не рідше ніж 1 раз на 3 місяці.